This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Digitized by Google

Rel. 188 1

Tabule capitulorum in libros sequentes.

Capitula libri primi.

De imitatione xpi ⁊ de contemptu omnium vanitatum mundi Capitulum primum.
De humili sentire suiipsius. Capitulum secundũ
De doctrina veritatis. Capitulum tercium.
De prudentia in agendis. Capitulum quartum
De lectione sanctarum scripturarum. Capitulũ.v.
De inordinatis affectionibus. Capitulum sextũ
De vana spe ⁊ elatione fugienda. Capi. septimũ
De cauenda nimia familiaritate. Capi octauuz
De obedientia ⁊ subiectione. Capitulum nonũz
De cauenda superfluitate uerborum. Capitu.x.
De pace acquirenda ⁊ zelo proficiendi. Capitu.xi.
De utilitate aduersitatis. Capitulum.xii.
De temptationibus resistendis. Capitulum.xiii.
De temerario iudicio vitando. Capitulũ.xiiii.
De operibus ex caritate factis. Capitu.xv.
De sufferentia defectuum aliorum. Capitu.xvi.
De monastica uita. Capitulum decimũ septimũ
De exemplis sanctorum patrum. Capitu.xviii.
De exercitiis boni religiosi. Capitulum.xix.
De amore solitudinis ⁊ silencii. Capituluz.xx.
De compunctione cordis. Capitulum.xxi.
De consideratione humane miserie. Capitu.xxii.
De meditatione mortis. Capitulum.xxiii.
De iudicio ⁊ penis peccatorum. Capitu.xxiiii.
De feruenti emendatione totuz uite nostre. Ca.xxv

Capitula libri secundi.

De interna conuersatione. Capituluz primum

a 2

Digitized by Google

De humili submissione sub prelati regimine. Ca. ii
De bono pacifico homine. Capi. iii.
De pura mente ⁊ simplici intentione. Ca. iiii.
De ꝓpria ꝏsideratione. Capitulum. v.
De leticia bone conscientie. Capitulũ. vi.
De amore Jhũ super omnia. Capitulum. vii.
De familiari amicicia Jhũ Capitulum. viii.
De carencia omnis solatii. Capitulum nonum.
De gratitudine pro gratia dei. capitulum. x.
De paucitate amatorum crucis Jhesu. capi. xi.
De regia via sancte crucis. capi. xii.

Capitula libri tercii.

De interna xpi locutione ad aiam fidelem. capi. i.
Q; ueritas intꝰ loquit sine strepitu uerboꝝ. ca. ii
q uerba dei cum humilitate sunt audiẽda ⁊ q mlti ea non ponderant. capitulum terciuꝫ
Oratio ad implorandum deuotionis grãm. c. iiii.
q ĩ ueritate ⁊ hũilitate corã deo ouersandũ ẽ. c. v
De mirabili effectu diuini amoris capi. vi.
De probatione ueri amatoris. capitulum. vii.
De occultãda grã sub hũilitatis custodia. ca. viii
De vili estimatione suiipsius in oculis dei. ca. ix.
q omnia ad deum sicut ad finem ultimum sunt referenda. capitulum. x.
q spreto mundo dulce est seruire deo. ca. xi.
q desideria cordis examinanda sunt ⁊ moderanda. capitulum duodecimum.
De informatione patientie ⁊ luctamine aduersus concupiscentias. capituluꝫ. xiii
de obediẽtia hũil subditi ad exẽplũ ihũ xpi. c. xiiii

Digitized by Google

De occultis dei iudiciis cõsiderandis ne extollamur in bonis. Capitulum·xv·

Qualiter standum sit ac dicendum in omni re desiderabili. Capitulum decimũsextũ·

Oratio pro beneplacito dei pficiendo Ca·xvii

q̃ uerum solaciũ in solo deo ẽ querẽdũ· C·xviii

q̃ omnis sollicitudo in deo ponẽda ẽ. Ca·xix·

q̃ temporalis miserie cristi exemplo equanimiter sunt ferende· Capitulum·xx·

De tolerantia iniuriarum ꝛ quis uerus patiẽs habetur. Capitulum·xxi·

De confessione proprie infirmitatis ꝛ huius vite miseriis· Capitulum·xxii·

q̃ in deo super omnia bona ꝛ dona requiescendum est· Capitulum·xxiii·

De recordatione bñficiorũ dei mltipliciũ·C·xxiiii

De quatuor magnam importantib9 pacẽ·C·xxv·

Oratio otra cogitationes malas· Capi. xxvi·

Oratio ꝓ illuminatiõe mẽtis devotissima·c. xxvii

De cuitatione curiose inquisitionis super alterius vita· Capitulum·xxviii

In quibus firma pax cordis ꝛ uerus profect9 cõsistit· Capitulum·xxix·

De eminentia libere mentis ꝛ q̃ supplex oratio magis meret q̃ lectio· Capitulum·xxx·

q̃ priuatus amor a summo bono maxime retardat· Capitulum·xxxi

Oratõ ꝓ purgatõe cordis ꝛ celesti sapiẽtia·c·xxxii

Contra linguas obtrectatorum· Capi·xxxiii

Qualiter instãte tribulatiõe de9 inocand9 ẽ ꝛ bene

Digitized by Google

dicendꝰ. Capitulum·xxxiiii·
De diuino petēdo auxilio ⁊ ꝓfidētia recuperāde
De neglectu oīs creature ut creator (grē·Ca·xxxv
possit inueniri· Capitulum·xxxvi
De abnegatiōe sui ⁊ abdicatiōe oīs cupiditatꝭ·ca·
De īstabilitate cordis ⁊ de ītentiōe finali (xxxvii
ad deū habenda· Capitulum·xxxviii·
Q. amāti sapit deus sup oīa ⁊ ī ōnibꝰ·Ca·xxxix
ꝙ non est securitas a tēptatiōe ī hac uita. Ca·xl·
Contra uana hominū iudicia. Capitu·xli·
De pura ⁊ ītegra resignatione sui ad obtinendam
cordis libertatem· Capitulum·xlii·
De bono regie ī externis ⁊ recursu ad deū ī picul·
ꝙ bō ñ sit īportunꝰ ī negocis·Ca·xliiii· (Ca·xliii
ꝙ bō nihil bōi ex se bz ⁊ ō nullo gloriari pt·c·xlv
De ꝓtemptu oīs tpalis bonoris· Ca·xlvi
ꝙ pax nō est ponēda in hominibus· Ca·xlvii·
Contra uanā ⁊ secularē scientiā· Capi·xlviii
De nō attrahēdo sibi res exteriores. Ca·xlix·
ꝙ ōnibꝰ nō ē credēdū ⁊ de facili lapsu vboꝝ ·c·l·
De ꝓfidētia ī deo bñda qñ īsurgūt uerboꝝ iacula
ꝙ oīa grauia ꝓ eterna uita sūt tollerāda·c·lii· (c li
De die eternitatis ⁊ huiꝰ uite angustiis·Capi·liii·
De desiderio eterne uite ⁊ q̄ta sūt certātibꝰ bona
Qualiter bō desolatꝰ dēat ī (ꝓmissa·Ca·liiii·
manꝰ dei se offerre· Capitulum·lv·
ꝙ hūilibꝰ insistendū ē opibꝰ cū deficit a sūmis·c·
ꝙ bō nō reputet se ꝓsolatiōe dignū sz ma (lvi·
gis uerberibus reū· Capitulum·lvii·
De grā que non miscet terrena sapiētibꝰ· Ca·lviii

Digitized by Google

De diuersis motib9 nature ⁊ grē. Capi·lix.
De corruptione nature ⁊ efficacia grē diuine·c·lx.
q̃ nosipos abnegare ⁊ xp̄m imitari dēm9 p crucē
q̃ hō nō sit nimis deiect9 qn̄ ī aliquos (Ca lxi
labit defectus. Capitulum lxii.
De altiorib9 reb9 ⁊ occultis iudiciis dei nō scrutā
q̃ oīs spes ⁊ fiducia ī solo deo ē figē (dis·c·lxiii
da. Ca·lxiiii. Capitula libri quarti.
Cum ꝯta reuerētia xp̄s sit suscipiend9. Capi·i.
Q̃ magna bōitas ⁊ caritas dei in sacramēto exhi
q̃ utile sit sepe cōicare Ca·iii. (bet bōi·Ca·ii.
q̃ mlta bona p̄stant deuote cōicantib9. Ca·iiii.
De dignitate sacramēti ⁊ statu sacerdotali·Ca·v.
Interrogatio de exercitio aī cōmunionē. Ca·vi.
De discussiōe ꝓprie oscie ⁊ emēdatiōis ꝓposito
De oblatiōe xpi in cruce ⁊ ꝓpria resigna (Ca·vii
q̃ nos ⁊ oīa nrā deo dēm9 offerre (tiōe·Ca·viii.
q̃ sacra omunio de fa (⁊ pro oīb9 orare. Ca·ix
q̃ corp9 xpi ⁊ sacra (cili non ē relinquēda. Ca x
scriptura maxīe sunt aīe fideli necessaria. Ca·xi.
q̃ magna diligētia se dēat cōicatur9 xpo ꝓpar·c.
q̃ toto cordō aīa deuota xpi vnionē ī sacro /xii
De quorūdaz deuotoz ardē /affectare dz·Ca·xiii
q̃ grā deuo /ti desiderio ad corp9 xpi·Ca xiiii
tiōis būilitate ⁊ suiipsi9 abnegatiōe acquirit·Ca·xv
q̃ necessitates nostras xpo aperire ⁊ ei9 grām po/
stulare debemus. Capitulum xvi.
De ardenti amore ⁊ uehemēti affectu suscipiendi
Q̃ hō nō sit curios9 scrutator sacri /xpz·C·xvii
sz būil imitator xpi subdēdo sēsū suū sacr fidi·c·xviii

a r

Incipit liber primus Iohannis Gerson cancellarii Parisiensis De imitatione xpi ⁊ de contemptu omnium vanitatum mundi. Capi. i.

Qui sequit me non ambulat in tenebris sz habebit lumē uite dicit dns. Hec sunt uerba xpi quibus ām onemur quatenꝰ uitam eiꝰ ⁊ mores imitemur. Si uelimꝰ ueraciter illuminari ⁊ ab omni cecitate cordis liberari. Summum igit studium nostrū sit in uita ibū xpi meditari Doctrina xpi omnes doctrinas sanctoꝝ precellit. et qui spūm haberet absconditū ibi mana inueniret. Sz contingit q multi ex frequenti auditu euangelii parvum desiderium sentūt quia spiritū xpi nō hnt. Qui aūt vult plene ⁊ sapide xpi uerba intelligere oportet ut totam uitam suā illi studeat ꝛformare. Quid prodest tibi alta de trinitate disputare si careas hūilitate vnde displiceas trinitati? Vere alta uerba nō faciunt sanctū ⁊ iustū. sz uirtuosa uita efficit deo carum Opto magis sentire cōpunctionem qz scire eiꝰ diffinitionem. Si scires totā bibliam exteriꝰ ⁊ oīm philosophoꝝ dicta quid totū prodesset sine caritate ⁊ grā? Vanitas uanitatum ⁊ oīa uanitas preter amare deum ⁊ illi soli seruire. Ista ē summa sapientia p ꝛtēptū mundi tendere ad celestia regna. Vanitas igit est diuitias perituras querere ⁊ in illis sperare. Vanitas quoqz est honores ambire ⁊ in altū se extollere. Vanitas ē carnis desideria sequi. ⁊ illud desiderare vn postmodū grauiter oz punirī. Vanitas ē longam uitā optare ⁊ de bona uita parum curare. Vanitas ē

Digitized by Google

presentē uitā solū attendere. ⁊ q̄ futura sunt nō preuidere. Vanitas ē diligere qd̄ cū omni celeritate transit ⁊ illuc non festinare ubi sempiternū gaudiū manet. Memēto illiꝰ frequenter ꝓuerbii. qz nō satiat' oculꝰ uisu. nec auris implet' auditu. Studie ergo cor tuū ab amore uisibiliū abstrahere ⁊ ad inuisibilia te transferre. Hā sequentes suā sensualitatē maculāt ꝛscientiaz ⁊ poūt dei grām. De būli sentire sūlipsiꝰ Ca. ii.

Omnis hō naturaliter scire desiderat. sz scientia sine timore dei qd importat? Melior ē ꝓfecto būlis rusticꝰ qui deo seruit q̄z supbꝰ philosophꝰ q se neglecto cursum celi ꝛsiderat. Qui bene seipm cognoscit sibiipsi uilescit. nec laudibꝰ delectat' humanis. Si scirē oia que in mūdo sunt ⁊ nō eēm ī caritate qd me iuuaret corā deo q me iudicaturꝰ ē ex facto? Qui esce a nimio sciēdi desiderio. qz magna ibi inuenit' ꝛstractio ⁊ deceptio. Sciētes libēter uolūt uideri ⁊ sapientes dici. Multa ergo sunt q̄ scire pazz uel nihil animē ꝓsunt. Et ualde ĩsipiēs ē q aliis intēdit q̄z bus q̄ saluti sue deseruiūt. Multa uerba nō satiāt animāsz bona uita infrigerat mentē ⁊ pura ꝛscia magnam prestat ad deū ꝛfidentiā. Quāto plꝰ ⁊ meliꝰ scis tanto graniꝰ inde iudicaberis nisi sanctiꝰ uixeris. Noli ergo extolli de ulla arte uel sciētia. sz potiꝰ time ꝯ data tibi noticia. Si tibi uidet' q̄z multa scis ⁊ satis bene intelligis. scito tamen quia sunt multo plura q̄ nescis. Noli altuz sapere. sed ignorantiam tuam magis fatere. Quid uis te alicui preferre. cū plures doctiores te inueniant ⁊ magis in lege pitu. Si uis utiliter aliqd scire ⁊ discere ama nesciri ⁊ pro nihilo reputari

Hec ē altissima ⁊ utilissima lectio suiipi⁹ uera cogni/
tio ⁊ despectio. De seipso nihil tenere. ⁊ de aliis sem
per bene ⁊ alte sentire. magna sapiēcia ē ⁊ perfectio.
Si uideris aliquē apte peccare uel aliq̄ grauia ppe/
trare. nō debes te tn̄ meliorē estimare. qz nescis q̄diu
possis in bono stare. Oēs fragiles sum⁹ sz tu neminē
fragiliorē teipso tenebis.

De doctrina ueritatis. Capitulū. iiij

Elix quē ueritas p se docet nō per figuras ⁊ uo
ces transeuntes. sz sicuti se hz. Nostra opinio et
noster sensus sepe nos fallit ⁊ modicum uidet. Quid
prodest magna cauillatio de occultis ⁊ obscuris reb⁹
de quib⁹ nec arguemur in iudicio quia ignorauimus
Grandis insipientia q̄ neglectis utilib⁹ ⁊ necessariis
ultro intendimus curiosis ⁊ damnosis. Oculos habē
tes nō uidem⁹. Et quid cure nobis de generib⁹ ⁊ spe
cieb⁹? Cui eternū uerbum loquit̄ a multis opinioni/
bus expedit̄. Ex uno uerbo omnia ⁊ unum loquūt̄
omnia. ⁊ hoc est principium quod ⁊ loquit̄ nobis.
Nemo sine illo intelligit aut recte iudicat. Cui ōnia
unum sunt ⁊ omnia ad unum trahit ⁊ oīa in uno ui
det. potest stabilis corde eē ⁊ in deo pacificus pma/
nere. O ueritas deus fac me unū tecum in caritate p/
petua. Tedet me sepe multa legere ⁊ audire. In te est
totū q̄d uolo ⁊ desidero. Taceāt oēs doctores. sileāt
uniuerse creature in cōspectu tuo. tu mihi loquere so
l⁹. Q̄to aliq̄s magis unit⁹ sibi ⁊ interi⁹ simplificatus
fuerit. tāto plura ⁊ altiora sine labore itelligit. qz de
sup lumen intelligentie accipit. Pur⁹ simplex ⁊ stabil
spūs ī multis operib⁹ nō dissipat̄. quia ōnia ad dei

Digitized by Google

honorē opatur · ⁊ in se odios⁹ ab omni ꝓpria exqui
sitiōe eē nitit' Quis te magis impedit ⁊ molestat q̄
tua īmortificata affectio cordis · Bon⁹ ⁊ deuot⁹ hō
opa sua prius intus disponit que foris agere debet.
Nec illa trabūt eū ad desideria uitiose inclinatiōis s̄
ipe inflectit ea ad arbitriū recte ratiōis · Quis habet
forti⁹ certamen q̄ qui nitit' uincere seipsum? Et hoc
deberet eē negocium nostrum · uincere videlicz seipm
⁊ quotidie seipso fortiorem fieri atqz in meli⁹ aliqd
proficere · Omnis perfectio in hac uita quādam imp
fectionē sibi bz annexam. ⁊ oīs speculatio nrā q̄daz
caligine non caret · Humilis tui cognitio certior uia est
ad deum q̄ ꝓfunde scientie inquisitio · Nō est culpā
da sciētia aut quelibz simplex rei noticia que bona ē
in se ꝛsiderata ⁊ a deo ordinata · s̄z preferenda ē sem
per bona ꝛsciēcia ⁊ uirtuosa uita · Ez uero plures ma
gis studēt scire q̄ bn̄ uiuer ideo sepe errāt · ⁊ pene nul
lum uel modicū fructū ferūt · O si tantam adhiberent
diligentiā ad extirpāda uicia ⁊ uirtutes inserēdas · si
cuti ad mouendas questiones nō fierēt tanta mala et
scandala in populo nec tanta dissolutio in cenobiis.
Certe aduenīēte die iudicii nō quer'ēt a nobis qd le/
gimus s̄z quid fecim⁹ · nec q̄ bene dixim⁹ s̄z q̄ religi/
ose uixim⁹ · Dic mihi ubi sunt mō oēs illi dn̄i ⁊ ma
gistri quos bene nouisti dū adhuc uiuerēt ⁊ in studiis
florerēt · Jā eoꝝ p̄bendas alii possidēt ⁊ nescio utrū
de eis recogitāt · Jn uita sua aliqd uidebāt ⁊ mō ꝯ il
lis tacet · O q̄ cito trāsit gl'a mūdi ⁊ trinā uita eoꝝ scie
ipoꝝ ꝯcordass̄z · tūc bn̄ studuisset ⁊ legisset · Q̄ m'ti
peūt p uanā sciaz ī hoc seculo q paz curāt ꝯ ꝯi ꝓuitō

Et quia magis eligunt magni ee q̃ hũiles ideo euanescunt in cogitationib9 suis. Vere magnus est qui ĩ se paruus est ⁊ pro nihilo omne culmen honoris ducit. Vere prudens ẽ qui õnia terrena arbitrat ut stercora ut xp̃m lucrifaciat. Et uere bñ doctus ẽ qui dei uoluntatẽ facit ⁊ suam uoluntatem relinquit.

De prudentia in agendis. Capitulũ. iiii.

On est credenduz õni uerbo nec instinctui sz caute ⁊ longanimiter res est ꝓm deum ponderãda Prochdolor sepe malũ facili9 q̃ bonũ de alio creditur ⁊ dicit ita infirmi sum9. Sed pfecti uiri nõ facile credũt omni enarranti. qz sciũt infirmitatẽ hũanã ad malũ ꝓcliuã ⁊ in uerbis satis labilẽ. Magna sapientia ẽ non ee precipitẽ in agendis. nec ꝑtinaciter ĩ propriis sensibus stare. Ad hanc etiã pertinet. nõ quibuslibet hoim uerbis credẽ. nec audita uel credita mor ad aliorum aures effundere Cum sapiente ⁊ consciẽtioso uiro consiliũ habe. ⁊ quere potiꝰ a meliore instrui q̃ tuas adinuẽtiones sequi. Bona uita facit hominẽ sapientẽ ꝓm deum ⁊ expertũ in multis. Quanto quis in se humilior fuerit ⁊ deo subiectior tãto in õnibus erit sapientior ⁊ pacatior.

De lectione sanctarum scripturarz. Capitu. v.

Eritas est in scripturis sanctis querenda non eloquentia. Omnis scriptura sacra eo spũ debet legi quo facta est. Querere potius debemus utilitatem in scripturis q̃ subtilitatem sermonis. Ita libenter deuotos ⁊ simplices libros legere debemus sicut altos ⁊ ꝓfundos. Nõ te offendat autoritas scribẽtis

vtrum parue uel magne litterature fuerit. sed amor pure ueritatis te trahat ad legendũ. Non queras qs hoc dixerit. sed quid dicat attende. Homines transeunt sed ueritas domini manet in eternum Sine personarum acceptione uariis modis loquit nobis deus. Curiositas nostra sepe nos impedit in lectione scripturarꝝ cum uolumꝰ intelligere ⁊ discutere ubi simpliciter eēt transeundum. Si uis profectum haurire lege humiliter simpliciter ⁊ fideliter. nec vnq̃ uelis habere nomen scientie. Interroga libenter. ⁊ audi tacẽs verba sanctorum. nec displiciant tibi parabole senioruꝝ sine causa enim non proferunt.

De inordinatis affectionibus. Capi. vi.

Vandocunq̃ homo aliquid inordinate appetit statim in se inquietus fit. Superbus ⁊ auarꝰ nũq̃ quiescunt. Pauper ⁊ humilis spũ in multitudine pacis conuersant. Homo qui necduꝝ perfecte in se mortuus est cito temptat ⁊ uincit in paruis ⁊ uilibus rebus. Infirmus spiritu ⁊ quodammodo adhuc carnalis ⁊ ad sensibilia inclinatꝰ difficulter põt se a terrẽis desideriis ex toto abstrahere. Et ideo sepe habꝝ tristiciam cum se subtrahit. leuiter etiam indignat si qs ei resistit. Si autem prosecutus fuerit quod concupiscit statim ex reatu conscientie grauat quia secutꝰ est passionem suam. que nihil iuuat ad pacẽ quã quesiuit. Resistendo igit passionibꝰ inuenit uera pax cordis. nõ ãt fruiẽdo eis. Nõ ẽ ergo pax ĩ corõ hoĩs carnal. nõ ĩ hoĩe exteriorib9 dedito sed ĩ feruido spũali

Anꝰ ẽ q spẽ De uana spe ⁊ elatiõe fugiẽda. c. vii

suã põit ĩ hõib9 l creaturis. nõ te pudeat alis fruĩ

amore ihū xpi ⁊ pauperem in hoc seculo uideri. Nō
stes super teipsum sed in deo spem tuam constitue.
Fac quod in te est ⁊ deus aderit bone uoluntati tue
Non confidas in tua scientia uel cuiusq̄ astutia uinē
tis. sed magis in dei gratia qui adiuuat humiles ⁊ ō
se presumentes humiliat. Ne glorieris ī diuitiis si ad
sunt. nec in amicis quia potentes sunt. sed in deo qui
omnia prestat. ⁊ seipsuz super omnia dare desiderat
Non te exrollas de magnitudīe uel pulchritudīe cor
poris que modica infirmitate corrumpit ⁊ defedat.
Non placeas tibipsi de habilitate aut īgenio tuo ne
displiceas deo. cuiz est totum quicquid boni natura
liter habueris. Nō te reputes aliis meliorem ne forte
coram deo deterior habearis qui scit quid est in ho
mine. Nō superbias de operibus bonis qa aliter sūt
iudicia dei q̄ hominuz. cui sepe displicet quod homi
nibus placet. Si aliquid boni habueris crede de ali
is meliora ut humilitatem oserues. Non nocet si om/
nibus te supponas. nocet autem plurimum si ul' omi
te preponas. Iugis pax cum humili. in corde aūt
superbi zelus ⁊ indignatio frequens.

De cauenda nimia familiaritate. Capi. octauuz

On omni homini reueles cor tuū sed cum sapiē
te ⁊ timente deum age causam tuam. Cum iuue/
nibus ⁊ extraneis rarus esto. Cum diuitibus noli blā
diri. ⁊ corā magnatis non libenter appareas. Cuz hu/
milibus ⁊ simplicibus cum deuotis ⁊ morigeratis so
ciare ⁊ que edificationis sunt pertracta. Non sis
familiaris alicui mulieri. sed in communi om/
nes bonas mulieres ⁊ honestas deo commenda.

Digitized by Google

Soli deo ⁊ angelis eiꝰ opta familiaris eē. ⁊ hominū noticiam deuita. Caritas habenda est ad omnes. sed familiaritas non expedit. Quandoq; accidit ut pso na ignota ex bona fama lucescat cuiꝰ tamē presentia oculos intuentiū obfuscat. Putamus aliquādo aliis placere ex coniunctione nrā ⁊ incipimꝰ magis displicere ex morum improbitate in nobis ꝟsiderata.

De obedientia ⁊ subiectione. Capi. nonum.

Aude magnū est in obediētia stare. sub plato uiuere. ⁊ sui iuris non eē. Multo tutiꝰ est stare in subiectione q̄ in prelatura. Multi sunt sub obedientia magis ex necessitate q̄ ex caritate. ⁊ illi penaꝫ habent ⁊ leuiter murmurāt. nec libertatem mentis acquirent nisi ex toto corde propter deū se subiiciāt. Curre hic uel ibi non inuenies quietem nisi in humili subiectione sub prelati regimine. Imaginatio locorū ⁊ mutatio multos fefellit. Verum est q̄ unusquisq; libenter agit pro sensu suo ⁊ inclinat ad eos magis qui secum sentiunt. Sed si deus est inter nos necesse ē ut relinquamus etiam quandoq; nostrum sentire ꝓpter bonum pacis. Quis est ita sapiens qui omnia plene scire potest? Ergo noli nimis in sensu tuo cōfidere. ſz velis etiam libenter aliorum sensum audire. Si bonū est tuum sentire ⁊ hoc ipsum propter deum dimittis ⁊ alium sequeris magis exinde ꝓficies. Audiui em se pe securiꝰ eē audire ⁊ accipere ꝟsiliū q̄ dare. Pōt em ꝟtingere ut bonū sit uniuscuiusq; sentire. ſz nolle alius acquiescere cū id rō aut causa postulat signū est superbie ⁊ pertinacie.

De cauenda superfluitate uerborum. Capitu. x

Aueas tumultū hominum q̃tum potes· multū enim impedit tractatus secularium gestorum etiam si simplici intentione proferant· Cito em̃ inquinamur uanitate ⁊ capriuamur· Vellē me pluries tacuisse ⁊ inter homines non fuisse· Sed quare tam libēter loquimur ⁊ inuicem fabulamur cum tamen raro sine lesione conscientie ad silentium redimus? Ideo tam libenter loquimur· quia per mutuas locutiones ab inuicem consolari querimus· ⁊ cor diuersis cogitationibus fatigatum optamus releuare· Et multum libenter de hiis que multum diligimus uel cupimus. uel que nobis ontraria sentimus libet loqui ⁊ cogitare· Sed procbdolor sepe inaniter ⁊ frustra· Nam hec exterior consolatio interioris ⁊ diuine consolationis nō modicum detrimentū est· Ideo uigilandum est ⁊ orandū· ne tēpus ociose transeat Si loqui licet ⁊ expedit que edificabilia sunt loquere· Malus usus ⁊ negligentia profectus nostri multum facit ad incustodiam oris nostri· Iuuat tamen non parum ad profectum spūalem deuota spūalium rerum collatio maxime ubi pares animo ⁊ spiritu in deo sibi sociantur·

De pace acquirenda ⁊ zelo proficiendi· Capi·xi

Vltam possemus pacem habere si nō uellemus nos cum aliorum dictis ⁊ factis que ad nostrā curam nō spectāt occupare· Quō pōt ille diu in pace manere qui alienis curis se intermiscet· qui occasiones forinsecus querit· qui parum vel raro se intrinsecus colligit· Beati simplices quoniam multam pacem habebunt· Quare quidam sanctorum tam perfecti ⁊ otem plactui fuerūt· Quia ōmino seipsos mortificare ab om

mbus terrenis desideriis studuerunt. ⁊ ideo totis me
dullis cordis deo inherere atq; libere sibi uacare po/
tuerãt. Nos quidem nimiũ occupamur propriis pas
sionib⁹. ⁊ de transitoriis nimis sollicitamur Raro eti
am vnum vicium perfecte uincim⁹ ⁊ ad quotidianũ
profectum non accendimur. ideo frigidi ⁊ tepidi re/
manemus. Si essemus nobisipsis perfecte mortui ⁊ ĩ
terius minime implicati. tunc possemus etiaz diuina
sapere ⁊ de celesti ꝓtemplatiõe aliquid experiri. To
tum ⁊ maximum impedimentũ est quia non sumus a
passionibus ⁊ concupiscentiis liberi. nec perfectã san
ctorum uiam conamur ingredi. Quando etiam mo/
dicum aduersitatis occurrit nimis cito deiicimur. et
ad humanas ꝓsolationes conuertimur Si niteremur
sicut uiri fortes stare in prelio ꝓfecto auxiliũ domi
ni uiderem⁹ super nos de celo. Ipse enim certantes ⁊
de grã sua sperantes paratus est adiuuare qui nobis
certandi occasiones procurat ut uincamus. Si tm̃ in
istis exterioribus obseruantiis profectum religiõis
ponimus cito finem habebit deuotio nrã. Sed ad ra
dicem securim ponamus ut purgati a passionib⁹ pa
cificam mentem possideamus. Si omni anno vnũ vi
ciũ extirparemus cito uiri perfecti efficeremur. Sed
modo econtrario sepe sentimus ut meliores ⁊ purio
res in initio ouersionis nos fuisse inuenamus q̃ p⁹
multos ãnos ꝓfessiõis. Feruor ⁊ ꝓfect⁹ noster quo
tidie deberet crescere sed nũc pro magno uidet. si qs
primi feruoris partẽ posset retinere. Si modicã vio
lentiam faceremus in principio tũc postea cũcta pos
sem⁹ facere cũ leuitate ⁊ gaudio. Graue ẽ assueta di

b

mittere ſ̃ grauiꝰ ē ꝓtra ꝓpriã uoluntatẽ ire. Sed ſi
nõ uincis parua ⁊ leuia. qñ ſnpabis difficiliora? Re/
ſiſte in principio inclinationi tue ⁊ malã deſiſte ꝓſue
tudinem ne forte paulatim ad maiorẽ te ducat diffi
cultatẽ. O ſi aduerteres q̃tã tibi pacẽ ⁊ aliis leticiam
faceres teiꝑm bñ bñdo. puto q̃ ſollicitior eẽs ad ſpi
ritualẽ ꝓfectũ De utilitate aduerſitat. C. xii

Onũ ē nobis q̃ aliqñ habemꝰ aliquas grauita
tes ⁊ ꝓtrarietates. quia ſepe hominẽ ad cor re/
uocãt quatenus ſe in exilio eſſe cognoſcat. nec ſpem
ſuam in aliqua remundi ponat. Bonũ ē q̃ patiamur
qñq̃ ꝓtradictores ⁊ q̃ male ⁊ ĩperfecte de nobis ſen
tiãt. etiã ſi bñ agimꝰ ⁊ intendimꝰ. Iſta ſepe iuuãt ad
bũilitatẽ ⁊ a uana gloria nos defendũt. Tũc enim me
lius interiorem teſtem deũ querimꝰ qñ foris uilipen/
dimur ab hõibꝰ ⁊ nõ bene nobis creditur. Ideo debe/
ret ſe hõ in deo totaliter firmare. ut nõ eẽt ei neceſſe
multas ꝓſolationẽs querere. Cũ hõ hõe uolũtatis tri
bulat uel temptat aut malis cogitationibꝰ affligit.
tũc deũ ſibi magis neceſſariũ intelligit. ſine quo nihil
boni ſe poſſe deprehendit. Tunc etiã triſtat gemit et
orat pro miſeriis quas patit. Tũc tedet eũ diutiꝰ vi
uere. mortem optat inuenire. ut poſſit diſſolui ⁊ cum
xp̃o eẽ. Tũc etiã bene aduertit perfectã ſecuritatem et
plenam pacem in mundo nõ poſſe ꝓſtare.

De temptationibus reſiſtendis. Ca. xiii.

Vamdiu in mũdo uiuimꝰ ſine tribulatione ⁊ tẽ
ptatione eẽ non poſſumꝰ. Vñ in Job ſcriptũ ē
Temptatio eſt uita hominis ſuper terrã. Ideo unuſ
quiſq̃ ſollicitꝰ eſſe deberet circa temptationes ſuas.

Digitized by Google

⁊ uigilare in orationibus ne dyabolꝰ locum inuení/
ret decipiendi qui nunq̃ dormitat·sed circuit querẽs
quẽ deuoret·Nemo tam perfectꝰ est ⁊ sanctꝰ qui nõ
habeat aliqñ temptationes ⁊ plene eis carere nõ pos/
sumus·Sunt tamen temptationes homini sepe ualõ
utiles licet moleste sint ⁊ graues. quia in illis hõ hu/
miliat purgat ⁊ erudit·Omnes sancti per multas tri
bulationes ⁊ temptationes trãsierunt ⁊ profecerunt·
Et qui bene tẽptationes sustinere nequiuerunt repro
bi facti sunt ⁊ defecerũt·Nõ est aliquis ordo tã san/
ctus ubi non sint temptatiões uel aduersitates·Non
est homo securus a temptationibꝰ totaliter q̃ diu vi
xerit·quia in nobis ẽ vnde temptamur ex quo in cõ/
cupiscentia nati sumus Vna temptatione seu tribula
tione recedente alia superuenit·⁊ semp aliquid ad pa
tiendũ habebimus·Nã bonũ felicitatis nostre perdi
dimus·Multi querunt temptationes fugere ⁊ graui/
us incidunt in eas Per solam fugã nõ possumus uin
cere·sed per patientiam ⁊ uerã humilitatem omnibus
hostibus efficimur fortiores·Qui tantũmodo exteri
us declinat nec radicem euellit pax ꝓficiet·ĩmo citiꝰ
ad eũ temptationes redient ⁊ peiꝰ sentiet. Paulatim
⁊ per patientiam cũ longanimitate deo iuuãte meliuſ
supabis q̃ cum duricia ⁊ importunitate propria·Se
piꝰ accipe ꝯsilium in temptatione ⁊ cũ temptato noli
duriter agere sꝫ ꝯsolationẽ ingere sicut tibi optares
fieri·Initium omnium malaꝝ temptationũ incõstan
tia animi ⁊ parua ad deũ ꝯfidentia·quia sicut nauis
sine gubernaculo huiuende a fluctibꝰ impellit·ita hõ
remissꝰ ⁊ suum propositum deserens uarie temptatur

Digitized by Google

Ignis probat ferrū · ⁊ temptatio boīem iustū · Nescī
mus sepe quid possum⁹ · sz temptatio apit quid sum⁹
Vigilandū ē mn̄ precipue circa initium temptationis
quia tunc facilius hostis vincit · si ostium mentis nul
laten⁹ intrare simit · sz extra limen stati⁹ ut pulsauerit
illi obuiat · Vn̄ quidam dixit · Principiis obsta · sero
medicina parat · Cum mala per longas oualuere mo
ras · Nam primo occurrit mēti simplex · cogitatio · de
inde fortis imaginatio postea delectatio ⁊ mot⁹ pra
uus ⁊ assensio · Sicq; paulatim ingredit hostis malig
n⁹ ex toto dū illi non resistit in principio Et q̄to di
uti⁹ qs ad resistendū torpuerit tāto in se quotidie de
bilior fit · ⁊ hostis otra eū potentior · Quidā in prin
cipio conuersionis sue grauiores temptationes pati/
unt quidā āt in fine · quidam uero quasi per totā vi/
tam suā male bn̄t · Nōnulli satis leuiter temptant ſm
diuine ordinationis sapienciā ⁊ equitatē · qui statū ⁊
merita boīm pensat ⁊ cūcta ad electorū suoꝝ salutē
preordinat · Ideo non debem⁹ desperare cū tempta
mur sz eo feruenti⁹ deū exorare · quatenus nos in om
ni tribulatione dignet adiuuare · qui utiq; ſm dictuz
pauli talem faciet cum tēptatione ꝓuentum ut possi
mus sustinere · Humiliemus ergo animas nostras sub
manu dei in omni temptatiōe ⁊ tribulatiōe · quia hu
miles spū saluabit ⁊ exaltabit In tēptatiōib⁹ ⁊ tribu
lationib⁹ probat bō q̄tū profecit ⁊ ibi maius meri/
tū existit · ⁊ uirtus meli⁹ patescit · Hec magnū est si bo
mo deuot⁹ sit ⁊ feruidus cum grauitatem non sentit ·
sed si tempore aduersitatis patienter se sustinet spes
magni profectus erit · Quidā a magnis tēptatiōib⁹

Digitized by Google

custodiunt. ⁊ in parvis quotidianis sepe vincunt. vt humiliati nunq̃ de seipsis in magnis ofidãt. qui ĩ tã modicis infirmant.

De temerario iudicio vitando Ca. xiiii

D teipsuz oculos reflecte ⁊ aliozz facta caveas iudicare. In iudicando alios bõ frustra laborat. sepiz errat. ⁊ leviter peccat. Seipm vero iudicãdo ⁊ discutiendo semper fructuose laborat. Sicut nobis res cordi est. sic de ea frequenter iudicamus. Nam verum iudicium propter privatum amorẽ faciliter perdimus. Si deꝯ semper eẽt pura intentio nrĩ desiderii non tam faciliter turbaremur pro resistentia sensꝯ nrĩ Sed sepe aliquid ab ĩtra latet. vel etiã ab extra ocurrit qõ nos etiã pariter trahit. Multi occulte seipsos querunt in rebus quas agunt ⁊ nesciũt Videntur etiazz in bona pace stare qñ res pro eozz velle fiũt ⁊ sentire Si aũt aliter fit q̃ cupiũt. cito movent ⁊ tristes fiunt Propter diversitatem sensuum ⁊ opinionũ satis frequenter oriunt dissensiones inter amicos ⁊ cives inter religiosos ⁊ devotos Antiqua ꝯsuetudo difficulter relinquit. ⁊ ultra proprũ videre nemo libẽter diu at. Si rationi tue magis inniteris vt industrie q̃ virtuti subiective ibũ xpi. raro ⁊ tarde eris bõ illuminatꝯ. quia deꝯ vult nos sibi perfecte subduci. ⁊ omnẽ rationẽ p inflammatũ amorẽ transcendere.

De operibꝯ ex caritate factis. Capi. xv.

Ro nulla re mundi ⁊ pro nullꝯ bõis dilectiõe aliquod malũ ẽ faciendũ sed pro utilitate tantum indigentis opus bonũ aliquando intermittendũ est aut etiã pro meliori mutandũ. hoc enim fcõ. opus

bz

bonum non destruit sed in melius cõmutat. Sine ca/
ritate opus eternum nihil ꝓdest. quicquid ãt ex cari
tate agit quantumcũq; etiam paruum sit ⁊ despectuz
totum efficit fructuosum. Magis siquidem deꝰ pẽsat
ex q̃to quis agit q̃ q̃tum quis facit. Multũ facit q
multuz diligit. Multum facit qui rẽ bene facit. Bene
facit qui magis cõitati q̃ sue uoluntati seruit. Sepe
uidet eẽ caritas ⁊ est magis carnalitas. quia carnalis
inclinatio. propria uoluntas. spes retributionis. affe
ctus cõmoditatis raro abeẽ uolũt. Sui uerã ⁊ perfe
ctam caritatẽ bz in nulla re seipsum querit sz dei solũ
modo gloriã in omnibꝰ fieri desiderat. Nulli etiã in/
uidet. quia nullũ priuatum gaudiũ amat. nec in seipo
vult gaudere sed in deo super oĩa bona optat beati
ficari. Nemini aliquid boni attribuit sz totaliter ad
deum refert a quo fontaliter oĩa ꝓcedunt. in quo fi/
naliter omnes sancti fruibiliter quiescũt. O qui scin/
tillam haberet uere caritatis profecto oĩa terrena sen
tiret plena fore vanitatis.

De sufferentia defectuũ alioꝝ. Capi. xvi.

Ve bõ in se uel in aliis emendare nõ ualet debz
patienter sustinere donec deꝰ aliter ordinet. Co
gita quia forte sic meliꝰ ẽ pro tua probatione ⁊ pa/
tientia. sine qua non sunt multum ponderãda merita
nostra. Debes tñ pro talibꝰ impedimentis supplicare
ut deꝰ tibi dignet subuenire. ⁊ possis benigne porta
re. Si quis semel aut bis admonitꝰ nõ acquiescit no/
li cum eo contendere. sz totum deo committe. ut fiat
uoluntas eius ⁊ bonor in õmbus seruis suis. qui scit
bene mala in bonum ouertere. Stude patiens eẽ i tol

Digitized by Google

lerando aliorꝫ defectus ⁊ qualescũq; infirmitates. qꝫ ⁊ tu multa habes que ab aliis oportet tollerari. Si non potes te talem facere qualẽ vis quõ poteris alium habere ad tuum beneplacitum? Libẽter habemꝰ alios perfectos ⁊ tamen proprios non emendamus defectus. Volumꝰ q̃ alii stricte corrigant ⁊ ipi corrigi nolumus. Displicet larga aliorum licentia ⁊ tamen nobis nolumꝰ negari quod petimus. Alios restringi per statuta volumus. ⁊ ipsi nullatenꝰ patimur ãpliꝰ cohiberi. Sic ergo patet q̃ raro proximum sicut nos ipsos pensamus. Si eẽnt omnes perfecti quid tũ haberemus ab aliis pro deo pati? Nunc ãt deꝰ sic ordinauit ut discamus alter alterius onera portare. quia nemo sine defectu. nemo sine onere. nemo sibi sufficiẽs nemo sibi satis sapiens. sed oportet nos inuicem portare. inuicem consolari. pariter adiuuare instruere et admonere. Quante autem uirtutis quisq; fuerit. melius patet occasione aduersitatis Occasiones namq; hominem fragilem non faciunt. sꝫ qualis sit ostendunt.

De monastica uita. Capi. xvii.

Portet ut discas teipsum in multis frangere si vis pacem ⁊ concordiam cum aliis tenere Hõ est paruum in monasteriis uel in congregatione habitare. ⁊ ibi sine querela conuersari ⁊ usq; ad mortẽ fidelis perseuerare. Beatus quidem qui ibi bene uixit ⁊ feliciter consummauit. Si vis debite stare ⁊ proficere teneas te tanq; exulẽ ⁊ peregrinum sup terram. Oportet te stultum fieri propter xpm. si vis religiosam ducere vitam. Habitus ⁊ tonsura modicum conferunt. sed mutatio morũ ⁊ integra mortificatio pas/

Digitized by Google

sionum uerum faciunt religiosuz. Qui aliud querit q̃
pure deum ⁊ anime sue salutem. non inueniet nisi tri/
bulationem ⁊ dolorẽ. Non pōt etiam diu stare paci/
ficus qui non nitit eẽ minimus ⁊ omnibus subiectus
Ad seruiendum uenisti non ad regendũ Ad patiendũ
⁊ laborandum scias te uocatũ. nõ ad ociandum ul fa
bulandum. Hic ergo probant bomines sicut aurum
in fornace. Hic nemo potest stare nisi ex toto corde se
voluerit propter deũ bumiliare.

De exemplis sanctorum patrum Ca. xviii

Hauere sanctoz patrũ viuida exempla. in qui
bus uera perfectio refulsit ⁊ religio. ⁊ uidebis
q̃ modicũ sit ⁊ pene nihil quod nos agimꝰ. Heu qd
est uita nostra si illis fuerit comparata? Sancti ⁊ a/
mici xpi domino seruierunt in fame ⁊ siti. in frigore ⁊
nuditate. in labore ⁊ fatigatione. in vigiliis ⁊ ieiuni/
is. ī orationibꝰ ⁊ scis meditationibꝰ. in persecutioni
bus ⁊ obprobriis multis. O q̃ multas ⁊ graues tribu
lationes passi sunt apostoli martires confessores uir
gines ⁊ reliqui omnes qui xpi uestigia uoluerunt seq
nam animas suas in boc mundo oderunt ut in eternã
uitam eas possiderent. O q̃ strictam ⁊ abdicatam vi
tã sancti patres in beremo duxerunt. q̃ longas ⁊ gra
ues temptationes pertulerunt. q̃ frequenter ab inimi
co vexati sunt. q̃ crebras ⁊ feruidas orationes deo
obtulerunt. q̃ rigidas abstinentias peregerũt. q̃ ma
gnum zelum ⁊ feruorem ad spũalem profectũ habue
runt. q̃ forte bellum aduersꝰ edomationẽ uiciozꝰ ges
serunt. q̃ puram ⁊ rectam intentionem ad deum tenu
erunt. Per diem laborabant ⁊ noctibus orationi di

Digitized by Google

uine vacabant. q̃ q̃ laborando ab oratione mentali minime cessarent. Omne tempus utiliter expendebãt omnis hora ad uacandum deo breuis uidebat. ⁊ pre magna dulcedine contemplationis etiam obliuioni tradebat necessitas corporalis refectionis. Omnib9 diuitiis dignitatibus honoribus amicis ⁊ cognatis renunciabant. nil de mũdo habere cupiebant. vix ne cessaria vite sumebant. corpori seruire etiam in necessitate dolebant. Pauperes igit erant rebus terrenis sed diuites ualde in gratia ⁊ uirtutibus. Foris egebant sed intus gratia ⁊ consolatione diuina reficiebãtur. Mundo erant alieni sed deo proximi ac familiares amici. Sibiipsis videbantur tãq̃ nihili ⁊ huic mũdo despecti. sed erant in oculis dei preciosi ⁊ electi. In uera humilitate stabant. in simplici obedientia viuebant in caritate ⁊ patientia ambulabant. ⁊ iõ quotidie in spiritu proficiebant. ⁊ magnam apud deum gratiam obtinebant. Dati sunt in exemplum omnib9 religiosis. ⁊ plus prouocare nos debent ad bene proficiendum. q̃ tepidorum numerus ad relaxandum. O quantus feruor omnium religiosorum in principio sue sancte institutionis fuit. O quanta deuotio orationis. quanta emulatio uirtutis. q̃ magna disciplina viguit. quanta reuerentia ⁊ obedientia sub regula magistri in omnibus efflorui. Testantur adhuc vestigia derelicta q̃ vere viri sancti ⁊ perfecti fuerũt qui tam strenue militantes mundum suppeditauerunt. Jam magnus putatur si quis transgressor non fuerit. si quis quod accepit cũ patientia tollerare potuerit. Ob teporis ⁊ negligentie statꝰ nrĩ q̃ tam cito

declinamus a pristino feruore. ⁊ iam tedet viuere pre lassitudine ⁊ tepore Vtinam in te penitus nõ dormi tet profectus uirtutum qui multa sepius exempla vi disti deuotoꝝ.

De exercitiis boni religiosi. Ca. xix.

Ita boni religiosi omnibꝰ uirtutibꝰ pollere dꝫ ut sit talis interius qualis uidet̃ bõibꝰ exteriusʃ Et merito multo plus dꝫ eẽ intus q̃ quod cer/nit̃ foris. quia inspector noster est deꝰ. quẽ sumope/re reuereri debemus ubicũq fuerimꝰ. ⁊ tanq̃ angeli ĩ conspectu eius mũdi incedere. Omni die renouare de bemꝰ propositum nostrum ⁊ ad feruorẽ nos excitare quasi hodie primum ad ꝓuersionẽ uenissemꝰ atq di/cere. ℣ diuua me dñe deus meꝰ in bono proposito et sancto seruitio tuo. ⁊ da mihi nunc hodie perfecte in cipere. quia nihil ẽ quod hactenꝰ feci. Secundũ ꝓpo sitũ nostrũ cursꝰ profectꝰ nostri ⁊ multa diligẽtia o/pus est bñ proficere uolenti. Q̃ si fortiter ꝓponẽs se pe deficit. qd ille q raro aut minꝰ fixe aliqd ꝓponit. Variis tamen modis ꝓtingit desertio ꝓpositi nostri ⁊ leuis omissio exercitioꝝ uix sine aliquo dispendio transit. Justorũ propositũ in grã dei potꝰ q̃ ĩ pro/pria sapientia pendet. in quo ⁊ semp ꝓficũt quicqd arripiũt. Hã hõ ꝓponit ſ deꝰ disponit. nec ẽ ĩ hoĩe uia eiꝰ. Si pietatis cã aut fraterne utilitatis ꝓposito qñq ꝓsuetũ omittit̃ exercitiũ. facile postea poterit re cuperari. Si ãt tedio animi aut negligẽtia faciliter re linquit̃ satis culpabile ẽ ⁊ nociuũ sentiet̃. Conemur q̃ cũ possumꝰ adhuc leuiter deficiemꝰ ĩ multis Sp tñ a liquid certi ꝓponendum est. ⁊ illa precipue que am

Digitized by Google

plius nos impediunt. Exteriora nostra ⁊ iteriora pa
riter nobis scrutanda sunt ⁊ ordinanda. quia vtraq;
expediunt ad profectũ. Si non continue te uales col
ligere saltem interdum. ⁊ ad minus semel in die. mane
videlicet aut uespere. Mane ꝓpone. vespere discute
mores tuos qualis hodie fuisti in uerbo ope ⁊ cogi/
tatione. quia in hiis sepius forsitan deũ offendisti et
proximum. Accinge te sicut uir ꝑta dyabolicas ne/
quitias. frena gulam ⁊ omnẽ carnis inclinationẽ faci
lius frenabis. Nũq; sis ex toto ociosus. sz aut legens
aut scribens aut orãs aut meditãs aut aliquid utili/
tatis pro cõi laborans. Corporalia exercitia discrete
sunt agenda nec õnib9 equaliter assumenda. Que cõ
munia nõ sunt nõ sunt foris ostendenda. nã in secre/
to cutius exercent priuata. Cauendum tñ ne piger sis
ad cõia ⁊ ad singularia promptior. sz expletis integre
⁊ fideliter debitis ⁊ iniunctis. si iã ultra uacat. redde
te tibi prout deuotio tua desiderat. Non pñt omnes
habere vnũ exercitium. sed aliud istũ. aliud illi magis
deseruit. Etiam pro temporum congruentia diuersa
placent exercitia. quia alia in festis. alia ĩ feriatis ma
gis sapiunt diebus Aliis indigemus tpe temptatiõis
⁊ aliis tempore pacis ⁊ quietis. Alia cũ tristamur li/
bet cogitare. ⁊ alia cum leti in domino fuerimus. Cir
ca principalia festa renouanda sunt bona exercitia.
⁊ sanctorum suffragia feruentius imploranda. De fe
sto in festum proponere debemus. quasi tunc de hoc
seculo migraturi simus. et ad eternum festum peruen
turi. Ideoq; sollicite nos preparare debemus in de/
uotis temporibus. et deuotius conuersari atq;

Digitized by Google

omnem obseruantiā strictius custodire tanq̃ in bre/
ui premiū laboris nostri a deo percepturi. Et si dila
tuz fuerit credamus nos minꝰ bene preparatos atq̃
indignos tante adhuc glorie. que reuelabit in nobis
tempore prefinito. ⁊ studeamus nos melius ad exitū
preparare. Beatus seruus ait euāgelista lucas quem
cum uenerit dñs inuenerit uigilantē. Amē dico uobis
sup oīa bona sua ostituet eum.

De amore solitudinis ⁊ silentii. Ca. xx.

Vere aptum tempꝰ uacandi tibi. ⁊ de bñficiis
dei frequenter cogita. Relinque curiosa. Tales
perlege materias que ꝓpunctionē magis prestant q̃
occupationē. Si te subtraxeris a supfluis locutiōibꝰ
⁊ ociosis circuitionibꝰ necnō a nouitatibus ⁊ rumori
bus audiendis. inuenies tempꝰ sufficiēs ⁊ aptū ꝓ bo
nis meditationibꝰ insistendis. Maximi sanctoꝝ hu/
mana consortia ubi poterāt uitabant. ⁊ deo in secre
to uiuere eligebant. Dixit quidā. Quotiens inter ho/
mines fui minor hō. redit. Hoc quippe sepiꝰ experi/
mur quando diu cōfabulamur. Faciliꝰ ē omnino ta
cere q̃ uerbo non excedere. Facilius ē domi latere. q̃
foris se posse sufficienter custodire. Qui igit intendit
ad interiora ⁊ spūalia peruenire oportet eum cuz ibe
su a turba declinare. Nemo secure apparet nisi qui li/
benter latet. Nemo secure preest nisi qui libenter sub
est. Nemo secure precipit nisi qui libenter obedire di
dicit. Nemo secure gaudet nisi qui bone conscientie te
stimonium habet. Nemo secure loquitur. nisi qui li/
benter tacet. Semper tamen sanctorum securi
tas plena timoris dei extitit. Nec

Digitized by Google

eo min9 solliciti ⁊ humiles in se fuerunt. quia magnis
uirtutib9 ⁊ gratia emicuerūt. Prauoꝝ ãt securitas ex
superbia ⁊ presumptione orit. ⁊ in fine in deceptionẽ
sui uertit. Nunq̃ promittas tibi securitatẽ in hac vi
ta q̃uis bonus uidearis cenobita aut deuotus bere/
mita Sepe meliores in estimationẽ boim graui9 picli
tati sunt ꝓpter suã nimiã ofidentiaꝝ. Vnde multis
utili9 ẽ ut nõ penitus temptationib9 careant. ſz sepi9
ipugnent. ne nimium securi sint. ne forte in superbiaꝝ
eleuent. ne etiã ad exteriores osolationes licenti9 de
clinent. O qui nunq̃ transitoriã leticiam quereret qui
nunq̃ cũ mũdo se occuparet q̃ bonã oscĩam seruaret
O qui omnem uanã sollicitudinẽ amputaret ⁊ dũtaxat
salutaria ac diuina cogitaret. ⁊ totaꝝ spẽ suã ĩ deo
ostitueret. q̃ magnam pacẽ ⁊ quietẽ possideret. Nẽo
dign9 ẽ celesti osolatiõe nisi diligenter se exercuerit ĩ
sancta compunctione. Si vis cordeten9 cõpungi. in
tra cubile tuũ ⁊ exclude tumultus mũdi sicut scriptũ
est. In cubilibus vestris compungimini. In cella in/
uenies quod de foris sepius amittes. Cella continua
ta dulcescit. ⁊ male custodita tedium generat. Si ĩ prĩ
cipio conuersionis tue bene eam incolueris ⁊ custodi
eris erit tibi postea dilecta amica ⁊ gratissimum sola
tium. In silentio ⁊ quiete ꝓficit anima deuota ⁊ diſ/
cit abscondita scripturarum. ibi inuenit fluenta lacri
marum. quibus singulis noctib9 se lauet ⁊ mundet.
ut conditori suo tanto familiarior fiat. quanto lon/
gius ab omni seculari tumultu degit. Qui ergo se
abstrahit a notis et amicis. appropinquabit

Digitized by Google

illi deus cum angelis sanctis. Melio ē latere ⁊ sui cu/
rā agere q̄ se neglecto signa facere. Laudabile ē bōi
religioso raro foras ire. fugere uideri. nolle etiam bōi
nes uidere. Quid vis videre qd nō licet habere. Tran
sit mundo ⁊ ocupiscentia eio. trahūt desideria sensua/
litatis ad spaciādū. ſz cū hora trāsierit qd nisi graui
tatē oscie ⁊ cordis dispsionē importas? Letus exitus
tristē sepe reditū parit. ⁊ leta uigilia serotīa triste ma
ne facit. Sic omne carnale gaudiū blāde intrat ſz in fi
ne mordet ⁊ pimit. Quid potes alibi uidere qd hic ñ
uides? Ecce celū ⁊ terrā ⁊ oīa elementa. nā ex istis oīa
sunt facta. Quid potes alicubi uidere qd diu sub so/
le ꝑt pmanet? Credis te forsitan satiari ſz nō poteris
pertingere. Si cūcta uideres pñtia quid eēt nisi uisio
uana? Leua oculos tuos ad deū in excelsis. ⁊ ora ꝓ
pctis tuis ⁊ negligētiis. Dimitte uana uanis. tu autē
intende illis que tibi p̄cepit deo. Claude sup te ostiu
tuū ⁊ uoca ad te ibm̄ dilectū tuū. Mane cū eo in cel/
la quia non inuenies alibi tantā pacē. Si non exisses
nec quicq̄ de rumoribo audisses melio in bona pace
permansisses. Ex quo noua delectat aliqñ audire oz
te exinde turbationem cordis tollerare.

De compunctione cordis. Capi. xxi.

Si vis aliquid ꝓficere conserua te in timore dei
⁊ noli esse nimis liber. sed sub disciplina cohibe
omnes sensus tuos. nec inepte te tradas leticie. Da te
ad cordis compunctionem ⁊ inuenies deuotionem.
Cōpunctio multa bona aptt que dissolutio cito pde
re osueuit. Miz ē q̄ bō possit unq̄ pfcē letari in hac
uita. qui suū exilium ⁊ tā multa pericula aīe sue consi

derat ⁊ pensat. Propter leuitatem cordis ⁊ negligen
tiam defectuum nostroꝝ non sentimus anime nostre
dolores. sz sepe uane ridem⁹ quãdo merito flere de/
berem⁹. Nõ est uera libertas nec bona leticia msi in ti
more dei cum bona oscia. Felix qui abicere põt om
ne impedimentũ distractionis ⁊ ad unionẽ se redige
re sancte opunctiõis. Felix q a se abdicat quicquid
oscientiã suam maculare põt uel grauare. Certa uirili
ter. consuetudo osuetudine uincit. Si tu scis homines
dimittere ipsi te dimittent tua facta facere. Nõ attra
bas tibi res alioꝝ. nec te ĩplices causis maioꝝ Habe
semper oculum sup te primum. ⁊ admoneas teipsum
specialiter pre omnib⁹ tibi dilectis Si non habes fa
uorem hoĩm noli ex hoc tristari. sz hoc sit tibi graue
quia non habes te satis bene ⁊ circũspecte sicut dece
ret dei seruũ ⁊ deuotũ religiosuz ouersari. Utili⁹ ẽ se
pe ⁊ securi⁹ ꝙ hõ non habeat multas osolationes in
hac uita ꝑm carnẽ precipue. tũ ꝙ diuinas non hẽm⁹.
aut rarus sentim⁹. nos in culpa sumus. quia opuncti
onẽ cordis nõ querim⁹ nec uanas ⁊ externas oĩo ab
iicim⁹. Cognosce te indignũ diuina osolatione sz ma
gis dignũ multa tribulatiõe. Cũ hõ pfcẽ ẽ opũctus
tũc grauis ⁊ amar⁹ ẽ ei tot⁹ mũd⁹. Bon⁹ hõ sufficiẽ
tẽ inuenit materiã dolẽdi ⁊ flẽdi. Siue em̃ se osiderat
siue de ꝓxĩo pẽsat. scit qz nẽo sine tribulatõe hic vi
uit Et q̃to strict⁹ sese cõsiderat tãto ãpli⁹ dolz Ma
terie iusti doloris ⁊ iterne cõpũctiõis sũt pcta ⁊ uicia
nostra quibus ita inuoluti iacemus. ut raro celestia
contemplari ualeamus. Si frequentius de morte
tua. q̃ de longitudine vite tue cogitares. non esset

Digitized by Google

dubium quin feruentius te emendares. Si etiam fu/
turas inferni siue purgatorii penas cordialiter ppen
deres. credo q̃ libenter laborẽ ⁊ dolorẽ sustineres. et
nihil rigoris formidares. Sed quia ad cor ista non
trãseũt ⁊ blandimẽta adhuc amamꝰ. iõ frigidi ⁊ ual
de pigri remanemꝰ Sepe ẽ inopia spũs vñ tam leui/
ter ꝓquerit miseruz corpꝰ. Ora igit bũfliter ad dñm.
ut det tibi ꝓunctiõis spũm ⁊ dic cum ꝓpheta. Ciba
me dñe pane lacrimaꝝ. ⁊ potũ da mihi in lacrimis in
mẽsura. De ꝓsideratiõe hũane miserie. Ca. xxii

Iser es ubicũq̃ fueris ⁊ quocũq̃ te uerteris nisi
ad deũ te ꝓuertas. Quid turbaris quia nõ succe
dit tibi sicut vis ⁊ desideras? Quis est qui hz oia ꝓm
suam uoluntatẽ? Nec ego nec tu nec aliquis. hoim su/
per terram. Nemo est in mundo sine aliqua tribulati
one uel angustia. q̃uis rex sit uel papa. Quis ẽ q̃ me/
liꝰ hz? utiq̃ qui pro deo aliquid pati ualet Dicũt mk
ti imbecilles ⁊ infirmi. Ecce q̃ bonã uitã ille hõ hz q̃
diues q̃ potẽs q̃ excelsus q̃ magnꝰ ⁊ q̃ pulcher. Sz
attende ad celestia bona ⁊ uidebis q̃ oia ista tpalia
nulla sunt. sed ualde incerta ⁊ magis grauantia quia
nunq̃ sine sollicitudine ⁊ timore possidentur. Nõ est
hominis felicitas habere temporalia ad abundanti/
am. sed sufficit ei mediocritas. Vere miseria est viue/
re super terram. Quanto homo uoluerit esse spiritua
lior tanto presens uita fit ei amarior. quia sentit me/
lius ⁊ uidet clarius humane corruptionis defectus.
Nam comedere bibere vigilare dormire quiescere la
borare ⁊ ceteris necessitatibꝰ nature subiacere. Vere
magna miseria est ⁊ afflictio homini deuoto q̃ libẽter

Digitized by Google

esset absolutus ⁊ liber ab omni peccato. Valde enim grauat interior hō necessitatib⁹ corporalib⁹ in hoc mundo. Vnde ꝓpheta deuote rogat quaten⁹ liber ab istis eē ualeat dicens. De necessitatibus meis erue me domine. Sed ve nō cognoscentibus suā miseriam. Et amplius ve illis qui diligunt hanc miseriā ⁊ corruptibilem uitam. Nam in tantū quidam hanc amplectūtur licet etiam uix necessaria laborādo aut meditādo habeāt. ut si hic possent semp uiuere de regno dei nihil curarent. O insani ⁊ infideles corde. qui tam profunde in terris iacent ut nil nisi carnalia sapiāt. Sz miseri adhuc in fine grauiter sentient q̄ vile ⁊ nihilum erat quod amauerunt. Sancti autem dei ⁊ oēs deuoti amici xpi non attenderunt que carni placuerunt. nec que in hoc tempore floruerunt. sed tota spes eorū ⁊ intentio ad eterna bona anhelabat. ferebat totum desiderium eorum ad mansura ⁊ inuisibilia. ne amore visibilium traberent ad infima. Noli frater amittere cōfidentiam proficiendi ad spū alia. adhuc habes tempus ⁊ horā. Quare vis procrastinare ꝓpositum tuū. Surge ⁊ in instanti incipe ⁊ dic. Nunc temp⁹ ē facie/di. nunc tempus est pugnandi. nunc tempus aptū est emendandi. Quādo male habes ⁊ tribularis tūc tempus est promerendi. Oportet te transire per ignē ⁊ aliquam anteqū uenias in refrigerium. Nisi ubi vim feceris vicium non superabis. Quamdiu istud fragile corp⁹ gerim⁹ sine peccato eē non possum⁹. nec sine tedio et dolore viuere. Libenter haberemus ab omni miseria quietem sz quia p peccatū pdidim⁹ innocentiā amisim⁹ etiā uerā beatitudinē. Ideo oz nos tenere patien/

c

tiam ⁊ dei expectare misericordiā donec transeat iniquitas hec ⁊ mortalitas absorbeat a uita. O quāta fragilitas humana que semper prona ē ad vicia. Hodie ofiteris peccata tua. ⁊ cras iterum perpetras offessa. Nūc proponis cauere ⁊ post horā agis quasi nihil ꝓposuisses. Merito ergo nosipsos humiliar possumus. nec uncq̄ aliquid magni de nobis sentire. qz tam fragiles ⁊ instabiles sumus. Cito etiā pt perdi p negligentiam. quod multo labore vix tandem acquisitum est per grām. Quid fiet de nobis adhuc in fine qui tepescimꝰ tam mane? Ve nobis si sic volumꝰ declinare ad quietem. quasi iam pax sit ⁊ securitas. cum necdum appareat uestigiuz uere sanctitatis in nostra conuersatione. Bene opus eēt q̄ adhuc iterū institueremur tanq̄ boni nouicii ad mores optimos. si forte spes eēt de aliqua futura emendatione ⁊ maiori spūali profectu.

De meditatione mortis. Capi. xxiii.

Aide cito erit tecum hoc factū. Vide aliter quō te habeas. hodie hō est ⁊ cras nō oparet? Cum aūt sublatꝰ fuerit ab oculis. cito etiā trāsit a mente. O ebetudo ⁊ duricia cordis humani q̄ solum presentia meditat ⁊ futura nō magis preuidet. Sic te in omni facto ⁊ cogitatu deberes tenere. quasi statim eēs moriturus. Si bonā oscientiā haberes nō multū mortem timeres. Melius eēt peccata cauere q̄ mortē fugere. Si hodie nō es paratꝰ quō cras eris? Cras ē dies incerta. ⁊ quid scis si crastinū habebis? Quid prodest diu uiuere. quando tam parꝰ emendamur? Ab longa uita non semp emendat. sz sepe culpā magis auget. Vti

nam p vnã diẽ bñ essem⁹ ouersati in hoc mũdo. Mlti annos oputant ouersionis. ſ ſepe paruus ẽ fruct⁹ emendationis. Si formidolosum ẽ mori forsitan periculosi⁹ ẽ diuti⁹ uiuere. Beat⁹ qui horã mortis sue semper ante oculos h⁹. ⁊ ad moriendũ quotidie se disponit. Si uidisti aliquãdo hominẽ mori. cogita q⁹ ⁊ tu per eandẽ uiã transibis. Cũ mane fuerit puta te ad uesperũ non puenturũ. Vespere ãt facto mane nõ audeas tibi polliceri. Semper ergo paratus esto. ⁊ caliter uiue ut nũq̃ te imparatum mors inueniat. Multi subito ⁊ improuise moriunt. nã hora qua non putat filius hominis uenturus ẽ. Cũ illa extrema hora uenerit multũ aliter sentire incipies de tota uita tua preterita. ⁊ ualde dolebis q̃ tã negligẽs ⁊ remiss⁹ fuisti Qꝰ felix ⁊ prudens qui talis nunc inuit. eẽ in uita qualis optat inueniri in morte. Dabit nãq̃ magnam ofidentiam feliciter moriendi perfect⁹ ortẽpt⁹ mũdi. feruẽs desideriũ in uirtutib⁹ ꝓficiendi. amor disciplinę. labor penitẽtie. promptitudo obedientie. abnegatio sui ⁊ supportatio cuiuslibet aduersitatis pro amore xpi Multa bona potes operari dũ san⁹ es. ſ infirmatus nescio quid poteris. Pauci ex infirmitate emendant sic ⁊ qui multum peregrinant raro sanctificant. Noli ofidere sup amicos ⁊ proximos. nec in futuris salutem tuã differas. quia cit⁹ obliuiscent tui homines q̃ estimas. Melius est nunc tempestiue ꝓuidere ⁊ aliquid bom premittere. q̃ super alioꝝ auxilio sperare. Si non es pro tẽpo sollicitus mõ. quis erit pro te sollicitus in futuro. Hũc temp⁹ ẽ ualde ꝓciosum. sed ꝓcdolor q̃ hoc inutili⁹ expẽdis in quo promereri

vales vnde eternaliter uiuas. Veniet qn̄ vnū diē seu
horā pro emendatione desiderabis ⁊ nescio an impe
trabis. Eya carissime de q̄to periculo te poteris libe
rare. de q̄ magno timore eripere. si mō semper timo/
ratus fueris ⁊ de morte suspect9. Studе nunc caliter
uiuere ut in hora mortis ualeas potius gaudere q̄ ti
mere. Disce nunc mori mundo. ut tunc incipias viue
re cum xp̄o. Disce nūc omnia contemnere. ut tūc pos/
sis libere ad xp̄m pergere. Castiga nunc corpus tuuz
per penitentiam ut tunc ualeas certam habere oficien
tiam. Ah stulte quid cogitas te diu victurum. cū nul
lum diem habeas securum. Q̄ multi decepti sunt ⁊ in
sperate de corpore extracti. Quotiens audisti a dicē
tibus. quia ille gladio cecidit. ille submersus est. ille
ab alto ruens ceruicem fregit. ille manducando obri/
guit. ille ludendo finem fecit. alius igne. alius ferro. a
li9 peste. ⁊ ali9 latrocinio periit. ⁊ sic oīm finis mors
est. ⁊ vita hominū tāq̄ vmbra subito pertrāsit. Quis
memorabit tui p9 mortē. ⁊ quis orabit ꝓ te? Age a/
ge nunc carissime quicquid agere potes. qz nescis qn̄
morieris. nescis etiā quid tibi post mortē sequet. Dū
temp9 habes ogrega tibi diuitias immortales. Pre/
ter salutem tuam nihil cogites. solum que dei sunt cu
res Fac nunc tibi amicos uenerando dei sanctos. et
eorū actus imitando. ut cum defeceris in hac uita illi
te recipiant in eterna tabernacula. Serua te tanq̄ pe/
regrinum ⁊ hospitem sup terrā. ad quē nihil spectat d̄
mundi negociis Serua cor liberū ⁊ ad deū sursum ere
ctū. quia nō habes hic manentē ciuitatem. Illuc pre/
ces ⁊ gemit9 quotidianos cum lacrimis dirige. ut spi

Digitized by Google

ritus tuus mereatur post mortem ad dominum Feli/
citer transire Amen.

De iudicio ⁊ penis peccatorꝝ. Capi. xxiiii

O omnibus rebus respice finem. ⁊ qualiter an̄
districtū iudicē stabis cui nihil est occultum. q
muneribus non placat. nec excusationes recipit. ſz qd̄
iustum est iudicabit. O miserrime ⁊ insipiens pecca/
tor quid respondebis deo omnia mala tua sciente. q
interdum formidas vultum hominis irati? Vt quid
non preuides tibi in die iudicii. quando nemo pote
rit per alium excusari uel defendi. sed vnusquisq; suf
ficiens onus erit sibiipsi? Nunc labor tuus est fructuo
sus fletus acceptabilis. gemitus exaudibilis. dolor sati
sfactorius ⁊ purgatiuus. Habet magnum ⁊ salubre pur
gatoriū patiens homo qui suscipiens iniurias plus
dolet de alterius malicia q̄ de sua iniuria. qui ꝓ cō/
trariantibus sibi libenter orat. ⁊ ex corde culpas indul
get qui veniam ab aliis petere non retardat. qui fa/
tilius miseret q̄ irascit. qui sibiipsi violentiā frequē
ter facit. ⁊ carnem suam omnino spiritui subiugare co
nat. Melius est modo purgare peccata ⁊ vicia rese/
care q̄ in futuro purganda reseruare. Vere nosipos
decipimus per inordinatum amorem quem ad car/
nē habemus Quid aliud ille ignis deuorabit nisi pec
cata tua. Q̄to amplius tibiipsi nūc parcis ⁊ carnes se/
queris. tanto durius postea lues. ⁊ maiorē materiā cō/
burendi reseruas. In quibus homo peccauit. in illis
grauius punietur. Ibi accidiosi ardentibus stimulis
purgent. ⁊ gulosi ingenti fame ac siti cruciabunt. Ibi

luxuriosi ⁊ voluptatum amatores ardenti pice ⁊ fe/
tido sulphure perfundent. Et sicut furiosi canes pre
dolore inuidiosi vlulabunt. Nullum vicium erit qd̄
suū proprium cruciatum nō habebit. Ibi superbi ōi
confusione replebunt. ⁊ auari miserrima egestate ar/
cabunt. Ibi erit vna hora grauior in pena q̄ hic cē/
tum anni in grauissima penitentia. Ibi nulla requies
est ⁊ nulla consolatio damnatis. Hic tamen interdu3
cessat a laboribus atq̄ amicoru3 fruit solatiis. Esto
modo sollicitus ⁊ dolens pro peccatis tuis. ut in die
iudicii sis secur9 cum beatis. Tunc em̄ iusti stabūt in
magna cōstantia aduersus eos qui se angustiauerūt
⁊ depresserunt. Tunc stabit ad iudicandum qui mō
se subiicit humiliter iudiciis hominum. Tunc magnā
fiduciam habebit pauper ⁊ humilis. pauebit vndiq̄
superbus. Tunc videbit sapiens in hoc mundo fuis/
se. qui pro xpo didicit stultus ⁊ despectus eē. Tunc
placebit omnis tribulatio patienter perpessa. ⁊ om/
nis iniquitas opilabit os suum. Tunc gaudebit om/
nis deuotus ⁊ merebit omnis irreligiosus. Tunc pl9
exultabit caro afflicta. q̄ si in delicis fuisset semper
nutrita. Tunc splendebit habit9 vilis. ⁊ obtenebres/
cet uestis subtilis. Tunc plus laudabit paupculū do
miciliū. q̄ deauratum palaciu3. Tunc plus iuuabit
constans patientia q̄ omnis mundi potentia. Tunc
ampli9 exaltabit simplex obediēcia. q̄ omnis secula
ris astucia. Tunc plus letificabit pura ⁊ bona consciē
cia. q̄ docta philosophia. Tunc plus ponderabit cō
tempt9 diuitiarum. q̄ totus thesaurus terrigenarum
Tunc magis consolaberis super deuota oratione. q̄

Digitized by Google

super delicata comestiõe. Tunc potius gaudebis de seruato silentio. q̃ de longa fabulatione. Tunc plus valebunt sancta opera. q̃ multa pulchra uerba. Tũc plꝰ placebit stricta uita ⁊ ardua penitentia. q̃ omnis delectatio terrena. Disce nunc in modico pati ut tunc a grauioribus ualeas liberari. Hic primo proba qd possis pati postea. Si nunc tam parꝫ nõ uales sustire. quõ poteris tunc eterna tormẽta sufferre? Si modo modica passio tam impatientem efficit. quid gehenna tũc faciet? Ecce uere nõ potes duo gaudia habere. delectari hic in mundo. ⁊ postea regnare in celo cum xpo Si usq̃ in hodiernum diẽ semp in honoribꝰ ⁊ uoluptatibꝰ uixisses. quid totũ tibi profuisset? si tam in instanti mori contingeret? Omnia ergo uanitas preter amare deum. ⁊ illi soli seruire. Qui em̃ deũ ex toto corde amat. nec mortem nec supplicũ nec iudicium nec infernum metuit. quia perfectus amor securum accessum ad deum facit. Quem autem adhuc peccare delectat. non miꝫ si mortẽ ⁊ iudicium timeat Bonum tamen est ut si necdum amor a malo te reuocat. saltem timor gehennalis coherceat. Qui uero tiorem dei postponit. diu stare in bono nõ ualebit. sed dyaboli laqueos citiꝰ incurret.

De feruenti emendatione totius uite nre. Ca. xxv.

Sto vigilans ⁊ diligens in dei seruitio. ⁊ cogita frequenter ad quid uenisti. ⁊ cur seculum reliquisti. Nonne ut deo uiueres. ⁊ spũalis homo fieres Igit̃ ad profectum ferueas. quia mercedem laboruꝫ tuoꝫ in breui recipies. nec erit tunc amplꝰ timor aut dolor in finibꝰ tuis. Modicuꝫ nũc laborabis ⁊ mag

Digitized by Google

nam requiem immo perpetuam leticiam inuenies. Si tu permanseris fidelis ⁊ feruidus in agendo. deo procul dubio erit fidelis ⁊ locuples in retribuendo. Spē bonam retinere debes q̃ ad palmam peruenies. sz securitatem capere nō oportet ne torpeas aut elatus fias. Cū enim quidā anxio inter metū ⁊ spem frequēter fluctuaret. ⁊ quadam vice merore ofecto in ecclesia ātē quoddam altare se in oratione pstruauisset. hec ī ter se reuoluit dicens. O si scirem q̃ adhuc pseueraturus essem. statimq̃ audiuit intus diuinū rnsum. quid si hoc scires facere uelles? Fac nunc qd̄ tunc facere uelles ⁊ bene securus eris. Moxq̃ consolatus ⁊ cōfortato diuine se omisit uolūtati. ⁊ cessauit āxia fluctuatio. noluitq̃ curiose inuestigare ut sciret que sibi eēnt futura. sed magis studuit īquirere que eēt uoluntas dei beneplacens ⁊ perfecta ad omne opus bonum inchoandum ⁊ perficiendum. Spera ī domino ⁊ fac bonitatem ait ppheta. ⁊ inhabita terram ⁊ pasceris in diuitiis eius. Vnum est quod multos a pfectu ⁊ feruenti emendatione retrahit. horror difficultatis seu labor certaminis. Enimuero illi maxime pre aliis in uirtutib pficiunt. qui ea que sibi magis grauia ⁊ cōtraria sunt uitiis uincere nituntur. Hā ibi homo plo proficit ⁊ grām meret ampliorem ubi magis seipsum uicit ⁊ in spū mortificat. Sed nō oēs hnt eque multū ad uincendum ⁊ moriendū. Diligēs tn̄ emulator valentior erit ad proficiendū etiā si plures habeat passiones q̃ alio hn̄ morigeratus. mino tn̄ feruēs ad uirtutes. Duo tamen specialter ad magnam emendationē iuuāt vicz subtrahere se uiolēter ad qd̄ natura vi

Digitized by Google

ciose inclinat·⁊ feruenter instare pro bono quo ãpli
us qs indiget· Illa etiã studeas magis cauere ⁊ uince
re q̃ tibi frequentiꝰ in aliis displicẽt· Vbiq; ꝓfectuꝫ
tuũ capias ut si bõa exẽpla uideas uꝰ audias ad imi
tandum accendaris· Si quid ãt reprehensibile osidere
raueris· caue ne idẽ facias· aut si aliqñ fecisti citius e
mendare te studeas Sicut oculꝰ tuꝰ alios osiderat sic
itẽq; ab aliis notaris· q̃ iocundũ ⁊ dulce ẽ uidere fer
uidos ⁊ deuotos frẽs bñ morigeratos ⁊ disciplinatos
q̃ triste ẽ ⁊ graue uidere inordinate ambulantes q ea
ad q̃ uocati sunt nõ exercẽt· q̃ nociuũ ẽ negligere vo
cationis sue propositum ⁊ ad non cõmissa sensuꝫ in
clinare· Memor esto arrepti ꝓpositi ⁊ imaginem ci
bi propone crucifixi· Bene verecundari potes inspe
cta vita Jhũ xpi necdum magis illi te oformare stu
duisti licet diu in via dei fuisti· Religiosꝰ qui se intẽ
te ⁊ deuote in sanctissima vita ⁊ passione domini ex
ercet· omnia utilia ⁊ necessaria sibi abundanter ibi in
ueniet· nec opus est vt extra Jhesum aliquid meliꝰ q̃
rat· O si Jhũs crucifixus in cor nostrum ueniret q̃ ci
to ⁊ sufficienter docti essemus· Religiosus feruidus õ
nia bene portat ⁊ capit que illi iubent· Religiosꝰ neg
ligens ⁊ tepidus habet tribulationem super tribula
tionem· ⁊ ex omni parte patit angustiam· quia interi
ori consolatione caret ⁊ exteriorem querere prohibe
tur· Religiosus extra disciplinam uiuens graui ruine
patet· Qui laxiora querit ⁊ remissorta semper in ãgu
stiis erit· Quia aut vnum aut reliquum sibi displice
bit· Quomodo faciunt taꝫ multi alii religiosi. qui sa
tis arti sunt sub disciplina claustrali· Raro exeunt

Digitized by Google

abstracte uiuunt. pauperrime comedunt. grosse uestiunt. multum laborãt. paꝛ loquunt. diu uigilant. mature surgũt. orationes prolongãt. frequenter legũt. et se in omni disciplina custodiunt. Attende cartusienses cisterciense⁊ diuerse religionis monachos ac moniales qualiter omni nocte ad psallendũ domino assurgunt. Et ideo turpe est ut tu deberes in tam sacro opere pigritare. ubi tanta multitudo religiosoꝛ ĩcipit deo iubilare. O si nihil aliud faciendum incũberet nisi dñm deũ nostrũ toto corde ⁊ ore laudare. O si nunq̃ indigeres comedere nec bibere nec dormire. sꝫ semper posses deum laudare. ⁊ solũmodo spũalibꝰ studiis uacare tunc multo felicior eẽs q̃ mõ cuꝫ carni ex qualicũq̃ necessitate seruis. Vtinã non eẽnt iste necessitates sꝫ solũmõ spũales aĩe refectiões. quas deũ satis raro degustamꝰ. Quãdo homo ad hoc peruenit q̃ de nulla creatura ꝛsolationeꝫ suã querit. tunc ei deus primo perfecte sapere incipit. tunc etiam bene contentus de omni euentu rerum erit. tunc nec pro magno letabitur. nec pro modico contristabitur. sed põit se integre ⁊ fiducialiter in deo qui est ei omnia in omnibus. cui nihil utiq̃ perit nec moritur. sed õnia ei uiuunt ⁊ ad nutum incunctanter deseruiunt. Memẽto semper finis. ⁊ quia perditum non redit tempus. Sine sollicitudine ⁊ diligentia nunq̃ acquires uirtutes. Si incipis cepescere. incipies male habere. Si autem dederis te ad feruorem. inuenies magnam pacem. Et sentiet leuiorem laborem propter dei gratiam et uirtutis amorem. Homo feruidus et diligens ad omnia est paratus. Maior labor est resistere vi-

tiis ⁊ passionibus. q̃ corporalibus insudare labori/
bus. Qui paruos nõ vitat defectus. paulatim labit̃
ad maiores. Gaudebis semper vespere. si diem expẽ
das fructuose. Vigila super teipsum. admone teipm
excita teipsum ⁊ quicquid de aliis sit non negligas
teipsum. Tantũ proficies q̃tum tibipsi vim ꝛtuleris

Explicit liber primus. Incipit secundus.

De interna conuersatione. Capi. i.

Egnum dei intra vos est dicit dominus.
Conuertere ex toto corde tuo ad dominũ
⁊ relinque hunc miser̃ mundum ⁊ inuenies
anima tua requiem. Disce exteriora contẽ/
nere ⁊ ad interiora te dare. ⁊ videbis regnum dei in
te venire. Est em̃ regnum dei pax ⁊ gaudium in spiri/
tu sancto q̃ nõ dat̃ impiis. Veniet ad te xp̃s osten
dens tibi ꝯsolationẽ suam. si dignam illi ab int̃ pa/
raueris mansionem. Omnis gloria eius ⁊ decor ab in
tra est ⁊ ibi ꝯplacet sibi. Frequens illi visitatio cũ ho
mine interno. dulcis sermocinatio. grata consolatio.
multa pax. familiaritas stupenda nimis. Eya a/
nima fidelis prepara huic sponso cor tuum quate/
ñ ad te venire ⁊ in te habitare dignet̃. Sic em̃ dicit.
Si quis diligit me sermonẽ meũ seruabit ⁊ ad eũ ve/
niemus ⁊ mansionẽ apud eũ faciem̃. Da ergo xp̃o lo
cum. ⁊ ceteris omnibus nega introitum. Cum xp̃m ha
bueris diues es ⁊ sufficit tibi. Ipe erit ꝓuisor tũ et
fidelis procurator ĩ oib̃. ut nõ sit opus tibi ĩ hoib̃
sperare. homines em̃ cito mutant̃ ⁊ deficiũt uelociter

xp̃s autem manet in eternum ⁊ astat usq; in finem fir
miter. Non est magna fiducia ponenda i homine fra
gili ⁊ mortali·etiam si utilis sit ⁊ dilectus·neq; tristi/
cia multa capienda est ex hoc si interdum aduersetur ⁊
contradicat·Qui hodie tecum sunt·cras contrariari
possunt ⁊ econuerso sepe ut aura uertuntur·Pone to
tam fiduciam tuam in domino·⁊ sit ipse timor tuus ⁊
amor tuus·Ipse pro te respondebit·⁊ faciet bene si/
cut melius fuerit·Non habes hic manentem ciuitatem
⁊ vbicunq; fueris extraneus es ⁊ peregrinus·nec requi
em aliquando habebis·nisi xpo iunctus fueris vnitus
Quid hic circõspicis cum iste non sit locus tue requie
tionis·In celestibus debet esse habitatio tua·⁊ sicut
in transitu cuncta terrena sunt aspicienda·transeunt
omnia ⁊ tu cum eis pariter·Vide vt non inhereas·ne
capiaris ⁊ pereas·Apud altissimum sit cogitatio tua
⁊ deprecatio tua ad xp̃m sine intermissione dirigatur
Si nescis alta speculari ⁊ celestia·requiesce in passiõe
xp̃i ⁊ in sacris vulneribus eius libenter habita·Si e
nim ad vulnera preciosa stigmata Jhesu deuote con
fugis magnam in tribulatione confortationem senti
es·nec multum curabis hominum despectiones·facil/
literq; verba detrahentium perferes·Cristus fuit etiam
in mundo ab hominibus despectus·⁊ in maxima
necessitate a notis ⁊ amicis inter obprobria derelictus
Cristus pati voluit ⁊ despici·⁊ tu audes de aliquo
conqueri·Cristus habuit aduersarios ⁊ obloquentes
res·⁊ tu vis omnes habere amicos ⁊ benefactores.
Vnde coronabit patientia tua si nil aduersitatis oc/
currerit·Si nihil contrariũ vis pati·quomodo tris

Digitized by Google

amicꝰ xpi? Sustine te cũ xpo ⁊ p xpo. si vis regnare cũ xpo Si semel pfecte introisses i interiora Jhũ ⁊ modi cum de ardente eiꝰ amore sapuisses. tũc de ꝓpio cõ modo uel incõmodo nihil curares. sed magis de ob/ probrio illato gauderes. quia amor Jhũ facit homi nem seipm contemnere. Amator Jhũ ⁊ uerꝰ internus ⁊ liber ab affectionibꝰ inordinatis potest se ad deũ li/ bere conuertere ⁊ eleuare se supra seipsuꝫ in spũ affrui tiue quiescere. Cui sapiunt omnia prout sunt nõ ut di cunt aut estimant. hic uere sapiens ē ⁊ doctꝰ magis a deo q̃ ab hominibꝰ. Qui ab itra scit ambulare ⁊ mo dicum res ab extra ponderare non requirit loca. nec tempora expectat ad habenda deuota exercicia. Ho mo internꝰ cito se recolligit quia nunq̃ se totuꝫ ad ex teriora effundit. Non illi obest labor exterior aut oc cupatio ad tempus necessaria. sed sicut res euenĩt sic se illis accõmodat. Qui intus bene dispositus ē ⁊ or/ dinatus. non curat mirabiles ⁊ peruersos hoim gestꝰ Tantum hõ impedit ⁊ distrahitur. quantum sibi res attrahit. Si recte tibi esset ⁊ bene purgatus esses. om nia tibi in bonum cederent ⁊ profectũ. Jdeo multa ti bi displicent ⁊ sepe conturbant. quia adhuc nõ es ti/ biipsi perfecte mortuus nec segregatus ab omnibus terrenis. Nihil sic maculat ⁊ implicat cor hominis. si cut impurus amor in creaturis. Si rẽnuis ꝛsolari ex terius. poteris speculari celestia. ⁊ frequenter hinteriꝰ iubilare.

De humili submissione sub plati regie Ca. ii

On magnpendas qnis pro te uel contra te sic. sed hoc age ⁊ cura vt deus tecum sit in omni

re quam facis. Habeas oscientiā bonā ⁊ deꝰ bene te defensabit. Quem enim adiuuare uoluerit. nulliꝰ peruersitas nocere poterit. Si tu scis tacere ⁊ pati. uidebis proculdubio domini auxilium Ipse nouit tēpus ⁊ modū liberādi te. ⁊ iō debes te illi resignare. Deꝰ ē adiuuare ⁊ ab omni ofusione liberaꝛ. Sepe ualde ꝓdest ad maiorem humilitatē oseruandaz. ꝙ defectus nostros alii scūt ⁊ redarguunt Quādo bō pro defectibus suis se humiliat. tunc faciliter alios placat. et leuiter satisfacit sibi irascentibus. Humilem deꝰ protegit ⁊ liberat. humilem diligit ⁊ consolat. humili homini se inclinat. humili largit gratiam magnam ⁊ pꝰ suam depressionem leuat ad gloriam. humili sua secreta reuelat ⁊ ad se dulciter trahit ⁊ ĩuitat. Humilis accepta contumelia ⁊ confusione satis bn̄ est ĩ pace qz stat in deo ⁊ non in mundo Non reputes te aliquid profecisse nisi omnibus inferiorem te eē sentias.

De bono pacifico homine. Capi. iii.

Vne te primo in pace ⁊ tunc alios poteris pacificare. Homo pacificus plus prodest q̄ bn̄ doctus Homo passionatus etiam bonum in maluz trahit. ⁊ faciliter malum credit. Bonus pacificus homo omnia ad bonum conuertit. Qui bene in pace est. de nullo suspicatur. qui autem male contentus est ⁊ commotus. variis suspicionibus agitatur. nec ipse quiescit. nec alios quiescere permittit. Dicit sepe quod dicere non deberet. et omittit quod sepe sibi magis facere expediret. Considerat ꝙ alii

Facere tenent. ⁊ negligit quod ipse facere tenet. Habe ergo primum zelum super temetipm. tunc zelare poteris etiã iuste proximuz tuũ. Tu benefacta tua scis excusare ⁊ tollerare. ⁊ aliorum non vis recipere excusationes. Justius eẽt ut te accusares. ⁊ fratrẽ tuũ excusares. Si portari vis. porta ⁊ aliũ. Vide q̃ lõge es ad huc a uera caritate ⁊ humilitate que nulli nouit ĩdignari uel irasci nisi tm̃ sibipsi. Hõ est magnũ cũ bonis ⁊ mansuetis conuersari. hoc em̃ omnibus naturaliter placet. ⁊ vnusquisq̃ libenter pacẽ hz. ⁊ secum sentientes magis diligit. Sed cum duris ⁊ peruersis aut indisciplinatis aut nobis contrariantib9 pacifice posse uiuere. magna gratia est ⁊ laudabile nimis virileq̃ factum. Sed sunt qui seipsos in pace tenent. ⁊ cum alis etiam pacem habent. Et sunt qui nec pacem habẽt nec alios in pace dimittũt. Aliis sunt graues. sed sibi sunt semper grauiores. Et sunt qui seipsos in pace retinent. ⁊ ad pacẽ alios reducere studẽt. ⁊ tm̃ tota pax nostra in hac misera uita potiꝰ in humili sufferentia ponenda ẽ q̃ in non sentiendo contraria. Sui melius sat pati. pacem tenebit maiorem. Iste est victor sui. ⁊ dominus mundi. amicus xpi. ⁊ heres celi.

De pura mente ⁊ simplici intentione. Ca. iiii.

Vabus alis homo subleuatur a terrenis. simplicitate scilicet ⁊ puritate. Simplicitas debet esse in intentione. puritas in affectione. Simplicitas intẽdit deum. puritas apprehendit ⁊ gustat. Nulla bona

actio te impediet. si liber intus ab omni inordinato affectu fueris. Si nihil aliud q̃ dei beneplacitũ ⁊ ꝓximi utilitatẽ intendis ⁊ queris interna libertate fruaris. Si rectum cor tuũ eẽt. tũc omnis creatura speculum vite ⁊ liber sancte doctrine eẽt. Non ẽ creatura tam parua ⁊ vilis que bonitatem dei nõ representet Si tu eẽs intus bonus ⁊ purus. tunc omnia sine impedimento videres ⁊ caperes bene. Cor puruz penetrat celum ⁊ infernum. Qualis vnusquisq; intꝰ est taliter iudicat exterius. Si est gaudium in mundo hoc vtiq; possidet puri cordis homo. Et si ẽ alicubi tribulatõ ⁊ angustia. hoc melius nouit mala conscientia. Sicut ferrum missum in ignem amittit rubiginẽ ⁊ totum candens efficit. sic homo ad deũ se integre ouertẽs a corpore exuit ⁊ in nouum hoĩem transmutat. Qñ hõ incipit tepescere tunc paruũ metuit laborẽ. ⁊ libẽter externam accipit consolationem. Sed quando perfecte incipit se vincere ⁊ viriliter in via dei ambulare tunc munꝰ ea reputat. que sibi priꝰ grauia eẽ sentiebat.

De propria consideratione. Capi. v.

On possumꝰ nobisipsis nimis credere. quia sepe nobis grã deest ⁊ sensus Modicum lumen ẽ in nobis. ⁊ hoc cito per negligentiam amittimꝰ. Sepe etiam non aduertimus q̃ tam ceci intus sumꝰ. Sepe male agimus ⁊ peius excusamus. ⁊ passione interdum mouemur ⁊ zelum putamus. Parua in aliis reprehendimus. ⁊ nostra maiora pertransimus. Satis cito sentimus ⁊ põderamus quod ab alius sustinemꝰ sed quantum alii a nobis sustinent non aduertimus. Qui bene ⁊ recte sua ponderaret nõ eẽt quod de alio

Digitized by Google

ponderaret non esset quod de alio grauiter iudicar⁊
Internus homo sibiipsius curam omnibus curis an/
teponit. ⁊ qui sibiipsi diligenter intendit faciliter de
aliis tacet. Nunq̃ eris internus ⁊ deuotus nisi de alie
nis silueris. ⁊ ad teipsum specialiter respexeris. Si ti/
bi ⁊ deo totaliter intendis. modicum te mouebit qd̃
foris percipis. Vbi es quando tibiipsi pñs nõ es. et
quando omnia percurristi quid te neglecto ꝓfecisti
Si debes habere pacem ⁊ vnionem uerã o⁊ q̃ totum
adhuc postponas ⁊ te solum pre oculis habeas Nil
cum proinde proficies si te feriatum ab omni tempo
rali cura conserues. Valde deficies si aliquid tempo
rale reputaueris. Nil altum nil magnum nil gratum
nil acceptũ tibi sit. nisi pure dei aut de deo sit. Totũ
vanum estima quicquid ꝓsolationis occurrit de ali/
qua creatura. Amans deum anima sub deo despicit
vniuersa. Solus deus eternus ⁊ immensus implẽs õ/
nia solaciũ ẽ anime ⁊ vera cordis letitia.

De letitia bone conscientie. Capi. vi.

Loria boni hominis testimonium bone cõsciẽ
tie est. Habe bonam ꝓscientiam. ⁊ semper habe
bis letitiam. Bona ꝓscientia ualde multa potest por
tare. ⁊ ualde leta est inter aduersa. Mala conscientia
semper timida est ⁊ inquieta. Suauiter requiesces si
te cor tuum non reprehenderit. Noli letari nisi cũ bñ
feceris. Mali nunq̃ habent uerã letitiã. nec interna⁊
sentiunt pacem. quia nõ est pax impiis dicit domin⁊
Et si dixerint. in pace sumus. non venient super nos
mala. ⁊ quis nobis nocere audebit?. Ne credas eis.

Digitized by Google

quoniam repente exurget ira dei ⁊ in nihilum redigē
tur actus eorum. ⁊ cogitationes eorum peribunt.
Gloriari in tribulatione non est graue amanti. sic enim
gloriari est in cruce domini gloriari. Breuis gloria q̄
ab hominibus dat⁹ ⁊ accipit⁹. Mundi gloriam semp
comitat⁹ tristicia. Bonorum gloria in ꝓscientiis eorū
⁊ non in ore hominum. Justorum leticia de deo ⁊ in
deo est. ⁊ gaudium eorum de ueritate. Qui ueram et
eternam gloriam desiderat temporalē non curat. Et
qui temporalem querit gloriam aut non ex animo ꝓ
temnit. minus amare conuincit⁹ celestem. Magnaz hz
cordis tranquillitatem qui nec laudes curat nec viru
peria facile erit contentus ⁊ pacatus. cuius conscientia
munda est. Hō es sanctior si lauderis nec uilior si ui
tupereris. Qd̄ es hoc es nec maior dici uales q̄ deo
teste sis. Si attendis quid apud te sis intus. non cura
bis quid de te loquant⁹ hoies foris. Hō uidet ī facie
deus autem in corde. Homo considerat actus. deus
pensat intentiones. Bene semper agere ⁊ modicuz de
se tenere humilis anime indiciuz ē. Nolle cōsolari ab
aliqua creatura magne puritatis ⁊ interne fiducie in/
dicium ē. Qui nullum extrinsecus pro se testimoniuz
querit. liquet q̄ se deo totaliter ꝓmisit. Non enim qui
seipsum commendat ille probatus est ait beatus pau
lus. sed quem deꝰ ꝓmendat. Ambulare cū deo intus.
nec aliqua affectione teneri foris. statꝰ ē ītermi hois.

De amore Jhū super omnia. Capi. vii.

Digitized by Google

Eatus qui intelligit quid sit amare Jhm̃. ⁊ contemnere seipsum ꝓpter Jhm̃. Oportet dilectũ pro dilecto relinquere. quia Jhũs vult solus super omnia amari. Dilectio creature fallax ⁊ instabilis. dilectio Jhũ fidelis ⁊ perseuerabilis. Qui adheret creature. cadet cum labili. qui amplectit Jhm̃ firmabitur in euum. Illum dilige ⁊ amicũ tene tibi qui omnibus recedentib9 te nõ derelinquet nec patiet in fine perire. Ab hominibus o3 te aliqñ separari siue uelis siue nolis. Teneas te apud Jhm̃ uiuens ⁊ moriens. ⁊ illi9 fidelitati te committe. qui omnibus deficientibus solus potest te iuuare. Dilectus tuus talis est nature ut alienũ non uelit admittere sed solus vult cor tuũ habere. ⁊ tanq̃ rex in proprio throno sedere. Si scires te bene ab omni creatura euacuare. Jhũs deberet libenter tecũ habitare. Pene totũ perditũ inuenies quic quid extra Jhm̃ in hominibus posueris. Non confidas nec innitaris super calamum ventosu3. quia omnis caro fenu3 ⁊ omnis gloria eius ut flos feni cadet Cito decipieris si ad externam hominum apparentiã tm̃ aspexeris. Si em̃ tuum in aliis queris solacium et lucrum. senties sepe detrimentum. Si queris in omnibus Jhm̃ inuenies vtiq̃ Jhm̃. Si autem queris teipsum inuenies etiã teipm̃ s3 ad tuam perniciem. Plus em3 homo nociuior sibi si Jhm̃ nõ querit q̃ tot9 mũdus ⁊ omnes sui aduersarii.

De familiari amicicia Jhũ. Capi. viii.

Vando Jhũs adest totum bonum ẽ. nec quicq̃ difficile videtur. Quando uero Jhesus nõ adẽ totum durum est. Quando Jhesus intus non loquit

consolatio vilis est. Si autem Jhesus vnum uerbuz loquit' tm̄ magna cōsolatio sentit'. Nōne maria magdalena statim surrexit de loco in quo fleuit quando martha illi dixit. Magister adest ⁊ vocat te. Felix hora quando Jhūs uocat de lacrimis ad gaudiū spiritꝰ q̄ aridꝰ ⁊ durꝰ es sine Jhū. q̄ insipiēs ⁊ vanꝰ si cupis aliquid extra Jhm̄. Nōne hoc est maius damnum q̄ si totum perderes mundum. Quid potest mūdus conferre sine ihū? Esse sine ihū grauis est infernꝰ Et eē cum ihū dulcis paradisus. Si fuerit tecum ihesus nullus poterit nocere inimicus. Qui inuenit ihm̄ inuenit thesaurum bonum. immo bonuz supra omne bonum. Et qui perdit ihm̄ perdit nimis multū ⁊ plꝰ q̄ totum mundum. Pauperrimus ē qui viuit sine ihesu. Ditissimus qui bene est cum ihū. Magna ars ē scire conuersari cuz ihū. ⁊ scire ihm̄ tenere magna prudētia. Esto humilis ⁊ pacificus ⁊ erit tecum ihūs. Sis deuotus ⁊ quietus ⁊ permanebit tecum ihesus. Potes cito fugare ihm̄ ⁊ gratiam eius perdere. si volueris ad exteriora declinare. Et si illum effugaueris et pdideris ad quē tunc fugies? ⁊ quem tunc queres amicum? Sine amico non potes diu uiuere. ⁊ si ihesus non fuerit tibi pre omnibus amicus. eris nimis tristis ⁊ desolatus. Fac igit' agis si in aliquo altero confidis ⁊ letaris. Eligendum est magis totum mundum habere ꝑtrariū q̄ ihm̄ offensum. Ex omnibꝰ ergo caris sit ihūs dilectus specialis. Diligant' omnes ꝓpter ihm̄. ihesus autem propter seipm̄. Solus Jhesus xps singulariter est amandus. qui solus bonus ⁊ fidelis inuenit' pre omnibus amicis. Propter ihesum ⁊ in

Digitized by Google

ipso tam amici q̃ inimici tibi sint cari. Et pro omnibus biis exorandus est. ut omnes ipsum cognoscant ⁊ diligant. Hunq̃ cupias singulariter laudari ⁊ amari. quia hoc solius dei est. qui similem sibi non habet Nec velis q̃ aliquis in corde suo tecuꝫ occupet. neq̃ tu cum alicuius occuperis amore. sed sit ihũs in te et in omni bono homine. Esto puꝫ ⁊ liber ab inteꝫ sine alicuꝫ creature implicamento. Oportet te eẽ nudum ⁊ purum cor ad ihm̃ gerere suis vacare ⁊ uidere q̃ suauis est dominus Et reuera ad hoc non peruenies nisi gratia eius fueris preuentus ⁊ intractus. ut omnibꝫ euacuatis ⁊ licẽtiatis solꝫ cũ solo vnaris. Quãdo em̃ grã dei venit ad hominem tunc potens fit ad omnia. ⁊ quãdo recedit tunc pauper ⁊ infirmus erit. ⁊ q̃ si tm̃ ad flagella relictus. In biis nõ debes deiici nec desperare. sed ad uoluntatẽ dei equanimiter stare. et cuncta superuenientia tibi ad laudem ihũ xpi perpeti. quia post hyemem sequit estas. post noctez redit dies. ⁊ post tempestatem serenitas magna.

De carentia omnis solatii. Capi. ix.

Dn est graue humanum contemnere solatiũ cuꝫ adest diuinum. Magnum ẽ ⁊ ualde magnũ tam humano q̃ diuino posse carere solatio. ⁊ pro hono re dei libenter exilium cordis uelle sustinere. ⁊ in nullo seipsum querere. nec ad propriũ meritũ respicere. Quid magni es si hilaris sis ⁊ deuotus aduemẽte gratia. optabilis cunctis hec hora. Satis suauiter equitat quem grã dei portat. Et quid mirum si onus nõ sentit qui portat ab omnipotente ⁊ ducit a summo

ductore. Libenter habemus aliquid p̄ solatio ⁊ dif
ficulter homo exuitur a seipso. Vicit sanctus martir
Laurentius seculum cum suo sacerdote. Quia ōne q̄d
in mundo delectabile uidebat despexit ⁊ dei summi
sacerdotem Sixtum quē maxime diligebat pro amo
re xpi etiam a se tolli dementer ferebat. Amore igitur
creatoris amorem hominis superauit. ⁊ pro humano
solatio diuinum beneplacitum magis elegit. Ita ⁊ tu
aliquem necessarium ⁊ dilectuz amicū pro amore dei
disce re linquere. Nec grauiter feras cum ab amico de
relictus fueris. sciens quoniam oz nos omnes tandē
ab inuicem separari. Multum ⁊ diu oportet hominē
in seipso certare anteq̄ discat seipsum plene superare.
⁊ totum affectum suum plene in deum trahere. Quan
do homo stat super seipso facile labit ad consolati/
ones humanas. Sed verus xpi amator ⁊ studiosus
sectator uirtutum non cadit super illas consolatiōes
nec querit tales sensibiles dulcedines sed magis For/
tes exercitatiōes. ⁊ p̄ xpo duros sustinere labores.
Cū igit spūalis ꝛsolatio a deo dat. cū grāriactione
accipe eam. Seo dei munus intellige esse non tuū me/
ritum. ⁊ noli extolli. Noli nimium gaudere nec inani
ter presumere. sed esto magis humilior ex dono cau/
tior quoq̄ ⁊ timoratior in cunctis actibus tuis. quo
niam transibit hora illa ⁊ sequet temptatio. Cum ab
lata fuerit consolatio non statim desperes. sed cuz hu
militate ⁊ patientia expecta celestem visitationez. qz
potens est deus ampliorem tibi redonare grām ⁊ cō
solationem. Istud non est nouum nec alienum viam
dei expertis. quia in magnis sanctis ⁊ in ātiquis pro

Digitized by Google

phetis fuit talis sepe alternationis modus. Vñ quidam presente grã dicebat. Ego dixi in abundantia mea non mouebor in eternum. Absente autem gratia quid in se fuerit expertus adiunxit dicens. Auertisti faciem tuã a me ⁊ factus sum conturbatus. Inter hec tamen nequaq̃ desperat sed instantius dñm rogat ⁊ dicit. Ad te domine clamabo ⁊ ad deum meuz deprecabor. Denicq oratiõis sue fructũ reportat ⁊ se exaudituum testat dicens. Audiuit dominus ⁊ misertus est mei. dominus factus est adiutor meus. sed ĩ quo. Cõuertisti inquit planctum meum in gaudiuz mihi ⁊ circũdedisti me leticia. Et si sic actum est cum magnis sanctis. non est desperandum nobis infirmis ⁊ pauperibus si interdum in frigiditate ⁊ interdum in feruore sumus. quoniam spũs uenit ⁊ recedit ꝑm sue voluntatis beneplacitum. Vnde beatus Job ait. Visitas eum diluculo ⁊ subito probas illuz. Super quid igit̃ sperare possum aut in quo confidere debeo nisi ĩ sola magna misericordia dei. ⁊ in sola spe grẽ celestis Siue enim adsint homines boni siue deuoti fratres ⁊ amici fideles. siue libri sancti uel tractatus pulchri siue dulcis cantus ⁊ hymni. omnia hec modicuz iuuãt ⁊ modicum sapiunt. quando desertus sum a grã. ⁊ in propria paupertate relictus. Tunc non ẽ melioꝛ remedium q̃ patientia ⁊ abnegatio mei in voluntate dei Hunq̃ inueni aliquem religiosum qui non habuerit interdum gratie subtractionez aut non senserit feruoris diminutionem. Nullꝰ sanctꝰ fuit unq̃ tã alte raptus ⁊ illuminatus qui prius uel postea nõ fuit temptatus. Non enim dignus est alta dei contemplatione

d ii

qui pro deo non est exercitatus aliqua tribulatione Solet enim sequentis consolationis temptatio pce/dens esse signum. Nam temptationibus probatis ce lestis promittit consolatio Qui vicerit inquit dabo ei edere de ligno vite. Dat etiam consolatio diuina. ut homo fortior sit ad sustinendum aduersa. Sequi/tur etiam temptatio ne se deuet de bono. Non dor/mit dyabolus nec caro adhuc mortua est. ō non cessés preparare te ad certamen. quia a dexteris ⁊ a sini stris sunt hostes qui nunq̃ quiescunt.

De graticudine pro gratia dei. Capitu. x.

Vid queris quietem cum nat⁹ sis ad laborem? Pone te ad patientiam magis q̃ ad consolatio nē ⁊ ad crucem portandam magis q̃ ad leticiā. Quis enim secularium non libenter consolationem ⁊ leticiā spūalē acciperet si semper obtinere posset. Excedūt enim spūales consolationes omnes mūdi delicias et carnis uoluptates. Naz omnes delicie mundane aut turpes sunt aut vane. Spūales uero delicie sole iocūde ⁊ honeste ex uirtutibus progenite ⁊ a deo puris ī fuse mentibus. Sed istis diuinis consolationibus ne mo semper pro suo affectu frui ualet. quia temp⁹ tēp tationis non diu cessat. Multum contrariatur super ne visitationi falsa libertas animi ⁊ magna confiden tia sui. Deus bene facit consolationis graciam dādo sed homo male agit non totum deo cum gratiarum actione retribuendo. Et ideo nō possunt in nobis do na gratie fluere. quia īgrati sumus auctori nec totum

refundimus fontali origini. Semper enim debet grã
digne gratias referẽti auferet ab elato quod dari so
let humili. Nolo consolationez que mihi aufert com
punctionem. nec affecto ocemplationem que ducit ĩ
elationem. Non enim omne altum sanctum. nec omne
desideriũ purũ. nec oẽ dulce bonũ. nec oẽ cazz gratuz
deo. Libenter accepto grãm vnde humilior ⁊ timora
tior inueniar. atqz ad relinquendũ me paratior fiam
Doctus dono grẽ ⁊ eruditus subtractionis uerbere
non sibi audebit quicq̃ boni attribuere. sed potiꝰ se
pauperem ⁊ nudum confitebit. Da deo quicqd dei ẽ
⁊ tibi asscribe quod tuum est. hoc est deo gratias pro
grã tribue. tibi autem soli culpam. Et dignam penaz
pro culpa deberi sentias. Pone te semper ad infimuz
⁊ dabit tibi summum nam summum non stat sine in/
fima. Summi sancti apud deum minimi sunt apud se
Et quãto gloriosiores. tanto in se humiliores. pleni
veritate ⁊ gloria celesti nõ vane glorie cupidi. i deo
fundati ⁊ confirmati nullo modo possunt eẽ elati.
Et qui deo totum asscribunt quicquid boni accepe/
runt. gloriam ab inuicem nõ querunt. sed gloriam q̃
a solo deo est uolunt. ⁊ deum in se ⁊ in omnibus san/
ctis laudari super omnia cupiunt. ⁊ semper in idipm
tendunt. Esto igit gratus in minimo. ⁊ eris dignꝰ ma
iora accipere. Sit tibi minimum etiã pro mario ⁊ ma
gis contemptibile pro speciali dono. Si dignitas da
toris inspicit. nullum datum paruum aut munꝰ vile
videbit. Non enim paruum est quod a summo deo
donat. etiam si penas ⁊ verbera donauerit gratuz eẽ
dz. quia semper pro salute nrã facit quicqd nobis ad

Digitized by Google

uenire permittit. Qui gratiā dei retinere desiderat sit gratus pro gratia dei data. patiēs pro sublata. oret ut redeat. cautus sit ⁊ humilis ne amittat.

De paucitate amatorum crucis Ihū. Ca. ix.

Habet ihūs nunc multos amatores regni sui celestis. ⁊ paucos batulatores sue crucis. Habz multos desideratores consolatiōis. sed paucos tribulationis. Plures inuenit socios mense. ⁊ paucos abstinētie. Omnes uolunt cuz xpo gaudere. sed pauci uolūt pro ipso aliquid sustinere. Multi sequunt ihm̄ usq ad fractionem panis. sed pauci ad bibendū calicem passionis. Multi miracula eius venerant. sed pauci ignominiam crucis sequunt. Multi ihm̄ diligunt q̄ diu aduersa non ꝛcingunt. Multi illuz laudant ⁊ benedicunt q̄ diu consolationes aliquas ab ipso recipiunt. Si āt se ihūs absconderet ⁊ modicum eos relinqueret. aut in querimoniam aut in deiectionē nimiaz cadūt. Qui āt ihm̄ propter ihm̄ ⁊ nō propter suaz aliquam consolationem propriam diligunt ipsum i tribulatione ⁊ in angustia cordis sicut in summa consolatione benedicunt. Et si nunq̄ eis consolationē dare vellet. ipsum tamen semper laudarent. ⁊ semp gratias agere vellent. O quantuz potest amor ihū purz nullo proprio commodo uel amore permixtus. Nōne omnes mercenarii sunt dicendi qui consolationes semper querunt? Nonne amatores sui magis q̄ Cristi probantur. qui sua commoda uel lucra semper meditantur? Vbi inuenietur talis qui velit deo seruire gratis? Raro inuenitur tam spiritualis

aliquis qui omnibus sit nudatus. Nam uerum spiri
tu pauperem ⁊ ab omni creatura nudum quis inueni
et? Procul ⁊ de ultimis finib⁹ precium eius. Si dede
rit homo omnem substantiã suã adhuc nihil est. et si
fecerit penitentiam magnam adhuc exiguũ ẽ. ⁊ si ap
prehenderit omnem scientiam adhuc longe ẽ. ⁊ si ha
buerit uirtutem magnam ⁊ deuotionem nimis arden
tem adhuc multum sibi deest. vnuꝫ scꝫ quod sibi sum
me necessariuꝫ est. Quid illud. vt omnibus relictis se
relinquat. ⁊ a se totaliter exeat. nihilqꝫ de priuato a/
more retineat. Cum omnia fecerit que facienda noue
rit nihil se fecisse sentiat. Nõ grande põderet q̃ grã/
dis estimari possit. seo in ueritate seruum inutilem se
pronunciet sicut ueritas ait. Cum feceritis omnia que
precepta vobis sunt. adhuc dicite quia serui inutiles
sum⁹. Tũc uero pauper ⁊ nudus spũ eẽ poterit ⁊ cum
prophcta dicere. Quia vnic⁹ ⁊ paup sum ego Nemo
isto ditior. nemo tamẽ liberior. nemo potentior illo.
qui scit se ⁊ omnia relinquere ⁊ ad infimũ se ponere.

De regia via sancte crucis. Capi. xii

Vrus hic multis videt sermo. Abnega temetip
sum tolle crucem tuam ⁊ sequere ihm̃. Sed mul
to durius erit audire illud extremum verbum. Disce/
dite a me maledicti in ignẽ eternuꝫ. Qui enim modo
libenter audiunt ⁊ sequuntur verbum crucis. tunc nõ
timebunt ab auditione mala eterne damnatõis. hoc
signum crucis erit in celo cuꝫ dominus ad iudicandũ
venerit. Tunc omnes serui crucis qui se crucifixo cõ
formauerunt in uita. ad xp̃m accedent iudicem cum

Digitized by Google

magna fiducia. Quid igit times tollere crucem p quē
itur ad regnum? In cruce salus. in cruce uita. in cruce
protectio ab hostibus. in cruce infusio superne sua/
uitatis. in cruce robur mentis. in cruce gaudiū spiritꝰ
in cruce uirtus summa. in cruce perfectio sanctitatis.
Non est salus anime nec spes eterne uite nisi in cruce.
Tolle ergo crucem ⁊ sequere ibm̄. ⁊ ibis in vitam eter
nam. Precessit ille baiulans sibi crucem. ⁊ mortuus ē
pro te in cruce. vt tu etiam portes crucem ⁊ mori affe
ctes in cruce. quia si omortuus fueris etiā cuꝫ illo pa
riter viues. ⁊ si socius fueris pene socius eris ⁊ glorie
Ecce in cruce totum constat. ⁊ in moriendo totum ia
cet. ⁊ non est alia via ad vitam ⁊ ad ueram internam
pacem nisi via sancte crucis ⁊ quotidiane mortifica/
tionis. Ambula vbi vis. quere quodcunq; volueris.
⁊ non inuenies altiorē viā supra. nec securiorē viam
infra nisi viam sancte crucis. Dispone ⁊ ordina ōnia
secundum tuum velle ⁊ videre. ⁊ nō inuenies nisi sem
per aliquid pati debere. aut spōte aut īuite. ⁊ ita cru
cem semper inuenies. Aut em̄ in corpore dolorem sen
ties. aut in anima spūs tribulationem sustinebis. In
terdum a deo relinqueris. interdum a proximo exer/
citaberis. ⁊ quod amplius est sepe tibimetipsi grauis
eris. nec tamē aliquo remedio uel solatio liberari seu
alleuiari poteris. sed donec deus voluerit oportet q̄
sustineas. Vult em̄ deus ut tribulationem sine conso
latione discas pati. ⁊ ut illi totaliter te subiicias ⁊ hu
milior ex tribulatione fias. Nemo ita cordialiter sen
tit passionem xpi. sicut is cui contigerit similia pati.
Crux igitur semper parata est et vbiq; te expectat.

Digitized by Google

Non potes effugere ubicunq; cucurreris quia ubicũ/
q; ueneris teipsum tecum portas. ⁊ semper teipm iue
nies. Conuerte te supra. conuerte te infra conuerte te
extra ⁊ intra. ⁊ in hus omnibus inuenies crucem. ⁊ ne
cesse est te ubicũq; tenere patientiam. si internam vis
habere pacem ⁊ perpetuam promereri coronam Si li
benter crucem portas portabit te ⁊ deducet te ad de
sideratum finem. vbi scz finis patiendi erit q̃ uis hic
non erit. Si inuite portas onus tibi facis ⁊ teipsum
magis grauas. ⁊ tamen oportet ut sustineas. Si abii/
cis vnam crucem aliam proculdubio inuenies ⁊ for/
citan grauiorem. Credis tu euadere qõ nullꝰ mortali
um potuit preterire? Quis sanctorum in mundo sine
cruce ⁊ tribulatione fuit? Nec enim dominus noster
ibũs xp̃s vna hora sine doloꝝ passiõis fuit q̃diu vix
it. Oportebat ãt xp̃m pati ⁊ resurgere a mortuis ⁊ ita
intrare in gloriam suam. Et quõ tu aliã uiã queris q̃
hanc regiam uiã que est via sancte crucis? Tota uita
xp̃i crux fuit ⁊ martirium. ⁊ tu tibi queris requiem et
gaudium? Erras erras si aliud queris q̃ pati tribula
tiones. quia tota ista uita mortalis plena miseriis et
circũsignata crucibꝰ. Et q̃to altiꝰ in spũ ꝓfecerit. tã
to grauiores cruces sepe inueniet. quia exilii sui pena
magis ex amore crescit. sed tamẽ iste sic multipliciter
afflictus non est sine leuamine cõsolationis. qz fru/
ctum magnum sibi sentit accrescere ex sufferentia sue
crucis. Nam dum sponte illi se subiicit omne onꝰ tri
bulationis in fiduciã diuine ꝯsolatiõis ꝯueritur. Et
quãto caro magis per tribulationẽ atteritur tanto am
plius spũs per internam cõsolationẽ roboratur. Et

Digitized by Google

nonnũq̃ in tantum ꝓfortat' ex affectu tribulationis
⁊ aduersitatis ob amorem ꝓformitatis crucis xpi ut
non sine dolore ⁊ tribulatione eẽ vellet. quoniã tãto
se acceptiorem deo credit. quãto plura ⁊ grauiora ꝓ
eo perferre poterit. Non ẽ illud virtus hominis sed
grã xpi. que tanta potest ⁊ agit ĩ carne fragili. ut qd
naturaliter semper abhorret ⁊ fugit. hoc feruore spi/
ritus aggrediat ⁊ diligat. Non est ꝓm hominem cru
cem portare. crucem amare. corpus castigare. ⁊ serui/
tuti subiicere. honores fugere. contumeliam libenter
sustinere. seipsum despicere ⁊ despici optare. aduersa
queq̃ cuz damnis perpeti. ⁊ nihil prosperitatis ĩ hoc
mundo desiderare. Si ad teipsum respicis nihil hu/
iusmodi ex te poteris. sed si in domino confidis dabi
tur tibi fortitudo de celo ⁊ subiiciet' ditioni tue mun
dus ⁊ caro. Sed nec inimicum dyabolum timebis si
fueris fide armatus. ⁊ ꝓbũ cruce signatus Pone ergo
te sicut fidelis ⁊ bonus seruus xpi ad portandũ viri
liter crucem domini tui pro te ex amore crucifixi.
Prepara te ad tolleranda multa aduersa ⁊ varia in/
cõmoda in hac misera vita. quia sic tecum erit vbicũ
q̃ fueris. ⁊ sic reuera eum inuenies vbicunq̃ latueris
Oportet te ita esse ⁊ non est remediuz euadendi a tri
bulatione malorum ⁊ dolore q̃ vt te patiaris. Calicẽ
dñi affectanter bibe si amicꝰ eiꝰ eẽ ⁊ partem cũ eo ha
bere desideras. Consolationes deo committe faciat ip
se cũ talibus sicut sibi magis placuerit Tu vero pone
te ad sustinendũ tribulationes. ⁊ reputa eas maxias
consolationes. quia non sunt condigne passiones hu
ius temporis ad futuram gloriam. que reuelabitur

Digitized by Google

in nobis promerendam. Etiaz si solus omnes posses
sustinere Quãdo ad hoc ueneris q̃ tribulatio tibi dul
cis est ⁊ sapit pro xp̃o tunc bene tecum eẽ estima. qz
inuenisti paradisum in terra. q̃diu pati tibi graue est
⁊ fugere queris. tamdiu male habebis. ⁊ sequet te ubi
q̃ fuga tribulationis. Si ponis te ad quod eẽ debes
videlicet ad patiendum ⁊ moriendum. fiet cito meliꝰ
⁊ pacem inuenies. Etiam et si raptus fueris in terciuz
celum cum paulo. non es propterea securatus de nul
lo contrario sustinendo. Ego inquit Jhũs ostendaz
illi q̃ta oporteat eum pro nomine meo pati. Pati er
go tibi remanet. si Jhũ diligere ⁊ perpetue illi serui/
re placet. Utinam digꝰ eẽs pro nomine Jhũ aliqd
pati q̃ magna gloria remaneret tibi. quãta exultatõ
omnibꝰ sanctis dei. q̃ta edificatio eẽt ꝓximi. Hã pa
tienciam omnes cõmendant. q̃uis pauci tamen pati
velint. Merito deberes libenter modicum pati pro
xp̃o. cum multa grauiora patiunt pro mundo. Scias
pro certo quia morientem te oportet ducere vitam ⁊
q̃to plus quis sibi morit tanto deo magis viuere ĩ
tipit. Nemo aptus est ad comprehendendum celestia
nisi se submiserit ad portandum pro xp̃o aduersa.
Nihil deo acceptius nihil tibi salubriꝰ in mũdo isto
q̃ libenter pati pro xp̃o Et si eligendũ tibi eẽt magis
optare deberes pro xp̃o aduersa pati q̃ multas oso
lationibꝰ recreari. quia xp̃o similior eẽs ⁊ omnibus
sanctis eius magis conformior. Non enim stat me
ritum nostrum et profectus status nostri in multis
suauitatibus et consolationibus. sed potius in mag
nis grauitatibus ⁊ tribulationibus perferendis. Si

quidem aliquid melius ⁊ utilius saluti hominū ꝓpa
ti fuisset· xp̄s vtiq; uerbo ⁊ exemplo ostendisset· Nā
⁊ sequentes se discipulos omnesq; eum sequi cupien/
tes manifeste ad crucem portandā hortat ⁊ dicit· Si
quis vult uenire post me abneget semetipm ⁊ tollat
crucem suam ⁊ sequat me· Omnibus ergo perlectis et
scrutatis sit ista finalis conclusio· Quoniā per multas
tribulationes oportet nos intrare in regnum dei·

Explicit liber secundus· Incipit tertius·

De interna xpi locutiōe ad aiam fidelē· Ca·i·

Audiam quid loquat in me dns deus· Beata anima que dnm in se loquentem audit ⁊ de ore eius uerbum consolationis accipit· Beate aures que venas diuini susurrii suscipiunt· ⁊ de mundi huius susurrationibus nihil ad uertūt· Beate plane aures que non uocē foris sonantem sed interius auscultant ueritatem loquentem ⁊ docentem· Beati oculi qui exterioribus clausi interioribus autem sunt intenti· Beati qui interna penetrant ⁊ ad capienda arcana celestia magis ac magis per quotidiana exercitia se student ꝓparare· Beati q deo uacare gestiūt· ⁊ ab omni ipedimēto seculi se excutiunt· Animaduerte hec o anima mea ⁊ claude sensualitatis tue ostia· ut possis in te audire quid loquatur dns deus in te· Hec dicit dilectus tuus· Salus tua ego sum· pax tua ⁊ vita tua· Serua te apud me ⁊ pacem inuenies· Dimitte omnia transitoria ⁊ qre eterna Quid sunt omnia temporalia nisi seductoria? Et qd

Digitized by Google

iuuāt omnes creature si fueris a creatore deserta. Omnibus ergo abdicatis creatori tuo te redde placidaz ac fidelem ut uerā ualeas apprehendere beatitudinē

Ut veritas intus loquit sine strepitu uerborum. C.ii.

Loquere domine quia audit seruus tuus. Seruus tuus ego sum. da mihi intellectū ut sciam testimonia tua. Indina cor meum in uerba oris mei. fluat ut ros eloquium tuū. Dicebāt olim filii israhel ad moysen. Loquere nobis tu ⁊ audiemus. nō loquat nobis dominus ne forte moriamur. Non sic domine nō sic oro. sed magis cum Samuele prophetā humiliter ac desideranter obsecro. Loquere domine quia audit ꝯ tuus tuus. non loquatur mihi moyses aut aliquis ex prophetis. sed potius tu loquere domine deus inspirator ⁊ illuminator omnium prophetarum. quia tu solus sine eis potes me perfecte imbuere. illi autem sine te nihil proficient. Possunt quidem uerba sonare sed spiritū nō oferūt. Pulcherrime dicūt. sz te tacēte cor non accendunt. Litteras tradunt. sz tu sensum aperis Misteria proferunt. sz tu reseras intellectum signatorū. Mandata edicūt. sz tu iuuas ad perficiendum Viam ostendūt. sed tu dfortas ad ambulandū. Illi foris tm̄ agunt. sed tu corda instruis ⁊ illuminas. Illi exterius rigant. sed tu fecunditatem donas. Illi clamant uerbis. sed tu auditui intelligentiā tribuis Nō ergo loquat mihi moyses. sed tu domine deus meus eterna veritas ne forte moriar ⁊ sine fructu efficiar. Si fuero tm̄ foris admonitus ⁊ intus non accensus ne sit mihi ad iudicium uerbū auditū ⁊ non factum cog/

nitum nec amatum·creditum ⁊ non seruatū·Loquere igit domine quia audit seruus tuus· Verba enim vi te eterne habes·loquere mihi ad qualēcūq; aīe mee cō solationē·⁊ ad totius vite mee emēdationem·tibi autem ad gloriam ⁊ perpetuum honorem·

Q; uerba dei cum humilitate sunt audiēda ⁊ q; mlti ea nō ponderāt. Capi·iii·

Vdi fili mi uerba mea verba suauissima· omnē philosophorum ⁊ sapientum hui; mundi scientiam excedentia· Verba mea spūs ⁊ vita sunt·nec humano sensu pensanda· Non sunt ad vanā complacētiam trahēda·sed in silētiō audiēda. ⁊ cum omni humilitate atq; affectu magno suscipiēda·⁊ dixi· Beatus ē quem tu erudieris domine ⁊ de lege tua docueris eū·ut mitiges ei a diebus malis ⁊ nō desoletur in terra. Ego inquit dominꝰ docui ꝓphetas ab initio ⁊ usq; nūc nō cesso omnibus loqui· sz multi ad vocē meam surdi sunt ⁊ duri· Plures mundum libentiꝰ audiunt q̄ deum·Facilius sequunt carnis sue appetitum q̄ dei beneplacitum· Promittit mundꝰ temporalia ⁊ parua ⁊ seruit ei auiditate magna. Ego ꝓmitto summa ⁊ eterna·⁊ torpescunt mortaliū corda. Cuis cāta cura mihi in omnibus seruit ⁊ obedit sicut mundo ⁊ dominis eiꝰ seruunt? Erubesce sydon ait mare· Et si causam queris audi mare· Pro modica prebēda lōga via currit·⁊ pro eterna vita uix a multis pes semel a terra leuat· Vile precium querit pro vno numismate interdū turpiter litigat· ⁊ ꝓ uana re ⁊ pua ꝓmissiōe die noctuq; fatigari nō timet· Sed proch

dolor pro bono incōmutabili. pro premio inestimabili. pro summo honore ⁊ gloria interminabili ut ad modicuz fatigari pigritat. Erubesce ergo serue piger ⁊ queruloſe q̄ illi paratiores inueniunt ad perditionem q̄ tu ad vitam. Gaudent illi amplius ad vanitatem q̄ tu ad ueritatem. Equidem a spe sua nonnunq̄ frustrant. sed promissio mea neminem fallit. nec cōfidentem mihi dimittit inanem. Quod promisi dabo. quod dixi implebo. Si tamen usq̄ in finem fidelis in dilectione mea quis permanserit. Ego remunerator sum omnium bonorum ⁊ fortis probator omniuz deuotoz. Scribe uerba mea ī corde tuo ⁊ pertracta diligenter. erunt enim in tempore temptatiōis ualde necessaria. Quod non intelligis cum legis cognosces in die visitationis. Dupliciter soleo electos meos visitare. temptatiue scz ⁊ consolatiue. ⁊ duas lectiones eis quotidie lego. vnam increpando eorum uicia. alterā exhortando ad virtutum incrementa. Qui habet uerba mea ⁊ spernit ea habet qui iudicet eum in nouissimo die.

Oratio ad implorandum deuotiōis grām. Ca. iiii

Domine deus meus omnia bona mea tu es. Et quis ego sum ut audeam ad te loqui. Ego sum pauperrimus seruulus tuus ⁊ abiectus vermiculus mr̄ to pauperior ⁊ contēptibilior q̄ scio ⁊ dicere audeo. Memento tamen domine quia nihil sum nihil habeo nihilq̄ valeo. Tu solus bonus iustus ⁊ sanctus. Tu ōnia potes. omnia prestas. oīa imples solū peccatorē inanem relinquens. Reminiscere miserationum tuarū

domine ⁊ imple cor meum gratia tua·qui non uis ua
cua esse opera tua·Quomodo possum me tollerare in
hac misera vita·nisi me confortauerit misericordia et
gratia tua? Noli auertere faciem tuam a me·noli visi
tationem tuam prolongare·noli consolationem tuaz
abstrahere ne fiat anima mea sicut terra sine aqua tibi
Domine doce me facere uoluntatem tuaz·doce me co
ram te digne ⁊ humiliter ouersari·quia sapiēcia mea
tu es·qui in veritate me cognoscis ⁊ cognouisti ante/
q̃ fieret mundus·⁊ anteq̃ natus essem in mundo·

Q; in ueritate ⁊ humilitate coram deo conuersan
dum est· Capi·v·

Fili ambula coram me in ueritate ⁊ simplicitate
cordis tui quere me semper·Qui ambulat coraz
me in ueritate tutabit' ab incursibus malis·⁊ veritas
liberabit eum a seductoribus ⁊ a detractionibus im
quorum·Si ueritas te liberauerit vere liber eris ⁊ nō
curabis de vanis hominum uerbis·Domine verum
est sicut dicis. ita queso mecum fiat· Veritas tua me
doceat·ipsa me custodiat ⁊ usq; ad salutarez finē me
cōducat·Ipsa me liberet ab omni affectione mala et
inordinata dilectione. ⁊ ambulabo tecum in magna
cordis libertate· Ego te docebo ait veritas q̃ rcā sūt
⁊ placita corā me. Cogita pctā tua cū displicēcia ma
gna ⁊ merore·⁊ nūq̃ reputes te aliqd eē propter ope
ra bona·Reuera peccator es ⁊ multis passionib9 ob
noxius et implicatus. Ex te semper ad nihil tendis ⁊
cito laberis cito uinceris cito turbaris cito dissolue/
ris·Nō habebis quicq̃ vnde possis gloriari sed mi

ta vnde te debes uilificare. quia multo ifirmior es q̃ vales comprehendere. Nihil ergo magnum tibi videatur ex omnibus que agis. nihil grande. nihil precio sum ⁊ admirabile. nihil reputatione appareat dignuz nihil altũ. nihil uere laudabile ⁊ desiderabile nisi qd̃ eternum est. Placeat tibi super omnia eterna veritas. displiceat tibi super omnia vilitas maxia tua. Nihil sic timeas. nihil sic vituperes ⁊ fugias sicut vicia ⁊ peccata tua. que magis displicere debent q̃ quelibet rerũ damna. Quidam non sincere coram me ambulant. sed quadam curiositate ⁊ arrogantia ducti volunt secreta mea scire ⁊ alta dei intelligere. se ⁊ suam salutem negligentes. Hii sepe in magnas temptationes ⁊ peccata propter suam superbiam ⁊ curiositatem me eis adversante labuntur. Time iudicia dei. expauesce iram omnipotentis. noli autez discutere opera altissimi. sz tuas iniquitates perscrutare. in quantis deliquisti. et q̃ multa bona neglexisti. Quidam soluz portant suã deuotionem in libris. ⁊ quidam in imaginibus. qdaz autem in signis exterioribus ⁊ figuris. quidaz habẽt me in ore. sed modicum in corde. Sunt et alii qui intellectu illuminati ⁊ affectu purgati ad eterna semp anhelant. de terrenis graviter audiunt necessitatib9 nature dolenter inseruiunt. ⁊ hii sentiunt quid uerita tis spũs loquit in eis qui docet eos terrena despicere. ⁊ amare celestia. mundum negligere. ⁊ celum tota die ac nocte desiderare.

De mirabili affectu diuini amoris. Capi. vi

Benedico te pater celestis·pater domini mei ihū
xpi·qz mei paupis dignatꝰ es recordari· O pa
ter misericordiarꝝ ⁊ deus totius consolationis grati/
as ago tibi qui me indignum omni consolatiōe quā
doꝗ tua recreas consolatione· Benedico te semper ⁊
glorifico cum vnigenito filio tuo ⁊ spiritu sancto pa
raclito in secula seculorum· Eya domine deus ama/
tor sancte meus cum tu veneris in cor meum exulta/
bunt omnia interiora mea· Tu es gloria mea· ⁊ exul/
tatio cordis mei. tu spes mea ⁊ refugium meum ī die
tribulationis mee. Sed quia adhuc debilis sum in a
more ⁊ imperfectus ī uirtute·ideo necesse habeo a te
confortari ⁊ consolari·propterea visita me sepiꝰ· ⁊ ī
strue disciplinis sanctis· Libera me a passionibꝰ ma
lis·⁊ sana cor meum ab omnibus affectionibus inor
dinatis ⁊ vitiis·ut intus sanatus ⁊ bene purgatꝰ ap
tus efficiar ad amandum. fortis ad patiendū·stabi/
lis ad perseuerandum· Magna res est amor·magnuz
omnino bonum·quod solum leue facit omne onero/
sum· ⁊ fert equaliter omne inequale· Nam onꝰ sine o/
nere portat· ⁊ omne amarum dulce ac sapidum efficit
Amor Jhesu nobilis ad magna operanda impellit ⁊
ad desideranda semp perfectiora excitat· Amor vult
esse sursum nec vllis infimis rebꝰ retineri. Amor vult
esse liber ⁊ ab omni mundana affectione alienꝰ ne in
ternus eius impediat aspectus·ne per aliquod com
modum temporale implicationes sustineat aut per ī
commodum succumbat· Nihil dulcius est amore. ni/
hil fortius·nihil altius·nihil latius·nihil iocundiꝰ ni
hil plenius nihil melius ī celo ⁊ in terra·quia amor a

Digitized by Google

deo nātus est. nec potest nisi in deo super omnia crea
ta requiescere. Amans uolat currit letat. liber est ⁊ nō
tenet. dat omnia pro omnibus. ⁊ hz omnia in omni/
bus. quia in uno sommo super omnia quiescit ex quo
omne bonum fluit ⁊ procedit. Non respicit ad dona
sed ad donantez se ouertit super omnia bona. Amor
modum semper nescit. sed super omnem modum fer/
uescit. Amor onus nō sentit. labores nō reputat. plꝰ
affectat q̄ ualet. de impossibilitate non causat. quia
cuncta sibi posse ⁊ licere arbitrat. Valet igit ad oia
⁊ multa implet ⁊ effectui mancipat ubi non amās de
ficit ⁊ iacet. Amor vigilat. ⁊ dormiens non dormitat
Fatigatus nō lassat. artatus non artatur. territꝰ nō
conturbatur. sed sicut viuax flamma ⁊ ardens facula
sursum erumpit securecz pertransit. Si quis amat. no
uit quid hec vox clamet. Magnꝰ clamor in auribus
dei ē ipse ardens effectꝰ anime que dicit. Deꝰ meus. a
mor meus. tu totus meꝰ ⁊ ego tuꝰ. Dilata me in amo/
re. ut discaz interiora cordis ore degustare. q̄ suauis
sit amare ⁊ in amore liquefieri ⁊ natare. Teneor amo
re uadēs supra me pre nimio feruore ⁊ stupore. Can
tem amoris canticum sequar te dilectum meum in al
tum. deficiat in laude tua anima mea iubilās ex amo
re. Amem te plus q̄ me. nec me nisi propter te. ⁊ oēs i
te qui uere amant te. sicut iubet lex amoris lucens ex
te. Est amor velox sincerus prius iocundus ⁊ amenꝰ.
Fortis patiens fidelis prudens longanimis viriliis et
seipsum nūq̄ querens. Vbi em̄ seipm aliquis querit.
ibi ab amore cadit. Est amor circumspectus humilis
⁊ rectus. non mollis. non leuis. nec vanis intendēs re

bus. sobrius. castus. stabilis. quietus. ⁊ in cunctis sensibus custoditus. Est amor subiectus ⁊ obediens prelatis. sibi vilis ⁊ despectus. deo deuotus ⁊ gratificꝰ confidens ⁊ semper sperans in eo etiam cum sibi non sapit deus. quia sine dolore non viuit in amore Qui non est paratus omnia pati ⁊ ad uoluntatez stare dilecti. non est dignus amator appellari. Oportet amãtem omnia dura ⁊ amara propter dilectum libenter amplecti. nec ob contraria accidentia ab eo deflecti.

De probatione ueri amatoris. Ca. vii.

Si non es adhuc fortis ⁊ prudẽs amator. quare domine? Quia propter modicam contrarietatem deficis a ceptis. ⁊ nimis auide consolationez queris. Fortis amator stat in temptationibus. nec callidis credit persuasionibus inimici. sicut in prosperis ei placeo ita nec in aduersis displiceo. Prudens amator non tam donum amantis considerat q̃ dantis amorem. Affectum potius attendit q̃ censum. ⁊ infra dilectum omnia data ponit. Nobilis amator nõ quiescit in dono sed in me super omne donum. Non est ideo totum perditum si quandoq̃ minꝰ bene de me uel de sanctis meis sentis q̃ uelles. Affectus ille bonus dulcis quem interdum percipis. affectus gratie presentis est ⁊ quidam pregustus patrie celestis. sup quo non nimium innitendum quia uadit ⁊ uenit. Certare autem aduersus incidentes malos animi motus suggestionemq̃ spernere dyaboli insigne est uirtutis

Digitized by Google

ꝛ magni meriti. Non ergo te conturbent aliene fanta
sie de quacunq materia ingeste. Forte serua proposi/
tum ꝛ intentionem rectam ad deum. Nec est illusio
q aliquando in excessum subito raperis. ꝛ statim ad
ineptias solitas cordis reuerteris. Illas enim inuite
magis pateris q agis ꝛ q diu displicent ꝛ reniteris.
meritum est ꝛ non perditio. Scio q antiquus ini/
micus omnino nititur impedire desiderium tuuz i bo
no. ꝛ ab omni deuoto exercitio euacuare. a sanctorū
sq cultu. a pia passionis mee memoria. a peccatorum
vtili recordatione. a proprii cordis custodia. et a fir
mo proposito proficiendi in virtute. Multas ma
las cogitationes ingerit vt tedium tibi faciat et bor
rorem. vt ab oratione reuocet ꝛ a sacra lectione.
Displicet sibi humilis confessio ꝛ si posset a commu/
nione cessare faceret. Non credas ei neq curas illuz
licet sepius tibi deceptionis retenderit laqueos. Si/
bi imputa cum mala ingerit ꝛ immunda dicito illi.
Vade immunde spiritus. erubesce miser. valde immū
dus es tu qui talia infers auribus meis. Discede a me
seductor pessime. non habebis in me partem vllam.
sed Jhesus mecum erit tanq bellator fortis. ꝛ tu sta
bis confusus. Malo potius mori ꝛ omnem penam
subire q tibi consentire. Tace ꝛ obmutesce. non audi
am te amplius licet mihi plures moliris molestias.
Dominus illuminatio mea ꝛ salus mea quem time/
bo. Dominus protector uite mee a quo trepidabo?
Si consistant aduersuz me castra non timebit cor me
um. Dominus adiutor meus ꝛ redemptor meꝯ. Certa

tanq̃ miles bonus. ⁊ si interdum ex fragilitate corru/
is. resume vires fortiores prioribus. confidens de ꝯ
pliori grã mea. ⁊ multum precaue a vana complacen
tia ⁊ superbia. Propter hoc multi in errorem ducun/
tur ⁊ in cecitatem pene incurabilem quandoq; labun
tur. Sit tibi in cautelam ⁊ perpetuam humilitatem ru
ina hec superborum de se stulte presumentium.

De occultanda gratia sub humilitatis custo/
dia. Capitulum. viii.

Si utilius est tibi ⁊ securius deuotionis gratiaꝫ
abscondere. nec in alium te efferre nec multũ ide
loqui neq; multum ponderare. sed magis temetipsuꝫ
despicere. ⁊ tanq̃ indigne datam timere. Non est huic
affectioni tenacius inherendum. que citius põt muta
ri in contrarium. Cogita in grã q̃ miser ⁊ inops eẽ so
les sine gratia. Nec est in eo tantum spiritualis vite
profectus cum consolationis habueris gratiam. sed
cum humiliter ⁊ abnegate patienterq; tuleris eius sub
tractionem. ita q̃ tunc ab orationis studio non tor/
peas. nec aliqua opera tua ex vsu faciẽdi omnino di
labi permittas. sed sicut melius potueris ⁊ intellexe/
ris libenter quod in te est facias. nec propter aridita
tem seu anxietatem mentis quaꝫ sentis te totaliter ne
gligas. Multi enim sunt qui cum non bene eis succes
serit. statim impatientes fiunt aut desides. Non enim
semper est in potestate hominis via eius. sed dei est
dare consolari quando vult et quantum vult ⁊ cui
vult sicut sibi placuerit. et non amplius. Quidam

Digitized by Google

incauti propter deuotionis grām seipsos destruxe/
runt. quia plus agere voluerunt q̃ potuerunt. non
pensantes sue paruitatis mensuraz. sed magis cordis
affectum sequentes q̃ rationis iudiciuz. Et qz maio
ra presumpserunt q̃ deo placituz fuit. idcirco gratiā
cito perdiderunt. Facti sunt inopes ⁊ viles relicti q
in celum posuerunt nidum sibi. ut humiliati ⁊ depau
perati discant non in alis suis uolare. sed sub pennis
meis sperare. Qui adhuc noui sunt ⁊ imperiti in via
domini. nisi consilio discretoꝝ se regant. facilius deci
pi possunt ⁊ elidi. Q. si suum sentire magis sequi q̃
aliis exercitatis credere uolunt erit eis periculosus ex
itus. si tamen retrahi a proprio conceptu non ualue/
rint. Raro sibiipsis sapientes ab aliis regi humiliter
patiuntur. Melius est modicum sapere cuz humilita
te ⁊ parua intelligentia q̃ magni scientiarum thesau/
ri cum vana cōplacentia. Melius est tibi minus
habere q̃ multum vnde possis superbire. Non sa/
tis discrete agit qui se totum leticie tradit. Oblu/
iiscens pristine inopie sue. ⁊ casti timoris domini.
qui timet gratiam oblatam amittere. non etiam satis
virtuose sapit. qui tempore aduersitatis ⁊ cuiusq̃ gra
uitatis nimis desperate se gerit ⁊ minus fidenter de
me q̃ oportet recogitat ac sentit. Qui tempore pacis
nimis securus esse voluerit. sepe tempore belli nimis
detectus ⁊ formidolosus reperietur. Si scires sem
per humilis et modicus in te permanere. necnon spi/
ritum tuum bene moderare ac regere non incideres
tam cito in periculum et offensam. Consilium bo

num est. ut feruoris spū concepto mediteris quid futurum sit abcedente lumine. Quod cū contigerit recogita ⁊ denuo lucem posse reuerti. quam ad cautelam tibi mihi autem ad gloriam ad tempus subtrahi. Vtilior est enim sepe talis ꝓbatio q̄ si semper prospera pro tua haberes uoluntate. Nam merita non sunt ex hoc estimāda si quis plures unsiones aut ꝯsolationes habeat vel si peritus sit in scripturis aut in altiori ponat gradu. sed si uera fuerit humilitate fundatq̄ ⁊ diuina caritate repletus. si dei honorem pure ⁊ integre semper querat. si seipsum nihil reputet ⁊ in uerita te despiciat atq̄ ab aliis etiaz despici ⁊ humiliari magis gaudeat q̄ honorari.

De vili estimatione suiipsius in oculis dei. Ca. ix.

Quor ad dominum meum cum sim puluis ⁊ cinis. si me amplius reputauero. ecce tu stas cōtra me. ⁊ dicunt testimonium uerum iniquitates mee. nec possum contradicere. Si autem me uilificauero ⁊ ad nihilum redegero ⁊ ab omni propria reputatione defecero atq̄ sicut sum puluericauero erit mihi propitia gratia tua. ⁊ vicina cordi meo lux tua. ⁊ ōnis estimatio qualiscunq̄ minima in ualle nihilcitatis mee submerget ⁊ peribit in eternum. Ibi ostēdes me mihi qd sum. quid fui. ⁊ de quo veni. quia nihil ⁊ nesciui. Si mihipsi relinquor. ecce nihil. ⁊ tota infirmitas. Si autem subito me respexeris. statim fortis efficior et nouo repleor gaudio. Et mirum valde q̄ sic repente subleuor. et tam benigne a te complector. qui proprio pondere semper ad ima feror. Facit hoc

Digitized by Google

amor tuus gratis preueniens me ⁊ in tam multis sub
uenens necessitatibus a grauibus quoq; custodiens
periculis ⁊ ab innumeris ut uere dicam eripiens ma/
lis. Me siquidem male amando me perdidi ⁊ te so/
lum querendo ⁊ pure amando me ⁊ te pariter inueni
atq; ex amore profundius ad nihilum me redegi. Qz
tu o dulcissime facis mecũ supra meritũ omne ⁊ supra
id qd audeo sperare uel rogare. Benedictus sis deus
meus qz licet ego omnibus bonis sim indignꝰ. tua ta
men nobilitas ⁊ infinita bonitas nũq; cessat benefa/
cere etiam ingratis ⁊ longe a te auersis. Conuerte nos
ad te ut simꝰ grati humiles ⁊ deuoti. quia salus no/
stra tu es. uirtus ⁊ fortitudo nostra.

Q; omnia ad deum sicut ad finem ultimum sunt
referenda. Capitulum. x.

Ili ego debeo esse finis tuus supremus ⁊ ultimꝰ
si uere osideras eẽ beatus. Ex hac intentione pu
rificabit affectus tuus sepius ad seipsum ⁊ ad creatu
ras male incuruatꝰ. Nam si teipsum in aliquo queris
statim in te deficis ⁊ arescis. Omnia ergo ad me prin
cipaliter referas. quia ego sum qui omnia dedi. Sic
singula osidera. sicut ex summo bono manãtia. Et iõ
ad me tanq; ad suam originem cuncta sunt reducen/
da. Ex me pusillus ⁊ magnus. pauper ⁊ diues tanq;
ex fonte uiuo aquam hauriunt uiuam. Et qui mihi
sponte ⁊ libere deseruiunt. gratiam pro grã accipient
Qui aũt extra me uoluerit gloriari uꝰ ĩ aliquo priua
to bono delectari ñ stabiliet ĩ uero gaudio neq; ĩ cor

Digitized by Google

de suo dilatabit. sed multipliciter impedietur ⁊ angustiabit. Nihil ergo tibi de bono assribere debes. nec alicui homini uirtutem attribuas. sz totum da deo sine quo nihil habet homo. Ego totum dedi. ego totum reabere volo. ⁊ cum magna districtione gratiarum actiones requiro. Hec ē veritas qua fugat gloriae uanitas. Et si intrauerit celestis grā ⁊ uera caritas nō erit aliqua inuidia nec oratio cordis. neqz priuatus amor occupabit. Vincit em̄ oīa diuina caritas. ⁊ dilatat omnes aīe vires. Si recte sapis in me solo gaudebis. in me solo sperabis. quia nemo bonus nisi solus deus. qui est super oīa laudandus ⁊ in omnibus benedicendus.

Q4 spreto mundo dulce est seruire deo. Ca. xi.

Vnc iterum loquor domine ⁊ non silebo. dicaz in auribus dei mei domini mei ⁊ regis mei qui est in excelso. O q̄z magna multitudo dulcedinis tue domine quam abscondisti timentibus te. Sed quid es amantibus. quid toto corde tibi seruientibus? Vere ineffabilis dulcedo contemplationis tue. quaz largiris amantibus te. In hoc maxime ostendisti dulcedinem caritatis tue. quia cū nō essem fecisti me. ⁊ cū errarē longe a te reduxisti me. ut seruirē tibi. ⁊ p̄cepisti ut diligam te. O fons amoris perpetui quid dicā de te. quomodo potero tui obliuisci. qui mei dignatus es recordari? Etiam postq̄z contabui ⁊ perii. fecisti ultra omnem spem misericordiam cum seruo tuo. ⁊ ultra ō ne meritum gratiam ⁊ amicitiam exhibuisti. Quid retribuam tibi pro gratia ista. Non enim om/

nibus datum est ut omnibus abdicatis seculo renun
cient ⁊ monasticam vitam assumant. Nunquid mag/
num est ut tibi seruiam cui omnis creatura seruire tene
tur? Non magnum mihi videri debet seruire tibi. sed
potius hoc mihi magnum ⁊ admirandum apparet q̃
tam pauperem ⁊ indignum dignaris in seruum recipe
re ⁊ dilectis seruis tuis adunare. Ecce omnia tua sũt
que habeo ⁊ vnde tibi seruio. Verumtamen viceuer/
sa tu magis mihi seruis q̃ ego tibi. Ecce celum ⁊ terra
que in ministerio hominis creasti presto sunt. ⁊ faci/
unt quotidie quecunq̃ mandasti. Et hoc paruuꝫ est
quin etiam angelos ĩ ministerio hominis creasti ⁊ or
dinasti. Transcendit autem hec omnia. quia tuipse ꝯ/
uire homini dignatus es ⁊ teipm ei daturum promi/
sisti. Quid dabo tibi pro omnibus istis milibus bo
nis? Vtinam possem tibi seruire cunctis diebus vite
mee. Vtinam uel vno die dignum seruitium exhibe/
re sufficerem. Vere tu es dignus omni seruitio omni
bonore ⁊ laude eterna. Vere dominus mey es ⁊ ego
pauper seruus tuus. qui totis viribus teneor tibi ser
uire nec vnq̃ in laudibus tuis debeo fastidire. Sic
volo sic desidero ⁊ quicquid mihi deest tu digneris
supplere. Magnus bonor magna gloria tibi seruire ⁊
omnia propter te contemnere. Habebunt enim grati
am magnam qui sponte se subiecerunt tue sanctissime
seruituti. Inuenient suauissimam sancti spũs ꝯsolati
onem. consequent magnam cordis libertatẽ qui artã
pro nomine tuo ingrediunt viam. ⁊ omnem munda
nam neglexerint curam O grata ⁊ iocunda dei serui/
tus. qua homo veraciter efficitur liber et sanctus.

Digitized by Google

O sacer status religiosi famulatus qui hominem angelis reddit equalem deo placabilem. demonibus terribilem. ⁊ cunctis fidelibus commendabilem. O amplectendum ⁊ semper optandum seruitium quo summum promeretur bonum ⁊ gaudium acquiritur sine fine mansurum.

Qd desideria cordis examinanda sunt ⁊ moderanda. Capi. xii.

Ali oportet te adhuc multa addiscere que nec dum bene didicisti. Que sunt hec dne? Vt desiderium tuum ponas totaliter sub beneplacito meo ⁊ tui ipsius amator no sis sed mee voluntatis cupidus amator et emulator. Desideria te sepe accendunt ⁊ vehementer impellunt. Sed considera an propter bonorem meum an propter tuum commodum magis mouearis. Si ego sum in causa bene contentus eris quomodocunque ordinauero. Si autem de proprio quesito aliquid latet ecce hoc est quod te impedit ⁊ grauat. Caue ergo ne nimium innitaris super desiderio preconcepto me non consulto ne forte postea penitear ⁊ displicear. qd primo placuit ⁊ quasi pro meliore celesti. Non enim omnis affectio que videt bona statim e sequenda sed nec omnis contraria affectio ad primum fugienda. Expedit interdum refrenatione vti etiam in bonis studiis ⁊ desideriis. ne per importunitatem mentis distractionem incurras. ne alius per indisciplinationem scandalum generes. vel etiam per resistentiam aliorum subito turberis ⁊ corruas. Interdum uero oportet violentia vti ⁊ viriliter appetitui sensitiuo contraire. nec advertere quid velit caro ⁊ quid non velit. si hoc magis

Digitized by Google

satagere ut subiecta sit etiam nolens spiritui ⁊ tãdiu castigari debet ⁊ cogi seruituti subesse. donec parata sit ad omnia. paucisq; contentari discat. ⁊ simplicib⁹ delectari. nec contra aliquod inconueniens murmurare.

De informatione patientie ⁊ luctamine aduersꝰ cõcupiscentias. Ca. xiii.

Domine domine deus ut audio patientia est mihi valde necessaria. multa enim in hac vita accidunt contraria. Hã qualiter cũq; ordinauero de pace mea nõ ꝑt esse sine bello ⁊ dolore vita mea. Ita ẽ fili. Non autem volo te talem querere pacem que temptationibus careat aut contraria non sentiat. sed tunc tuam estimare te pacẽ inuenisse cum fueris variis tribulationibus exercitatus. ⁊ in multis aduersitatibus probatus. Si dixeris te non multum posse pati. quõ tunc sustinebis ignem purgatorii? De duobus malis semper minus malũ est eligendũ Vt ergo eterna futura supplicia possis euadere. mala ꝑsentia studeas ꝑ deo equanimiter tollerare. An putas q; homines seculi huiꝰ nihil aut parum patiant. Nec hoc inuenies etiam si delicatissimos quesieris. Sed hñt inquit multas delectationes ⁊ ꝓprias sequunt' voluptates. ideo q; parꝝ ponderant suas tribulationes. Esto q; ita sit vt habeant quicquid voluerint. ꝗ q̃diu putas durabit. Ecce quẽadmodũ fumꝰ deficient abundantes in seculo. ⁊ nulla erit recordatio preteritorum gaudiorꝝ sed cum adhuc viuunt non sine amaritudine ⁊ tedio ⁊ timore in eis quiescunt. Ex eadem nãq; re vnde delectationem concipiunt. sibi inde doloris penã frequẽ

f

ter recipiunt. Juste illis fit. ⁊ quia iordinate delecta
tiones querunt ⁊ sequunt. nō sine amaritudine ⁊ ofu
sione eas expleant. O q̃ breues q̃ false q̃ inordinate
⁊ turpes omnes sunt. Verum tamen pre ebrietate ⁊ ce/
citate nō intelligūt. seo velut muta animalia propter
modicum corruptibilis vite delectamentum mortem
anime incurrunt. Tu ergo fili post concupiscentias tu
as nō eas ⁊ a uoluntate tua auertere. Delectare in do
mino ⁊ dabit tibi petitiones cordis tui. Etenim si ve
raciter vis delectari ⁊ abundantius a me cōsolari ec/
ce in contemptu omnium mundanorum ⁊ in abscisio
ne omnium infimarum delectationum erit benedictō
tua. ⁊ copiosa reddet tibi consolatio. Et q̃to plꝰ te
ab omni creaturarum solatio subtraxeris. tanto ī me
suauiores ⁊ potentiores consolationes inuenies. Sꝫ
primo non sine quadam tristicia ⁊ labore certaminis
ad has peruenies. Obsistet inolita consuetudo sꝫ me
liori consuetudine deuincet. Remurmurabit caro. sed
feruore spūs refrenabit. Instigabit te ⁊ exacerbabit
serpens antiquus. sed oratione fugabit. insuper ⁊ la
bore utili aditus ei magnus obstruetur.

De obedientia humilis subditi ad exemplum Jhe
su xpi. Capi. xiiii.

Jli qui se subtrahere nitit ab obedientia ipse se
subtrahit a gratia. Et qui querit habere priua/
ta. amittit communia. Qui non libenter ⁊ sponte suo
superiori se subdit. signum est q̃ caro sua necdū per/
fecte sibi obedit. sed sepe recalcitrat ⁊ murmurat. Dis
ce ergo celeriter superiori tuo te submitere si carnē p

priam optas subiugare. Citius nãq; exterius uincit̃ i
imicus si interior homo non fuerit deuastatus. Nõ ẽ
molestior ⁊ peior anime hostis q̃ tuipse tibi non bñ
concordans spiritui. Oportet enim uerũ te assumere
tuiipsius contemptum si vis preualere aduersus car
nem ⁊ sanguinem. quia adhuc nimis inordinate te di
ligis. ideo plene te resignare aliorum uoluntati tre/
pidas. Sed quid magnum tu qui puluis es ⁊ nihil. si
propter deum te subdis homini. qñ ego omnipotẽs
⁊ altissimus qui cuncta creaui ex nihilo me hõi ꝓp/
ter te subieci humiliter. Factus sum omnium humili
mus ⁊ infimꝰ ut tuam superbiam mea humilitate vin
ceres. Disce obtẽperare puluis disce te humiliare ter
ra ⁊ limus ⁊ sub omnium pedibus incuruare. disce uo
luntates tuas frangere ⁊ ad omnium subiectionez te
dare. Exardesce contra te. nec patiaris tumorem in te
viuere. sed ita subiectum ⁊ parvulum te exhibe ut õ/
nes sup te ambulare possint. ⁊ sicut lutum platearum
conculcare. Quid habes hõ inanis oqueri? quid sor/
dide peccator potes ꝛtradicere exprobrantibꝰ tibi
qui totiens deũ offendisti. ⁊ totiẽs infernũ meruisti.
Sz pepcit tibi oculꝰ meus. quia p̃ciosa fuit aia tua ĩ
conspectu meo ut cognosceres dilectionem meam et
gratus semper beneficiis meis existeres ⁊ ad uerã sub
iectionẽ ⁊ humilitatẽ te iugiter dares. patienterq; ꝓ/
prium ꝛtemptum ferres.

De occultis dei iudicis ꝛsiderãdis ne extollamur
in bonis. Capi. xv.

Ꝛtonas sup me iudicia tua dñe ⁊ tiore ac trẽo/
re ocutis oia ossa mea. ⁊ expauescit aia mea nal

de. Sto attonitus ⁊ ꝑsidero quia celi nõ sunt mundi
in conspectu tuo. Si in angelis repperisti puritatem
nec tñ pepercisti. quid fiet de me? Ceciderũt stelle de
celo ⁊ ego puluis quid presumo? Quoꝝ opa uidebã
tur laudabilia ceciderunt ad infima. Et qui comede/
bant panem angelorum uidi siliquis delectari porco
rum. Nulla est ergo sanctitas si manũ tuã domine re
trahas. Nulla sapiẽtia ꝓdest si gubernare desistas.
Nulla iuuat fortitudo si ꝑseruare desinas. nulla secu
ra castitas. si eã nõ ꝓtegas. nulla ꝓpria ꝓdest custo
dia. si nõ adsit tua sacra uigilantia. Hã relicti mergi/
mur ⁊ perimꝰ. visitati uero uiuimꝰ ⁊ erigimur. Insta
biles quippe sumus ſ ꝑ te ꝑfirmamur. repescimꝰ ſ a
te accendimur O ꝯ humiliter ⁊ abiecte mihi de meip
so sentiendũ ē ꝯ nihilipendendũ si q̃d bõi uideor ha
bere. O ꝯ ꝓfunde me submittere debeo sub abissali/
bꝰ iudiciis tuis dñe. ubi nihil aliud me eẽ inuemo ꝯ
nihil ⁊ nihil. O põdꝰ ĩmẽsuꝝ o pelagꝰ ĩtransnatabile
ubi nihil de me reperio ꝯ ĩ toto nihil. Vbi ē ergo la
tebra glorie? ubi ꝑfidẽtia de gloria ꝓcepta? Absorp
ta omnis gloria uana in profunditate iudiciorꝝ tuo
rũ snp me. Quid ē oĩs caro in ꝑspectu tuo? Nunquid
gloriabit' lutũ ꝑtra formantẽ se? Quõ ꝑt erigi uanilo
quio. cuꝰ cor in ueritate subiectũ ē deo? Non eũ totꝰ
mundꝰ erigeret quẽ sibi subiecit ueritas. nec oĩm lau/
dantium ore mouebit' qui totam spem suam in deo
firmauit. Hã ⁊ ipi qui loquunt' ecce oẽs nihil. ⁊ defi/
cient cum sonitu uerborꝝ. Veritas autẽ domini manꝰ
in eternum.

Qualiter stãdũ sit ac dicẽdũ ĩ oĩ re desiderabili. c. xvi

Digitized by Google

Ili sic dicas in omni re Domine si tibi placitum fuerit fiat hoc ita Domine si sit honor tuus fiat in noie tuo hoc. Domine si mihi uideris expedire ⁊ utile eē ꝓbaueris. tunc da mihi hoc uti ad honorē tuum. sed si mihi nociuū fore cognoueris nec anime mee saluti prodesse auferā me tale desiderium. Nō enim omne desiderium sa spū sancto ē. etiā si hominī uideatur rectum aut bonum Difficile ē pro uero iudicare an spūs bonus aut alienꝰ te impellat ad desiderandū hoc uel illud. an etiā ex proprio mouearis spū Multi in fine sunt decepti qui primo bono spū uidebant inducti. Igit' semper cum timore dei ⁊ cordis humilitate desiderandū ē ⁊ petendum quicquid desiderabile menti occurrit. maximeq; cum ꝓpria resignatiōe mihi totum omittendū ē atq; dicendum. Dñe tu scis qualiter meliꝰ est. Fac hoc uel illud sicut uolueris. Da quod vis ⁊ quantum vis ⁊ quando vis. Fac mecuz sicut scis ⁊ sicut tibi magis placuerit ⁊ maior honor tuus fuerit. Pone me ubi vis ⁊ libere age mecū in omnibus. In manu tua ego sum. gira ⁊ reuersa me per circuitum. En ego seruus tuus paratꝰ ad oia. qm̄ nō desidero mihi viuere sed tibi vtinam digne ⁊ perfecte.

Oro pro bnplacito dei perficiēdo. Ca. xvii.

Oncede mihi benignissime ihū grām tuā ut mecum sit ⁊ mecum laboret mecūq; usq; in finem p seueret. Da mihi semper desiderare ⁊ velle quod tibi magis acceptum ⁊ carius placet. Tua voluntas mea sit ⁊ mea uolūtas tuā sequat'. semper ⁊ optime ei ocorder Sit mihi vnum uelle ⁊ nolle tecū nec aliud posse

velle aut nolle nisi quod uis ⁊ nolis. Da mihi omni
bus mori que in mundo sunt. ⁊ propter te amare cõ
temni ⁊ nesciri ĩ hoc seculo. Da mihi super omnia de
siderata in te quiescere ⁊ cor meum in te pacificare.
Tu uera pax cordis. tu sola requies. extra te oĩa sunt
dura ⁊ inquieta. In hac pace in idipsum. hoc est in te
uno summo ⁊ eterno bono dormiã ⁊ requiescã amẽ.

Q̃ uerꝰ solaciũ in solo deo ẽ querendũ .ca. xviii.

Vicquid desiderare uel cogitare possum ad so
lacium meũ non hic expecto ſ̃ in posterꝰ. Q̃ si
omnia solacia mundi solus haberem ⁊ omnibꝰ deliti
is frui possem. certum est q̃ diu durare non possent.
Vnde non poteris anima mea plene consolari nec p/
fecte recreari nisi in deo consolatore pauperꝰ ⁊ susce
ptore humilium. Expecta modicum anima mea ex/
pecta diuinum promissum. ⁊ habebis abundantiam
omnium bonorum in celo. Si nimis inordinate ista
appetis presentia perdes eterna ⁊ celestia. Sunt tẽpo
ralia in vsu. eterna in desiderio. Non potes aliquo
bono temporali saciari. quia ad hec fruenda non es
creata. Etiam si oĩa bona creata haberes non posses
ẽ felix ⁊ btã. sed ĩ deo q̃ cũcta creauit. tua beatitudo
tua ⁊ felicitas consistit. non qualis uidet ⁊ laudat a
stultis mundi amatoribus. sed qualem expectant bo
ni xp̃ifideles ⁊ pregustant interdum spũales. ac mun
di corde. quorum conuersatio ẽ in celis. Vanum est ⁊
breue omne humanũ solacium. Beatum ⁊ verum so/
lacium quod intus a ueritate percipit. Deuotus hõ
ubiq̃ secum fert cõsolatorem suũ ihũ. ⁊ dicit ad eum

Adesto mihi dñe ihū in omni loco ⁊ tpe. Nec mihi sit cōsolatio libenter uelle carere omni humano solacio Et si tua defuerit consolatio. sit mihi tua uoluntas ⁊ iusta probatio pro summo solacio. Non enim in perpetuum irasceris neq; in eternum comminaberis.

Q; omnis sollicitudo in deo ponēda est. Ca. xix

Fili sine me tecum agere quod uolo. ego scio qd expediat tibi. Tu cogitas ut homo. i multis sentis sicut tibi humanꝰ suadet affectus. Dñe uerꝫ ē qd dicis. Maior est sollicitudo tua pro me q̄ ois cura quam ego possum gerere pro me Nimis enim casualiter stat qui non proiicit omnem sollicitudinē suam in te. Domine dummodo uoluntas mea recta ⁊ firma ad te permaneat fac de me quicquid tibi placuerit. Non enim potest eē nisi bonum quicquid de me feceris. Si me vis eē in tenebris sis benedictꝰ. ⁊ si me vis eē in luce sis iterum benedictus. Si me dignaris consolari sis benedictus. ⁊ si me vis tribulari eque sis benedictus semper. Fili sic oportet te stare si mecum desideras ambulare. Ita promptus debes eē ad patiēdum sicut ad gaudendum. Ita libenter debes esse inops ⁊ pauper sicut plenꝰ ⁊ diues. Dñe libenter patiar pro te quicquid volueris venire super me. Indifferenter volo de manu tua bonū ⁊ malū. dulce ⁊ amarum. letum ⁊ triste suscipere. ⁊ p omnibꝰ mihi cōtingentibꝰ gratias agere. Custodi me ab omni peccato ⁊ non timebo mortem nec infernū. dummō in eternuꝫ me non proiicias. nec deleas me de libro uite. nō mihi nocebit quicquid uenerit tribulationis super me.

Q; temporales miserie xpi exemplo equanimiter
sunt ferende. Capi·xx·

Ili ego descendi de celo ꝓ tua salute· suscepi tu
as miserias non necessitate sed caritate trabente
ut patientiam disceres ⁊ temporales miserias non in
dignanter ferres· Nam ab hora ortꝰ mei usq; ad exi/
tum in cruce nõ defuit mihi tollerãtia doloris· Defec
tum rerum tpaliũ magnum habui· multas querimo/
nias de me frequenter audiui· ꝟfusiões ⁊ obprobria
benigne sustinui· pro bñficiis ingratitudinẽ recepi ꝓ
miraculis blasphemias· pro doctrina reprehensiões
Dñe qꝛ fuisti patiẽs in uita tua ĩ hoc maxime implen
do preceptũ patris tui· dignum ẽ ut ego miserrimus
peccator ꝟm uoluntatem tuã patienter me sustineam
⁊ donec ipse volueris onꝰ corruptibilis uite pro salu
te mea portem· Nã ⁊ si onerosa sentit pñs uita facta
est tñiã per grãm tuã ualde meritoria atq; exemplo
tuo ⁊ sanctoꝝ tuoꝝ uestigiis infirmis tollerabilior ⁊
clarior· ſz ⁊ multomagis ꝟsolatoria q̃ oliz in lege ue
teri fuerat cum porta celi clausa persisteret· ⁊ obscuri
or etiã uia uidebat quãdo tam pauci regnum celorũ
querere curabant· sed neq; qui tunc iusti erãt ⁊ saluan
di ante passionem tuã et sacre mortis debitum celeste
regnum poterãt introire· O q̃tas tibi grãs teneor re/
ferre ꝙ rectam ⁊ bonam uiam dignatus es mihi ⁊ cũ
ctis fidelibus ad eternum regnum tuum ostendere·
Nam uita tua uia nostra. ⁊ per sanctam patientiam
ambulamꝰ ad te qui es corona nr̃a· Nisi tu nos p̃cesſ
sisses ⁊ docuisses quis sequi curaret? Heu quãti lõge
retroq; manerẽt nisi tua p̃clara exẽpla ĩspicerẽt· Ecce

Digitized by Google

adhuc tepescimꝰ auditis tot signis tuis ⁊ doctrīs qd
fieret si tantū lumē ad sequendū te nō haberemus

De collerantia iniuriarum ⁊ quis verus patiēs ꝓ
betur. Capi. xxi

Vid ē quod loqueris fili? Cessa oqueri. consi/
dera meā ⁊ aliorum scōꝝ passionē. Hondū vs/
q̄ ad sanguinē resticisti. Paꝝ ē quod tu pateris ī cō
paratione eoꝝ qui tam multa passi sunt. tam fortiter
temptati. tam grauiter tribulati. tā multipliciter ꝓba
ti ⁊ exercitati. Oportet te igit̄ aliorꝝ graniora ad mē
tem reducere ut leuiꝰ feras tua minima. Et si tibi mini
ma nō uident̄ uide ne ⁊ hoc tua faciat impatientia.
Siue tamē parua siue magna sint. stude cūcta patien
ter ferre. Quāto meliꝰ te ad patiendū disponis tanto
sapientiꝰ agis. ⁊ āpliꝰ promereris ⁊ feres leuiꝰ aīo et
usu ad hoc nō segniter paratis. Hec dicas nō valeo
hoc ab hoīe tali pati nec huiuscemōi mihi patienda
sunt graue eīm itulit dānū ⁊ īproperat mihi q̄ nunq̄
cogitauerā. sꝫ ab alio libēter patiar ⁊ sicut patiēda ui
dero. Insipiēs ē talis cogitatio q̄ uirtutē patiētie nō
cōsiderat. nec a quo coronāda erit. sꝫ magis ꝑsonas
⁊ offensas sibi illatas ppēdit. Hō ē uerꝰ patiēs q nō
uult pati nisi q̄tū sibi uisum fuerit ⁊ a quo sibi placu
erit. Verꝰ āt patiēs nō attēdit a quo hoīe. utꝝ a pla
co suo an ab aliquo eq̄li aut inferiori. utꝝ a scō ⁊ bo
no uiro l' a puerso ⁊ īdigno exerceat' sꝫ īdifferēter ab
oī creatura q̄tūcūq̄ ⁊ quotiēscūq̄ ei aliqd aduersi ac
ciderit totū hoc gratāter ō mānu dei accipit ⁊ īgēs lu/
cꝝ rputat qꝰ nihil apō deū q̄tūlibꝫ puū ꝓ ōo tū pas
suꝫ poterit sine merito trāsir̄. esto igit̄ expeditꝰ ad pug

Digitized by Google

nam. si vis habere victoriam. Sine certamine nõ poteris uenire ad patientie coronam. Si pati non vis recusas coronari. si autem coronari desideras certa uiriliter. sustine patienter. Sine labore nõ tẗdit' ad requiem. nec sine pugna peruenit' ad victoriã. Fac mihi domine possibile ꝑ grãm quod mihi impossibile videtur per naturam. Tu scis q̃ modicum possum pati et q̃ cito deficior leui exurgente aduersitate. Efficiatur mihi quelibet exercitatio tribulationis pro noĩe tuo amabilis ⁊ optabilis. nã pati ⁊ uexari ꝓ te ualde salubre ẽ aĩe mee.

De ofessione proprie infirmitatis ⁊ huius uite miseriis. Capi. xxii.

Onfiteor aduersum me iniusticiaꝫ meã. ofitebor tibi oñe infirmitatẗ meã. Sepe pua res ẽ q̃ me ẽ iicit ⁊ otristat. Propono me fortiter actuꝫ sꝫ cũ modica temptatio uenerit magna fit mihi angustia Valde vilis quãdoq̃ res vñ grauis tẗptatio ꝓuenit. ⁊ dũ puto me aliquãtulũ tutũ cum nõ sentio iuenio me nõ nunq̃ pene deuictum ex leui flatu Vide ergo domĩe humilitatẗ meã ⁊ fragilitatẗ tibi undiq̃ notã. Miserere mei ⁊ eripe me de luto ut nõ infigar. nõ pmaneaꝫ deuictus usquequaq̃. Hoc ẽ q̃ me frequenter reuerberat ⁊ coram te ofundit q̃ tam labilis suꝫ ⁊ infirm⁹ ad resistendũ passionib⁹. ⁊ si nõ oio ad ofensionẽ trahit tñ mihi eriã molesta ⁊ grauis ẽ eoꝫ inuectatio. et tedet ualde sic quotidie uiuere in lite. ex hinc nota fit mihi ĩfirmitas mea. qꝫ multo facili⁹ irruũt abbominãde semp fãtasie q̃ descẽdũt Vtinã fortissime deꝰ israhel zelator aiaꝫ fideliũ ĩspicias ꝯ tui laborẽ assi

stasq; illi in omnibus ad quecunq; perrexerit. Robo/
ra me celesti fortitudine. neq; vetus homo misera ca/
ro spiritui necdũ plene subiecta ualeat dominari ad
uersꝰ quam certare oportebit q̃diu spirat in hac vi/
ta miserrima. Heu qualis est hec uita ubi non desunt
tribulationes ⁊ miserie. ubi plena laqueis ⁊ hostibus
sunt omnia. Hã una tribulatiõe seu temptatione re/
cedẽte alia accedit. sed adhuc priore durãte oflictu. a
lii plures superueniũt ⁊ ĩsperate. Et quõ põt amari
uita hũs tantas amaritudines ⁊ tot subiecta calami
tatibus ⁊ miseriis? Quomodo etiam dicit uita. tot ge
nerans mortes ⁊ pestes. ⁊ tñ amat ⁊ delectari in ea a
multis querit? Reprehendit frequenter mundus q̃
fallax sit ⁊ vanus. nec tñ facile relinquit cum ocupis
centie carnis dominant. Sed alia trahunt ad aman/
dum. alia ad contemnendum. Trahunt ad amorẽ mũ
di desiderium carnis. desiderium oculorum. ⁊ super/
bia vite. sed pene ac miserie sequentes ea odium mun
di pariunt ⁊ tedium. Sed vinat proh dolor delecta
tio praua mentẽ mũdo deditã ⁊ eẽ sub sensibꝰ delici/
as reputat. quia dei suauitatẽ ⁊ internã uirtutis ame/
nitatem? nec uidit nec gustauit. Qui aũt mundũ perfe
cte contemnũt ⁊ deo uiuere sub sancta disciplina stu
dent. isti diuinam dulcedinem ueris abrenunciatori/
bꝰ promissam nõ ignorãt. ⁊ q̃ grauiter mundꝰ errat
⁊ uarie fallit uident.

Q̃ in deo super omnia bona ⁊ dona requiescen/
dum est. Capi. xxiii

Vp oia ⁊ in omnibꝰ requiesce aĩa mea ĩ dño sp.
q̃ ipe ẽ scõr eterna reqes Da mihi dulcissime ⁊

amantissime ibū in te super omnem creaturam requi/
escere·super omnem salutem ⁊ pulchricudinem· super
omnem gloriam ⁊ bonorem·super omnem potenciaz
⁊ dignitatem·sup omnem scientiā ⁊ subtilitatē·sup ō/
nes diuitias ⁊ artes·super omnem leticiam ⁊ exultati
onem·super omnem famam ⁊ laudem· super omnem
suauitatē ⁊ ꝓsolationem. super omnem spem ⁊ ꝓmis
sionem·super omne meritum ⁊ desiderium super om/
nia dona ⁊ munera que potes dare ⁊ infundere·super
omne gaudium ⁊ iubilationem quam potest mens ca
pere ⁊ sentire·Deniq; super omnes angelos ⁊ archan
gelos·⁊ super omnem exercitium celi. super omnia ui
sibilia ⁊ inuisibilia·⁊ super omne quod tu deus meus
nō es quia tu deus meus super omnia optimus es·
tu solus altissimus· tu solus potentissimꝰ·tu solꝰ suf
ficientissimꝰ ⁊ plenissimus·tu solus suauissimꝰ ⁊ sola
ciosissimus·tu solus pulcherrimꝰ ⁊ amantissimus · tu
solus nobilissimus ⁊ gloriosissimus super oia·in quo
cuncta bona simul perfecte sunt fuerunt ⁊ erunt· atq;
ideo minus est ⁊ insufficiens quicquid preter teipsuz
mihi donas ac de teipso reuelas·vel promittis te nō
viso nec plene adepto·Cū quidem nō potest cor me
um ueraciter requiescere nec totaliter contentari nisi ī
te requiescat·et omnia dona omnemq; creaturam trās
cendat· O mi dilectissime sponse ihesu xpe amator
purissime dominator vniuerse creature quis mihi det
pennas vere libertatis ad volandum ⁊ pausandum
in te ·. O quando ad plenum dabitur vacare mihi
et videre q̄z suauis es domine deus meus · Quan/
do ad plenum recolligam me in te·vt pre amore tuo

Digitized by Google

non sentiam me sed te solum super omnē sensuz ⁊ mo
dū·in mō nō oīb9 noto· Nunc aūt frequenter gemo
⁊ infelicitatem meā cū dolore porto. quia multa ma/
la in hac valle miseriaz occurrunt q̄ me sepius cōtur
bant ꝛistant ⁊ obnubilant sepius impediunt ⁊ di/
strahunt alliciunt ⁊ implicant ne liberum habeam ac
cessum ad te·⁊ ne iocundis fruar amplexib9 presto
semp beatis spiritib9· Moueat te suspiriuz meū ⁊ de
solatio multiplex in terra·O ibū splēdor eterne glo/
rie·solamē peregrinātis aīe·apud te ē os meū sine uo
ce·⁊ silencium meuz loquit tibi· Vsquequo tardat ue
nire dñs meus· veniat ad me pauperculum suū ⁊ letū
Faciat· Mittat manum suam ⁊ me miseꝛ eripiat de ō
ni angustia. Veni veni quia sine te nulla erit quieta
dies aut hora·quia tu letcia mea·⁊ sine te uacua ē mē
sa mea· Miser sum ⁊ quodāmodo incarceratus ⁊ ope
dibus grauatus·donec luce p̄sentie tue me refitias ac
libertati dones·vultūq amicabilē demonstres· Gue
rāt alii pro te aliud quodcūq libuerit·⁊ mihi aliud ī
terim nil placet nec placebit nisi tu de9 me9 spes mea
salus eterna· Non reticebo nec deprecari cessabo do/
nec gracia tua reuertat· mihiq tu intus loquaris·ec
ce adsuz· Ecce ego ad te quia iuocasti me. lacrime tue
⁊ desideriū anime tue humiliatio tua ⁊ ꝛitiuo cordis
inclinauerūt me ⁊ adduxerunt ad te· Et dixi dñe iuo
caui te ⁊ desideraui frui te·parat9 oīa respuere ꝓpter
te· Tu enim prior excitasti me ut quererē te· Sis ergo
bēdict9 dñe q̄ fecisti hāc bonitatē cū seruo tuo ſm mul
titudinē misericordie tue Quid habet ultra dicere do
mine seruus tuus coram te·nisi humiliet se ualde ante

te memor semper proprie iniquitatis ⁊ iniustitiae. Dñ enim est similis tui in cūctis mirabilibus celi ⁊ terre. Sunt opa tua bona valde dñe iudicia vera ⁊ prouidentia tua regunt vniuersa. Laus ergo tibi ⁊ gloria o patris sapiēcia te laudet ⁊ benedicat os meū anima mea ⁊ cūcta creata simul.

De recordatione beneficiorum dei multiplicium. Capi. xxiiii.

Pari domine cor meum in lege tua ⁊ in pceptis tuis doce me ambulare. Da mihi intelligere voluntatem tuā ⁊ cū magna reuerēcia ac diligenta ꝯsideratione beneficia tua tam in generali q̄ in specialiter memorari ut digne tibi ex hinc valeā grās referre. Nesscio ⁊ confiteor nec pro minimo puncto me posse debitas grās laudes persoluere. Minor ego sum omnibus bonis mihi prestitis ⁊ cum tuam nobilitatē atte do. deficit pre magnitudine illius spūs meus. Omnia que in anima habemus ⁊ in corpore ⁊ quecūq; exterius vel interius naturaliter vel supernaturaliter possidemus tua sunt beneficia. ⁊ te beneficū pium ac bonum commendant. a quo bona cuncta accepimus. Et si alius plura. alius pauciora accepit. omnia tamē tua sunt. ⁊ sine te nec minimum haberi potest. Ille qui maiora accepit non potest merito suo gloriari nec super alios extolli. nec minori insultare. quia ille maior ⁊ melior qui sibi minus assenbit ⁊ ī regratiādo būilior ē ac q̄ deuotior. et q oīb⁹ uiliorē se existiat ⁊ īdignioreē se iudicat. aptior ē ad pcipiēdū maiora. q ār pauciora accepit ꝯtristari ñ ꝯ nec īdignāter ferī. neq; ditiori īuideī sz te potius attēdeī ⁊ tuā bōitatē laudaf q̄ tā af

Fluenter tam gratis tam libenter sine personaꝝ accep
tione tua munera largiris. Omnia ex te. ⁊ ideo in om
nibus es laudãdus. Tu scis quid vnicuiq; donari ex
pediat. ⁊ cur iste minus ⁊ ille amplius habeat nõ no
strum sed tuum ẽ hoc discernere. apud quem singulo
rum diffinita sunt merita. Vnde domine deus ꝓ ma
gno etiam reputo beneficio nõ multum habere vnde
exterius ⁊ ꝑm homies laus ⁊ gloria appareat. Ita ut
quis cõsideratą paupertate ⁊ vilitate persone sue nõ
modo grauitatem aut tristiciam uel deiectionem ide
concipiat seo potius consolationem ⁊ hilaritatẽ ma
gnam. quia tu deꝯ pauperes ⁊ humiles atq; huic mũ
do despectos tibi eligisti in familiares ⁊ domesticos
Testes sunt ipsi apostoli tui quos principes super õ
nem terram constituisti. Fuerunt tamẽ sine querela cõ/
uersati in mundo tam humiles ⁊ simplices sine omni
malicia ⁊ dolo vt etiam pati contumelias gauderẽt
pro nomine tuo. ⁊ que mundus abhorret ipsi ample
cterent' affectu magno. Nihil ergo amatorem tuũ et
cognitorem beneficiorum tuoꝝ ita letificare debet si
cut voluntas tua in eo ⁊ beneplacitũ eterne disposici
onis tue. de qua tantum contentari dꝫ ⁊ cõsolari. vt
ita libenter velit ẽ minimꝯ sicut aliquis optaret esse
maximꝯ. ⁊ ita pacificꝯ ⁊ otentꝯ in nouissimo sicut i lo
co primo. atq; ita libẽter despicabilis ⁊ abiectꝯ nulli
us quoq; nominis ⁊ fame sicut ceteris honorabilior
⁊ maior in mundo. Nã uoluntas tua ⁊ amor bono/
ris tui omnia excedere debet ⁊ plus eum consolari.
magisq; placere q̃ omnia bnficia sibi data uel dãda

De quatuor magnā importātib⁹ pacē. Ca. xxv

Ili nunc docebo te uiam pacis ⁊ uere libertatis
Fac domine quod dicis. quia hoc mihi gratuz
est audire. Stude fili alterius potius facere uoluntatē ꝗ tuā. Elige semper minus ꝗ plꝰ habere. Guere sp inferiorem locum ⁊ omnibus subesse. Opta semper et ora ut uoluntas dei integre in te fiat. Ecce talis homo ingredit fines pacis ⁊ quietis. Domine sermo tuꝰ iste breuis multum in se continet pfectionis. paruus est dictu. seo plenus sensu. ⁊ uber ī fructu. Nā si posset a me fideliter custodiri. nō deberet tam facilis in me turbatio oriri. nā quotiēs me impacatuz sentio et grauatum ab hac doctrina me recessisse inuenio. Sed tu qui omnia potes ⁊ anime profectum semper diligis adauge maiorem gratiam ut possim tuum cōplere sermonem. ⁊ meam perficere salutem.

Oratio contra cogitationes malas. Ca. xxvi

Omine deus meus ne elongeris a me. deus meꝰ
in auxilium meum respice. quoniam insurrexerūt in me cogitationes uane. ⁊ timores magni affligētes animam meā. Quō pransibo illeꝰ. quō perfringam eam? Ego inquit ante te ibo ⁊ gloriosos terre humiliabo. aperiam tanuam carceris ⁊ archana secretorū re uelabo tibi. Fac domine ut loqueris ⁊ fugiāt a facie tua omnes inique cogitationes. Hec spes ⁊ unica cōsolatio mea ad te in ōi tribulatiōe ofugere. tibi ofidere. ex intīo inuocaī ⁊ patēter osolationē tuā expectaī

Ofo ꝓ illuminatiōe mētis deuotissima. Ca. xxvii

Digitized by Google

Clarifica me bone iesu claritate eterni luminis ⁊ educ de habitaculo cordis mei tenebras vniuersas. cohibe euagationes multas. ⁊ elide vim facientes temptationes. Pugna fortiter pro me ⁊ expugna malas bestias. ocupiscentias dico illecebrosas. ut fiat pax in virtute tua ⁊ abundancia laudis tue resonet in aula sancta. hoc est in ostentia pura. Impera ventis ⁊ tempestatibus. dic mari quiesce. dic aquiloni ne flaueris. et erit tranquillitas magna. Emitte lucem tuam ⁊ veritatem tuam ut luceat super terram. quia terra sum ianis ⁊ vacua donec illumines me. Effunde gratiam tuam desup. Funde cor meum gratia celesti. ministra deuotionis aqs ad irrigandam faciem terre. ad producendum fructum bonum ⁊ optimum. Eleua mentem pressam mole peccatorum et ad celestia totum desiderium meum suspende. ut gustata sua vtrate superne felicitatis pigeat de terrenis cogitare. Rape me ⁊ eripe ab omni creaturarum indurabili osolatione. qm nulla res creata appetitum meum plenarie valet quietare ⁊ osolari. Junge me tibi inseparabili dilectionis vinculo. quoniam tu solus amantis sufficis. ⁊ absque te friuola sunt vniuersa.

De euitatione curiose inquisionis super alterius vita. Capi xxviii.

Ili noli esse curiosus nec vacuas gerere sollicitudines. Quid hoc vel illo ad te? tu me sequere. Quid enim ad te. utrum ille sit talis talis aut iste sic agit? loquitur? nonne indiges vndere pro aliis sed pro teipso rationem reddes. Quid ergo te implicas? Ecce ego omnes cognosco ⁊ cuncta que sub sole fiunt video ⁊ scio qualiter cuiusque hominis sit quid cogitet quid velit. ⁊ ad quem finem te/

dat eius intentio. Mihi igit omittenda sunt omnia. tu uero serua te in bona pace ⁊ dimitte agitantē agitare quantū uoluerit. veniet super eū quicquid fecerit uel dixerit quia me fallere non potest. Non sit tibi cure de magni nominis umbra ⁊ non de multorum familiaritate nec de priuata hominum dilectione. Ista enim generāt distractiones ⁊ magnas in corde obscuritates. Libenter loquerer tibi uerbum meū ⁊ abscōdita reuelarē si aduentum meum diligenter obseruares ⁊ ostium cordis mihi aperires. Esto prouidꝰ ⁊ vigila in orationibus. ⁊ humilia te in omnibus.

In quibꝰ firma pax cordis ⁊ uerꝰ ꝓfectus consistit. Ca. xxix.

Hi ego locutus sum. Pacē relinquo vobis. pacem meam do vobis. non quomodo mundus dat ego do vobis. Pacem omnes desiderāt sed que ad verā pacē pertinēt nō oēs curāt. Pax mea cum humilibus mansuetis corde. Pax tua erit in multa patientia. Si me audieris ⁊ vocem meā secutus fueris poteris multa pace frui. Quid igit faciā? In omni re attende tibi quid facias ⁊ quid dicas omnem intentionem tuam ad hoc dirige ut mihi soli placeas. ⁊ extra me nihil cupias uel queras. sed ⁊ de alioꝝ dictis uel factis nil temere iudices nec cum rebus tibi nō omissis te implices. ⁊ poterit fieri ut parum uel raro turberis. nūq̄ āt sentire aliquā turbationē nec pati aliquā cordis uel corpis molestiā nō ē presentis tpis sz status eterne quietis. Nō ergo estimes te verā pacem inuenisse. si nullam senseris grauitatem. nec tunc totum esse bonum si neminem pateris aduersariū. nec hoc eē

Digitized by Google

perfectum si cuncta fiũt ꝑm tuum affectum. neq; tunc aliquid magni te reputes aut specialiter dilectũ existimes si in magna fueris deuotione atq; dulcedine. qz̃ istis non cognoscit' verꝰ amator virtutis. nec in istis consistit profectꝰ ⁊ perfectio hominis. In quo ergo dñe? In offerendo te ex toto corde tuo voluntati diuine non querendo que tua sunt nec in paruo nec in magno nec in tempore nec in eternitate ita ut in vna equali facie in gratiarũ actione permaneas inter ꝓspera ⁊ contraria. omnia equa lance pensando. Si fueris tam fortis ⁊ longanimis in spe ut subtracta interiori consolatiõe etiã ad ampliora sustinẽda cor tuũ preparaueris nec te iustificaueris ⁊ sanctũ laudaueris tunc in uera ⁊ recta uia pacis ambulas ⁊ spes indubitata erit q̃ rursus in iubilo faciem meã sis visurus q̃ si ad plenum tuipsius contemptum perueneris. scito q̃ tunc abundantia pacis perfrueris ꝑm possibilitatem tui incolatus.

De eminentia libere mentis ⁊ q̃ supplex oratio magis meret q̃ lectio. Capi. xxx

Domine hoc opus est perfecti viri nũq̃ ab intẽtione celestium animum relaxare. ⁊ inter mltas curas quasi sine cura transire. nõ more corpentis. sed prerogatiua quadam libere mentis. nulli creature in ordinata affectione adherendo. Obsecro te piissime deus meꝰ preserua me a curis huiꝰ vite ne nimis implicer a multis necessitatibus corporis. ne voluptate capiar ab vniuersis anime obstaculis. ne molestiis fractus deficiar non dico ab hiis rebus quas toto affectu ambit uanitas mundana. sz̃ ab hiis miseriis q̃ ai

Digitized by Google

mam serui tui communi maledicto mortaliter penali
ter grauant ⁊ retardant. ne ī libertatem spūs quotiēs
libuerit valeat introire. O deus meus dulcedo ieffa
bilis uerte mihi in amaritudinem omnem ꝓsolationē
carnalem. ab eternorum amore me abstrahentē ⁊ ad
te intuitu cuiusdam boni delectabilis presentis male
allicientem. Non me vincat deus meus nō uincat ca/
ro ⁊ sanguis. non me decipiat mundus ⁊ breuis glo/
ria eius. non me supplantet dyabolus ⁊ astucia illus
Da mihi fortitudinem resistendi. patientiam tollerā
di. constantiam perseuerandi. Da pro omnib⁹ mūdi
consolationibus suauissimam spūs tui vnctionē ⁊ ꝑ
carnali amore tui nominis infunde amorem. Ecce ci/
bus potus vestis ac cetera vtensilia ad corporis sus/
tentaculum pertinentia feruenti spiritui sunt onerosa
Tribue talibus fomentis temperate uti. non desiderio
nimio implicari. Abiicere omnia nō licet. quia natu/
ra sustētanda est. requirere autem superflua ⁊ que ma
gis delectant. lex scā ꝓhibet. nā alias caro aduersus
spūm insolesceret. Inter hec queso manus tua me re/
gat ⁊ doceat ne quid nimiū fiat.

Q̄ priuatus amor a summo bono maxime re/
tardat. Ca. xxxi.

Ili oportet te dare totum pro toto ⁊ nihil tui/
ipsi⁹ ēē. Scito q̄ amator tuipsi⁹ magis nocet ti
bi q̄ aliqua res mūdi. Secundum amorē ⁊ affectum
quem geris quelibet res plus uel minus adheret. Si
fueric amor tu⁹ pur⁹ simplex ⁊ bene ordinatus eris si
ne captiuitate rez. Noli ocupiscere quod nō licet ha
bere. Noli habere quod te potest ipedire ⁊ libertate

Digitized by Google

teriori priuare. Mirum q̃ non ex toto fundo cor
dis teipsum mihi omittis cuꝫ omnibꝰ que desiderare
potes uel habere. Quare uano merore ꝛsumeris? cur
superfluis curis fatigaris? Sta ad beneplacitũ meum
⁊ nullum patieris detrimentum. Si queris hoc uel il/
lud ⁊ noluerit eẽ ibi uel ibi propter tuum ꝛmodu ⁊
ꝓpriũ beneplacitum magis habendũ. nũq̃ eris ĩ qui
etudine nec liber a sollicitudine. quia in õni re reperie
tur aliquis defectꝰ. ⁊ in omni loco erit qui aduersetur.
Juuat igit non quelibet res adepta uel multiplicata
exterius. sed potiꝰ ꝛtempta ⁊ deꝛisa ex corde radicit
tus. Quod non tm̃ de censu eris ⁊ diuitiaꝫ intelligas
sed de honoris etiam ambitu ac uane laudationis de
siderio que oia trãseũt cum mundo. Munit paꝫ lo/
cus si deest spũs feruoris Nec diu stabit pax illa que
sita forinsecus. si uacat a uero fundamẽto status cor
dis. hoc est. nisi steteris in me permutare te potes sed
non meliorare. Nã occasione orta ⁊ accepta inuenies
quod fugisti ⁊ amplius.

Oratio pro purgatione cordis a celesti sapien/
tia. Capitu. xxxii.

Onfirma me deus per grãm sancti spũs. da uir
tutem coroborari in interiori homine. ⁊ cor me
um ab omni inutili sollicitudine ⁊ angore euacuare.
nec uariis desideriis trahi cuiuscunq̃ rei uilis aut p/
ciose. sꝫ oia inspicere sicut transeuntia ⁊ me pariter cũ
illis transituruꝫ. qꝫ nihil permanẽs sub sole. nisi oia
uanitas ⁊ afflictio spiritus. O q̃ sapiens qui ita con
siderat. Da mihi domine celestem sapientiaꝫ ut discã
te super omnia querere ⁊ inuenire. super omnia sapẽ

Digitized by Google

ꝛ diligere. ꝛ cetera ſm ordinem ſapiẽtie tue prout ſũt intelligere. Da prudenter declinare blandientem ꝛ patienter ferre aduerſitatẽ. quia hec magna ſapiẽtia non moueri omni vẽto uerborꝫ nec aurẽ male blandienti prebere ſyrene. ſic enim incepta pergit uia ſecure.

Contra linguas obtrectatorꝫ. Ca. xxxiii.

Si non egre feras ſi quidam de te male ſenſerit ꝛ dixerint quod nõ libenter audias. Tu deteriora de teipſo ſentire debes ꝛ neminem infirmiorem te credere. Si ambulas ab intra nõ multuꝫ ponderabis uolantia uerba. Eſt nõ parua prudentia ſilere in tpe malo ꝛ introrſus ad me conuerti. nec humano iudicio diſturbari. Non ſit pax tua in ore hominum. ſiue eũ bene ſiue male interpretati fuerint non es igit alter homo. Vbi ẽ uera pax ꝛ uera gloria? Nonne in me? Et qui nõ appetit hominibꝫ placere nec diſplicere ti met. multa perfruet pace. Ex inordinato amore ꝛ vano timore orit omnis inquietudo cordis ꝛ diſtractio ſenſuum.

Qualiter inſtante tribulatione deus inuocandꝫ eſt ꝛ benedicendus. Capi. xxxiiii.

Et nomen tuum domine benedictum in ſecula. qui voluiſti hanc tribulationẽ ꝛ temptationẽ uenire ſuper me. Non poſſuꝫ eã effugere ſz neceſſe habeo ad te ofugere ut me adiuues ꝛ in bonũ mihi ouertas. Domine modo ſum in tribulatione. ꝛ non eſt cordi meo bene. ſed multum vexor a preſenti paſſione. Et nunc pater dilecte quid dicam? deprehenſꝫ ſum inter anguſtias ſaluifica me ex hora hac. Sed propterea

Digitized by Google

ueni in hanc horã ut tu clarificeris cum fuero humili
atus ualde ⁊ per te liberatus. Complaceat tibi domi
ne ut eruas me. nam ego pauper quid agere possum
⁊ quo ibo sine te? Da patientiã domine etiã hac uice.
Adiuua me deus meus ⁊ nõ timebo quãtũcunq; gra/
uat⁹ fuero. Et nunc inter hec quid dicã? Dñe fiat vo
luntas tua ego bene merui tribulari ⁊ grauari. oz vti
q; ut sustineã ⁊ vtinã patienter donec transeat tempe
stas ⁊ melius fiat. Potens est aũt omnipotẽs. manus
tua etiã hãc temptationẽ a me auferre. ⁊ ei⁹ impetu⁊
mitigare. ne penitus succumbam. quẽadmodũ ⁊ pri⁹
sepe egisti mecum deus me⁹ misericordia mea. Et q;/
to mihi difficilius tanto tibi facilior est hec mutatio
dextre excelsi.

De diuino petendo auxilio ⁊ ofidentia recupande
gratie. Capi. xxxv.

Ili ego dominus ofortans in die tribulatiõis
uenias ad me cum tibi nõ fuerit bene. Hoc ẽ qõ
maxime ipedit osolationẽ celestẽ quia tardi⁹ ouer/
tis te ad orationem Hã anteq; me intente roges mul
ta interim solatia queris ⁊ recreas te ĩ externis. Ideo
q; fit ut pa⁊ omnia prosint donec aduertas. quia e/
go sum qui eruo sperantes in me. nec est extra me ua
lens consilium neq; vtile. sed neq; durabile remedium
Sed iam resumpto spũ post tempestatem recõualesce
in luce miserationũ mearum. quia prope sum dicit do
minus. ut restaurem vniuersa non solum integre sed ⁊
abundanter ⁊ cumulate. Nunquid mihi quicq; ẽ dif
ficile aut ero similis dicenti ⁊ non facienti? Vbi est fi
des tua? Sta fortiter ⁊ perseuerãter Esto lõganimis

⁊ uir fortis. veniet tibi consolatio ī tempore suo. Ex
pecta me expecta. ueniam ⁊ curabo te Temptatio est
que te uexat. ⁊ formido uana que te exterret Quid ī/
portat sollicitudo de futuris contingentibus. nisi ut
tristiciam super tristiciam habeas. Sufficit diei mali
cia. Vanum est ⁊ inutile de futuris concurbari uꝰ gra
tulari que forte nunq̃ euenient. ſ̃ humanū est huiuſ
modi imaginationibus illudi. ⁊ pui adhuc animi sig
num tam leuiter trahi a suggestione inimici. Ipse enim
nō curat an ueris an falsis illudat ⁊ decipiat. ⁊ utrum
presentium amore an futurorum formidine prosternat.
Non ergo turbet cor tuum neq̃ formidet. Crede ī me
⁊ in misericordia mea habeto fiduciam. Quādo tu te
elongatum estimas a me sepe sum propinquior. Quā
do tu estimas totum perditū tunc sepe merēdi instat
lucrum. Non ē totum perditum quādo res accidit in
contrarium. Non debes iudicare secundū presens sen
tire nec sic grauitati alicui undecunq̃ uenienti inhere
re ⁊ accipere tanq̃ omnis spes sit ablata emergendi.
Noli putare te derelictum ex toto q̃uis ad tempus
miserim tibi aliquam tribulationem sic enim transit
ad regnum celorum. Et hoc sine dubio magis expedit
tibi ⁊ ceteris feruis meis ut exercitemini aduersis q̃
si cuncta ad libitum haberetis. Ego noui cogitatio/
nes absconditas. quia multum expedit pro salute tua
ut interdum sine sapore relinquaris. ne forte eleueris
in bono successu. ⁊ tibiipsi placere uelis in eo qd̄ non
es. Quod dedi auferre possum. ⁊ restituere cum mihi
placuerit. Cum dedero meū est. cum subtraxero tuum
non tuli. quia meum est omne datum bonum ⁊ omne

Digitized by Google

donũ perfectũ. Si tibi admisero grauitatem. aut quã libet contrarietatẽ nõ indigneris neq; cõcidat cor tu um. ⁊ ego cito subleuare possuz ⁊ omne onꝰ in gaudi um transmutare. verũtamen iustus sum ⁊ recõmenda/ bilis multũ cum sic facio tecũ. Si recte sapis ⁊ in ueri tate aspicis nunq̃ debes propter aduersa tã deiecte cõtristari sz magis gaudere ⁊ grãs agere imo hoc vni cum reputare gaudiũ q̃ affligens te doloribꝰ nõ par co tibi. Sicut dilexit me pater ego diligo vos. dixi di lectis discipulis meis quos utiq; non misi ad gaudia tpalia sed ad magna certamia. nõ ad bonores sz ad despectiones. nõ ad ocũ sz ad labores. nõ ad requiẽ sed ad afferendũ fructũ multũ in patiẽtia. Noz me/ mento fili mi uerboz.

De neglectu omnis creature ut creator possit in/ uenirí. Capi. xxxvi

Domine mi adhuc bene indigeo maiori grã si de beam illuc peruenire ubi me nemo poterit nec ul la creatura impedire. Nã q̃diu res aliqua me retinet nõ possum libere ad te volare. Cupiebat libere vola re qui dicebat. Quis dabit mihi pennas sicut colũbe. ⁊ volabo ⁊ requiescam? Quid simplici oculo quieti? ⁊ quid liberius nil desiderante in terris? Oportet igi tur omnem pertransire creaturã ⁊ seipm perfecte dese rere ac in excessu mentis stare ⁊ uidere te oim oditorẽ cũ creaturis nil simile habere. Et nisi quis ab omnibꝰ creaturis fuerit expeditꝰ nõ poterit libere intendere diuinis. Ideo enim pauci inuenĩtur oremplatiui q̃ pauci scũt se a pericuris creaturis ad plenũ sequestra ri. Ad hoc magna requiritur gratia. que animam le/

Digitized by Google

uet et supra scipam rapiat. Et nisi hō sit in spū eleuatus ⁊ ab omnibus creaturis liberatus ac deo coeꝫ unitus. quicquid scit. quicquid etiā habet. nō est magni ponderis. Diu paruus erit ⁊ in terra iacebit qui aliquid magni estimat nisi solum unū immensum eternum bonum. Et quicquid deus non est nihil est ⁊ ꝓ nihilo ꝯputari debet. Est quippe magna differencia sapiencia illuminati ⁊ deuoti uiri. ⁊ scientia litterati ⁊ studiosi clerici. Multo nobilior est illa doctrina q̄ de sursum ex diuina influencia manat q̄ que laboriose humano acquirit ingenio. Plures reperiunt cōtemplationem desiderare. sed que ad eam requiruntur nō student exercere. Est ⁊ magnū impedimentuꝫ qz in signis ⁊ in rebus sensibilibus stat ⁊ pax de perfecta mortificatione habet. Nescio quid est ⁊ quo spū ducimur ⁊ quid pretendimus qui spūales dici videmur. q̄ totum laborem ⁊ ampliorem sollicitudinē ꝓ transitoris ⁊ uilibus rebus agimus ⁊ de interioribꝫ nostris uix raro plene recollectis sensibus cogitamꝫ Proch dolor statim post modicam recollectionē foras erumpimus. nec opera nostra districta examinatione trutinamus. Ubi iacent affectꝫ nostri non arctē dimꝫ. ⁊ q̄ impura sint omnia nostra nō deploramus Dis quippe caro corruperat uiā suā ⁊ iō sequebat diluuium magnum. Cū ergo interior affectꝫ noster corruptꝫ sit necesse ē ut actio sequēs index carētie interioris uigoris corrumpat. Ex puro corde ꝓcedit fructꝫ bone uite. q̄tū quis fecerit queritur. sz ex q̄ta uirtute agit nō tā studiose pensat. Si fuerit fortis diues pulcher habilis uel bonꝫ sculptor bonꝫ cātor bonꝫ laborator.

Digitized by Google

inuestigat. q̃ pauper sit spū. q̃ patiēs ⁊ mitis. q̃ de/
uotus ⁊ intern⁹ a multis tacet. Natura exteriora bo
minis respicit. grā ad interiora se ouertit Illa frequē
ter fallit. ista in deo sperat ut nō decipiat.

De abnegatione sui ⁊ abdicatione omnis cupidi/
tatis. Capi. xxxvii.

Ili nō potes perfecte possidere libertatē nisi to
taliter abneges temetipm. Compediti sunt oēs
proprietarii ⁊ suiipsius amatores. cupidi. curiosi. gy
rouagi. querentes semper mollia. nō que ibū xpi sz se
pe hoc fingentes ⁊ componētes. qd nō stabit. Peri/
bit enim totū quod nō est ex deo ortū. Tene breue ⁊
osummatū uerbū Dimitte omnia ⁊ inuenies oia. dimit
te cupiditatē ⁊ inuenies requiem Hoc mēte pertracta
⁊ cū impleueris oia intelliges. Domine hoc nō ē op⁹
vni⁹ diei nec lud⁹ paruulorz immo in hoc breui iclu/
dit oīs perfectio religiosorum. Fili nō debes auerti
nec statim deiici audita via perfectorz. sed magis ad
sublimiora prouocari. ⁊ ad minus ad hec ex deside/
rio suspirare. Utinā sic tecū eēt ⁊ ad hoc peruenisses.
ut tuiipsius amator nō esses. sed ad nutum meū pure
stares. ⁊ ei⁹ quem tibi preposui patris tūc mihi val/
de placeres. ⁊ tota uita tua cum gaudio ⁊ pace transi
ret. habes adhuc multa ad relinquēdum q̃ nisi mihi
ex integro resignaueris nō acquires qd postulas. Sua
deo tibi a me emere auz ignitū ut locuples fias. i. sa/
pientiā celestē oia infima deuitantē. Postpone terre
nā sapiētiā oēm būanā oplacentiā ⁊ ꝓpriā Dixi tibi
inliora emēda ꝓ pciosis ⁊ altis i reb⁹ būanis. nā vil
⁊ pua ac pene obliuioni tradita uidet uera celestis sa

pientia nō sapiens alta de se nec magnificari querēs ī terra quā multi oreten⁹ p̄dicāt·sz uita longe differentiunt· Ipa tn̄ est preciosa margarita a multis absconditā·

De instabilitate cordis ⁊ de intentiōe finali ad deum habenda· Ca·xxxviii

Ili noli credere affectui tuo qui nūc est cito mutabit in aliud· Q̄diu em̄ uiueris mutabilitati subiectus eris·etiā nolens ut modo letus·mō tristis·mō pacatus·mō turbat⁹. nunc deuotus. nūc indeuotus·nunc studios⁹·nūc accidios⁹·nūc grauis·nūc leuis inueniaris·Sed stat sup hec mutabilia sapiēs ⁊ bene doctus in spū·nō intendēs quid in se sentiat uel q̄ p te fiet uent⁹ instabilitatis·sz ut tota ītentio mentis ei⁹ ad debitū ⁊ ad optimū ꝓficiat finē· nā sic poterit v n⁹ ⁊ idē incōcussus permanere·simplici ītentiōis oculo per tot varios euent⁹ ad me īpretermisse directo· Quanto autē purior fuerit intentiōis oculi·tanto cōstantius inter diuersas itur procellas·Sed in multis caligat oculus pure intentionis·respicit em̄ cito ī aliquod delectabile q̄d occurrit· ⁊ raro totus liber qs ī uenit a neuo proprie exquisitionis·Sic iudei olim uenerāt in bethaniā ad martā ⁊ mariā nō ꝓpter ihūm tn̄ sz ut lazarū uiderēt Mundan⁹ ē ergo intentiōis oculus ut sit simplex ⁊ rect⁹·atq; ultra oīa uaria media ad me dirigendus·

Q̄ amanti sapit deus super omnia ⁊ in omnibus· Ecce deus meus et omnia·Quid. (Capi·xxxix volo amplius·⁊ quid felici⁹ desiderare possiz

O sapidum ⁊ dulce uerbum. sed amãti uerbũ. nõ mũ/
dum nec ea que in mundo sunt. Deus meus ⁊ omnia.
Intelligenti satis dictum est. ⁊ sepe repetere iocundũ
est amanti. Te siquidem presente iocunda sunt ōnia.
te autem absente fastidiunt cuncta. Tu facis cor tran
quillum ⁊ pacem magnam leticiamq; festiuam Tu fa
cis bene sentire de omnibus ⁊ in omnibus te laudare
nec potest aliquid sine te diu placere. sed si debz gra
tum eē ⁊ bene sapere oportet gratiam tuam adesse. et
condimẽto tue sapiẽtie cõdiri. Cui tu sapis quid ei re
cte nõ sapiet? ⁊ cui tu nõ sapis quid ei ad iocundita/
tem esse poterit? Sed deficiunt in tua sapientia mun
di sapientes ⁊ qui carnem sapiunt. quia ibi plurima
vanitas ⁊ hic mors inuenitur. Qui autem te per con/
temptum mundanorum ⁊ carnis mortificationem se
quuntur vere sapiẽtes esse cognoscũtur. quia de va/
nitate ad veritatem. de carne ad spiritum trasferunt.
Istis sapit deus ⁊ quicquid inuenit. ĩ creaturis totũ
referũt ad laudem sui conditoris. Dissimilis tñ ⁊ mul
tum dissimilis sapor creatoris ⁊ creature. eternitatis
⁊ temporis. lucis ĩcreate ⁊ lucis illuminate. O lux per
petua cuncta creata trãscẽdens lumina fulgura coruſ
cationẽ de sublimi penetrãtem omnia intima cordis
mei. purifica. letifica. clarifica. ⁊ uiuifica spiritum meũ
cum vis potẽtiis ad iberendum tibi iubilosis excessi
bus. O quãdo ueniet hec beata ⁊ desiderabilis hora
ut tua me sacies psentia. ut sis mihi oia ĩ omnib? q̃
diu hoc datũ nõ fuerit. nec plenũ gaudiũ erit. Adhuc
pcbdolor uiuit in me uetus hõ. nõ est toty crucifixy

Digitized by Google

rō est perfecte mortuꝰ. Adhuc ocupiscit fortiter aduersus spūm·bella mouet intestina nec regnū aīe patitur eē quietum·Sed tu qui dominaris potestati maris ⁊ motum fluctuum eiꝰ tu mitigas·exurge adiuua me Dissipa gentes que bella uolunt contere eas ī uirtute tua. ostende queso magnalia tua ⁊ glorificet dextera tua·quia nō est spes alia nec refugium mihi nisi ī te dñe deus meus.

Q4 non est securitas a temptatione in hac vita· Capi·xl·

Ili nūq̄ securus es in hac vita sz quoad uixeris semper arma spūalia tibi sunt necessaria. Inter hostes uersaris a dexteris ⁊ a sinistris impugnaris· Si ergo nō uteris undiq̄ scuto patiētie nō eris diu sine vulnere· Insuper si nō ponis cor tuum fixe in me mera uoluntate cuncta patiendi propter me nō poteris ardorem istum sustinere nec ad palmam ptingere beatoꝝ· Oportet te ergo uiriliter omnia pertransire· ⁊ potenti manu uti aduersꝰ obiecta· Hā uincenti datur manna· ⁊ torpenti relinquit multa miseria· Si queris in hac vita requiē quō tunc peruenies ad eternam ? Non ponas te ad multam requiem· sed ad magnam patientiam· Quere veram pacem non in terris sed in celis· non in hominibus nec in ceteris creaturis sed in deo solo· Pro amore dei debes omnia libenter subire labores scz ⁊ dolores· temptationes· vexationes· anxietates· necessitates· infirmitates· iniurias· obloquutiones· reprehensiones· humiliationes· confusiones· correctiones· ⁊ despectiones· hec iuuant ad virtutes hec probant xpi tyronem· hec fabricant celestem co/

Digitized by Google

ronam. Ego reddam ei eternã mercedẽ cũ breui labo
re ⁊ infinitam gloriã pro trãsitoria ꝛfusione. Putas
q̃ semper babebis pro tua voluntate ꝛsolationes spi
rituales? Sancti mei nõ babuerunt tales. sed multas
grauitates ⁊ temptationes uarias magnasq̃ desola/
tiones. sed patiẽtes sustinuerũt se in omnib⁹ ⁊ magis
sunt ꝛfisi deo q̃ sibi sentientes quia non sunt ꝛdig/
ne passiones huius temporis ad futurã gloriã ꝓme
rendam. Vis tu statim babere quod multi post lacri
mas ⁊ magnos labores vix obtinuerũt? Expecta do
minu3. uiriliter age ⁊ ꝛfortare. noli diffidere. noli dis
cedere. sed corpus ⁊ animam expone ꝛstanter ꝓ glo
ria dei. Ego reddã plenissime. ego tecũ ero in õni tri
bulatione.

Contra uana hominum iudicia. Ca. xli

Jli iacta cor tuum firmiter in dño. ⁊ humanum
ne metuas iudicium. ubi te ꝛsciẽtia piũ reddit ⁊
insontẽ. bonũ ẽ ⁊ beatũ taliter pati. nec hoc erit graue
humili cordi. ⁊ deo magis q̃ sibi ꝛfidenti. multa
multa loquunt. ⁊ ideo parua fides ẽ adhibenda. Sz
⁊ omnibus satis eẽ nõ ẽ possibile Et si paulꝰ omnib⁹
studuit in dño placere ⁊ oib⁹ oia facꝰ ẽ. tñ etiam ꝓ
minimo duxit qõ ab humano die iudicatꝰ fuerit. E/
git satis pro aliozꝝ edificatione ⁊ salute quantũ in se
erat ⁊ poterat. sz ne ab aliis aliqñ iudicaret' ul' nõ des
picerẽt' cohibere nõ potuit. iõ totũ deo ꝛmisit. q̃ to/
tum nouerat. ⁊ patiẽtia ⁊ humilitate ꝛtra ora loquẽ
tũ iniqua ac etiã vana ac mendosa cogitantium atq̃
pro libitu suo quecq̃ iactantũ se defendit. Respõdit

tamen interdum ne infirmis ex suā caturnitate gene
raret scandalū. Quis tu ut timeas a mortali hoīe. ho
die ē ⁊ cras nō apparet. Deū time ⁊ hoīm terrores nō
expauesces Quid potest aliquis in te uerbis aut inju
riis? Sibi poti? nocet q̄ tibi. nec poterit iudiciū dei
effugere quicunq ē ille. Tu habe deū pre oculis ⁊ no
li contendere uerbis querulosis. Q. si ad presens vi
deris succumbi ⁊ ꝓfusionem pati quā non meruisti ne
indigneris ex hoc neq per impatienciam minuas co
ronam tuā. sed ad me potius respice in celum qui po
tens sum eripere ab omni confusione ⁊ iniuria. ⁊ vni
cuiq reddere secundum opera sua.

De pura ⁊ integra resignatione sui ad obtinendaz
cordis libertatem. Capi. xbi.

Ili relinque te ⁊ inuenies me. Sta sine electiōe
⁊ omni proprietate ⁊ sp lucraberis. Dā ⁊ aduci
etur tibi amplior grā statim ut te resignaueris nec re
sumpseris. Domine quotiēs me resignabo ⁊ in quib?
me relinquam? Semper ⁊ in omni hora sicut i paruo
sic ⁊ in magno nihil excipio sz in omnib? te nudatuz
inueniri volo. Alioquin quomō poteris ē meus ⁊ ei
go tuus nisi fueris ab omni propria uoluntate intus
⁊ foris spoliatus. Quāto celerius hoc agis tanto me
lius habebis. ⁊ quāto plenius ⁊ sinceriz tanto pl? mi
hi placebis ⁊ amplius lucraberis. Quidaz se resignāt
sed cum aliqua exceptione. Non enim plene deo con
fidunt. ideo prouidere sibi satagunt. Quidam etiam
primo totum offerunt. sed postea temptatione pul
sante ad propria redeunt. ideo minime in uirtute ꝓ

ficiunt Hii autem uera puri cordis libertate ⁊ iocunde familiaritatis mee gram nō pertinget·nisi integra resignatione ⁊ quotidiana sui immolatione prius facta sine qua nō stat nec stabit vnio fruitiua. Dixi tibi sepissime ⁊ nunc iterū dico·Relinque te·resigna te·⁊ fruteris magna interna pace·Da totū pro toto·nil exquire·nil repete·sta pure ⁊ inbeatāter ī me ⁊ babebis me Eris liber ī corde·⁊ tenebre nō oculcabūt te·Ad hoc conare·hoc ora·hoc studie desiderare ut ab omni proprietate possis expoliari·⁊ nudus nudū ibm̄ sequi tibi mori ⁊ mihi eternaliter uiuere. Tunc deficient oēs vane fantasie cōturbationes inique·⁊ cure superflue·Tūc etiā receder immoderatus timor ⁊ inordinatus amor morietur·

De bono regimine in externis ⁊ recursu ad deū in periculis. Capi·xliii·

Ili ad istud diligenter tendere debes ut in omni loco affectiōe seu occupatiōe externa sis intimus liber ⁊ tuiipsius potēs·⁊ sint oia sub te·⁊ tu non sub eis·ut sis dominus actionū tuarū ⁊ rector·nō seruus nec emptitius·ꝫ magis exemptus·ueruscꝫ hebreus in sortem ac libertatem transiens filiorum dei qui stant super presentia ⁊ speculantur eterna·qui transitoria ī tuentur sinistro oculo·⁊ dextero celestia·quos temporalia non trahunt ad inherendum. Sed trahunt ipsa magis ad bene seruiendum prout ordinata sunt a deo·⁊ instituta a summo opifice qui nil inordinatū reliquit in sua creatura. Si etiam in omni euentu stas non in apparentia externa·nec oculo carnali lustras visa uel audita·sed mox in qualibet causa intrans

b

cum moyse in tabernaculum ad osulendũ vnm. Audi es nõnunq̃ diuinum responsum. ⁊ redies instructus de multis presentibus ⁊ futuris. Semper em̃ moyses recursum habuit ad tabernaculum pro dubiis ⁊ que stionib⁹ soluendis. fugitq̃ ad orationis adiutoriu⁹ pro periculis ⁊ improbitatibus hominũ subleuãdis. Sic ⁊ tu ofugere debes in cordis tui secretariũ diui/ num intenti⁹ implorando suffragiũ. Propterea nãq̃ Josue ⁊ filii israhel a gabaonitis legunt decepti. q⁹ ōs domini nõ prius interrogauerũt. sed nimiũ credu li dulcibus sermonibus falsa pietate delusi sunt.

Q⁹ homo nõ sit importunus ĩ negociis. Ca. xliiii

Fili committe mihi semper causam tuã. ⁊ ego bñ disponam in tempore suo. Expecta ordinatio nem meam. ⁊ senties inde profectum. Domine satis li benter oẽs res tibi omitto q⁹ parũ p̃t cogitatio mea proficere. Vtinam nõ multũ adhererẽ futuris eventi bus sed ad beneplacitum tuum me incunctanter offer rem. Fili mi sepe homo rem aliquam agitat quã desi derat ſ̃ cum ad eã peruenerit aliter incipit sentire. q⁹ affectiones circa idem nõ sunt durabiles. sed magis de vno in aliud nos impellunt. Non ergo minimum etiam in minimis se relinquere. Verus profectus ho minis ẽ abnegatio suipsi⁹ ⁊ hõ abnegat⁹ ualde liber est ⁊ secur⁹. Sed antiqu⁹ hostis omnib⁹ hõis aduer/ sans a temptatiõe nõ cessat. ⁊ die noctuq̃ graues mo lit insidias si forte in laqueũ deceptionis possit p̃ci/ pitare incautũ. Vigilate ergo ⁊ orate dicit dñs. ut nõ intretis in temptationẽ.

Digitized by Google

Q; homo nihil boni ex se habet ⁊ de nullo gloriari potest.

Capi. xlv.

Domine quid est homo q̃ memor sis eius. aut filius hominis quia visitas eum? Quid promeruit homo ut dares illi grām tuā. Dñe quid possum cōqueri si deseris me. aut quid iuste obtēdere possum si quod peto nō feceris. Certe hoc in veritate cogitare possum ⁊ dicere. Dñe nihil sum nihil boni ex me habeo. sed in omnib⁹ deficio ⁊ ad nihil semper tendo. Et nisi a te fuero adiutus ⁊ interiꝰ informatꝰ totꝰ efficior tepidus ⁊ dissolutus. Tu āt dñe semper idem ipse es ⁊ permanes in eternū. semp bonꝰ iustꝰ ⁊ sanctus bene iuste ac sancte agēs oīa ⁊ disponens in sapiētia. Sed ego qui ad defectū magis pronus sum q̃ ad ꝓfectum. non sum semper in vno statu perdurās quia septem tempora mutant super me. Verūtamē cito melius fit cū tibi placuerit ⁊ manū porrexeris adiutricem quia tu solꝰ sine humano suffragio poteris auxiliari ⁊ in eō ꝓfirmare ut vultꝰ meꝰ amplius in diuersa non mutet. sed in te vno cor meum cōuertat ⁊ quiescat. Vnde si bn̄ scirem omnē humanā ꝓsolationē abūcere siue propter deuotionem adipiscendam. siue propter necessitatem qua ꝓpellor te querere. quia nō ē hō qui me ꝓsolet. tunc merito posset de grā sperare tua. ⁊ ō dono noue ꝓsolationis exultare. Grās tibi vnde totum venit quotienscūq̃ mihi bene succedit. Ego aūt vanitas ⁊ nihilum ante te inconstās homo ⁊ infirmꝰ. Vnde ego possum gloriari aut cur appeto reputari? Nunquid de nihilo? et hoc vanissimum est. Vere inanis gloria mala pestis. vanitas maxima. quia a ve-

ra trahit gloria ⁊ celesti spoliat grã. Dum em̃ hõ cõ/
placet sibi displicet tibi. dum inbiat laudibus huma
nis priuat ueris uirtutibus Est autẽ uera gloria ⁊ ex
ultatio sancta. gloriari in te ⁊ nõ in se. gaudere in no
mine tuo nõ in uirtute propria. nec in aliqua creatu
ra delectari nisi ꝓpter te. Laudet nomẽ tuũ nõ meũ
magnificet op̃ tuũ nõ meũ benedicat nomẽ sanctuꝫ
tuum. nihil autem attribuat mihi de laudib̃ hoim.
Tu gloria mea tu exultatio cordis mei. In te gloria
bor ⁊ exultabo tota die pro me aũt nihil nisi in infir
mitatibus meis. Querant iudei gloriam que ab inui/
cem est. ego hanc requiram que a solo deo ẽ. Omnis
quidem gloria humana. omnis honor temporalis. õ
nis altitudo mundana eterne glorie tue comparata
vanitas est ⁊ stultitia. O ueritas mea. ⁊ misericordia
mea deus meus trinitas beata tibi soli laus uirt̃ ho
nor ⁊ gloria per infinita seculoꝫ secula. Amen.

De contemptu oĩs temporalis honoris. Ca. xlvi.

Fili noli tibi attrahere si uideas alios honorari
⁊ eleuari. te aũt despici ⁊ humiliari Erige cor tu
um ad me in celum. ⁊ non ꝛtristabit te ꝛtemptus ho
minis in terris. Domine in cecitate sumus ⁊ vanitate
cito seducimur. Si recte me inspicio nunq̃ mihi fcã ẽ
iniuria ab aliqua creatura. vnde nec iuste habeo con
queri aduersum te. Quia aũt frequẽter ⁊ grauiter pec
caui tibi. merito armat cõtra me omnis creatura. mi/
hi igit iuste debet confusio ⁊ contempt̃. tibi ãt laus
honor ⁊ gloria. Et nisi me ad hoc preparauero ꝙ ve
lim libencer ab omni creatura despici ⁊ relinqui. atq̃

Digitized by Google

penitus nihil uideri. non possum interius pacificari et stabiliri. nec spūaliter illūinari. neq; plene tibi uniri

Q. pax non ē ponēda in hominibus. Capi. xlvii.

Si si ponis pacem tuam cuz aliqua persona, p
pter tuum sentire ⁊ uenire instabilis eris ⁊ im
pacatus. Sed si recursum habes ad semper uiuentem
⁊ manentem ueritatem nō contristabit te amicus rece
dens uel moriens. In me debet amici dilectio stare. et
propter me diligendus ē quisquis tibi bonus uisus ē
⁊ multum carꝰ in hac uita. Sine me nō ualet nec dura
bit amicicia nec ē uera ⁊ munda dilectio quā ego nō
copulo Ita mortuus debes eē talibus affectionibus
dilectorum hominum. ut q̄tum ad te pertinet sine ō
ni humano optares eē ꝓsortio. Tāto homo deo ma
gis appropinquat quāto ab omni solacio terreno lō
gius recedit. Tanto etiam altius ascendit ad deuz q̄
to profundius in se descendit ⁊ plus sibipsi uilescit.
Qui autem aliquid bom sibi attribuit. graciam dei in
se uenire impedit. quia grā spūs sancti cor humile q̄/
rit semper. Si scires te perfecte ām̄bilare atq; ab om/
ni creato amore euacuare tunc deberem in te cum ma/
gna grā emanare. Sed quāto tu respicis ad creaturas
subtrahit tibi aspectus creatoris. Disce te in omnibꝰ
propter creatorem uincere. tunc ad diuinam ualebis
cognitionē pertingere. Quantūcunq; modicū sit si in
ordinate diligit ⁊ respicit retardat a summo ⁊ uiciat

Contra uanā ⁊ secularē sciencia m. Capi. xlviii.

Ili nõ moueant te pulchrá ⁊ subtilia dicta bo/
minum. Non enim ē regnũ dei in sermone sed ī
virtute. Attende uerba mea que corda accendũt. ⁊ mẽ
tes illuminãt. inducunt compunctionem. ⁊ uariã inge/
runt consolationem. Nũq̃ ad hoc legas uerbũ ut do
ctior aut sapientior possis uideri sed stude mortifi/
cationem uiciorꝫ. quia hoc amplius tibi proderit q̃
noticia multarum difficilium questionũ. Cum multa
legeris ⁊ cognoueris. ad vnũ tñ oꝫ uenire principiuꝫ
Ego sum qui doceo hominem scientiã. ⁊ clariorẽ in
telligentiã paruulis tribuo q̃ ab homine possit doce
ri. Cui ego loquor cito sapiens erit ⁊ multũ in spũ ꝓ
ficiet. Ve illis qui multa curiosa ab hominibus inqui
runt. ⁊ de via mihi seruiendi paꝫ curant. Veniet tem
pus quando apparebit magister magistrorum xp̃us
dominus angelorum cũ doctoꝫ auditurus lectiões hoc
est singulorꝫ examinaturꝰ ꝓsciẽtias. ⁊ tũc scrutabitur
iherusalẽ in lucernis ⁊ manifesta erunt abscõdita tene
braꝫ. tacebuntq̃ argumenta linguaꝫ. Ego sum q̃ hu
milem in puncto eleuo mentem ut plures eterne ueri/
tatis capiat rationes. q̃ si quis decem annis studuis/
set in scolis. Ego doceo sine strepitu uerboꝫ. sine cõ/
fusione opinionum. sine fastu honoris. sine pugnati
one argumentorꝫ. Ego sum qui doceo terrena despi/
cere. p̃nta fastidire. eterna querere. eterna sapere. ho/
nores fugere. scandala sufferre. omnẽ spẽ in me pone
re. extra me nihil cupere. ⁊ sup oia ardẽter me amare
Nam quidam amando me intime didicit diuina ⁊ lo
quebat mirabilia. Plꝰ ꝓfecit in relinquendo omnia
q̃ in studẽdo subtilia. Sed aliis loquor communia.

Digitized by Google

alis specialia aliquibus in signis ⁊ figuris dulciter apparet quibusdam uero in multo lumine reuelo misteria. Una uox librorum sed nō omnes eque iformat quia intus sum doctor ueritatis cordis scrutator cogitationū intellector actionū promotor distribuens singulis sicut dignum iudicauero.

De nō attrahendo sibi res exteriores. Ca. xlix.

Ili in multis oportet te eē inscium ⁊ estimare te tanq̄ mortuum super terram ⁊ cui tōtus mundus crucifixus sit. Multa etiam oportet surda aure pertransire ⁊ q̄ tue pacis sunt magis recogitare. Utilius ē oculos a rebus displicentibus auertere ⁊ unicuiq̄ suū sentire relinquere q̄ otentiosis sermonibus desiderare. Si bene steteris cū deo ⁊ eius iudiciū asperexeris facilius te victum portabis O dñe quousq̄ uenimus Ecce damnum deflet tpale pro modico questu laboratur ⁊ currit ⁊ spūale detrimentū in oblitionē transit ⁊ vix sero redit. Quod parum uel nihil prodest attēditur ⁊ quod summe necessarium est negligenter pretetit quia totus homo ad externa defluit ⁊ nisi cito resipiscat libens in exterioribus iacet.

Q. omnibus non est credendum ⁊ de facili lapsu uerborum. Capi. l.

Ñ mihi auxilium dñe de tribulatione quia uana salus hominis. Q. sepe ibi nō inueni fidem ubi me habere putaui. Quotiēs etiam ibi reperi ubi minus presumpsi. Vana ergo spes in hominibus. salus iaucem iustorum in te deus. Benedictus sis dñe deus

b 8

in omnibus que nobis accidūt·infirmi sumus ⁊ instabiles·cito fallimur ⁊ permutamur·Quis ē bō qui ita caute ⁊ circūspecte in omnibus secustodire ualet ut aliquando in aliquā deceptionē uel perplexitatem nō ueniat? Sed qui in te domine confidit ac simplici ex corde querit non tā facile labit·Et si inciderit aliquā tribulationē quōcunq; etiā fuerit implicatus. citiꝰ p te eruet aut a te cōsolabit·quia tu nō deseris ī te sperantem usq; in finem·Rariꝰ fidus amicus in cunctis amici perseuerans pressuris·Tu dñe tu soliꝰ es fidelissimus in omnibus·⁊ preter te non est alter talis· O q̄ bene sapuit illa anima sancta que dixit·Mēs mea solidata est ⁊ in xpo fundata·Si ita mecū foret·nō taꝫ facile timor humanus me sollicitaret nec uerboꝝ iacula mouerent·Quis omnia preuidere· quis precauere futura mala sufficit? Si preuisa etiā ledūt sepe·quid ī prouisa nisi grauiter etiaꝫ feriūt? Sed quare mihi misero nō melius prouidi? Cur etiam tā facile aliis credidi? Sed homines sumus etiā si angeli a multis estimamur ⁊ dicimur·Cui credaꝫ domine·cui credā nisi tibi? Veritas es que non fallis nec falli potes· Et rursum·Dis hō mendax·infirmꝰ·instabilis·⁊ labilis maxime in verbis·ita ut statim uix credi debeat qō rectum in facie sonare uidet·Qꝫ prudenter premonuisti cauendum ab hominibus·⁊ quia inimici hominis domesticī eius·nec credendū si quis dixerit·Ecce hic aut ecce illic. Doctus sum dāno·⁊ uanā ad cautelā maorē non ad insipientiam mihi·Cauꝰ esto quidam circuitus esto·serua apud te quod dico·Et dū ego sileo ⁊ absconditū credo·nec ille silere pōt quod silendum

petiit·ſz ſtatim prodit me ⁊ ſe ⁊ abiit. Ab huiuſmodi fabulis ⁊ incautis hominibus protege me dñe ne in manus eoꝝ incidam nec vnq̃ talia omittã. Verbum uerum ⁊ ſtabile da in os meũ·⁊ linguam callidã longe fac a me. Quod pati nolo ōnimode cauere debeo. Oq̃ bonum ⁊ pacificum de aliis ſilere·nec aliud indifferẽter oia credere·neq̃ de facili ulteriꝰ effari· paucis ſeipſum reuelare. te ſemper inſpectorẽ cordis querere nec omni uento uerborũ circũferri· ſed oia itima ⁊ externa ſm tue beneplacitum uoluntatis optare perfici q̃ tutum pro oſeruatione celeſtis grẽ humanã fugere apparentiã·nec appetere que foris ad miratione videntur prebere·ſed ea tota ſedulitate ſectari que uite emendationẽ dãt ⁊ feruorẽ·q̃ multis nocuit virtꝰ ſcita ac prepropere laudata·q̃ ſana profuit grã ſilentio ſeruata in hac fragili uita que tota temptatio fertur ⁊ malicia·

De confidentia in deo habenda quãdo inſurgunt verborum iacula. Capi·li·

Ji ſta firmiter ⁊ ſpera in me·Quid em̃ ſunt verba niſi uerba? Per aerem uolant ſz lapidem nõ ledunt·Si reus es cogita q̃ te libenter uelis emẽdare Si nihil tibi oſciꝰ es. penſa q̃ uelis libenter pro deo hoc ſuſtinere·Parum ſatis eſt vt uel uerba interdũ ſuſtineas qui neduꝝ fortia uerbera tollerare uales·Et quaꝝ tã parua tibi ad cor trãſeũt·niſi quia adhuc carnalis es·⁊ homines magis q̃ oportet attendis? Hã quia deſpici metuis·reprehendi pro exceſſibus non vis·et excuſationum queris vmbracula· Sed inſpice te melius et agnoſces, quia viuit adhuc in te

mundus ⁊ vanus amor placendi hominibus. Cū enim
bassari refugis ⁊ ofundi ꝓ defectibus ostat uicq; q
nec uere humilis sis nec uere mundo mortuus nec ti/
bi mundus crucifixus. Sed audi uerba mea ⁊ non cu
rabis decem milia hominum uerba. Ecce si cuncta cō
tra te dicerent que fingi maliciosissime possent quid
tibi noceret si omnino transire permitteres nec plusq;
festucam ppenderes? Nūquid uel unū capillū tibi ex
trahere possent? Sed qui cor meum nō habz nec deuz
pre oculis facilicer uerbo mouet uituperationis. Qui
autem in me cōfidit nec ꝓpro iudicio stare apperit.
absq; humano terrore erit. Ego enim sum iudex ⁊ cog
nitor oim secretorum. Ego scio qualiter res acta est
ego iniuriantem noui ⁊ sustinentem. Si me erit verbuz
istud me pmittēte hoc accidit. ut reuelentur ex multis
cordibus cogitationes. ego reum ⁊ innocentem iudi/
cabo. sed occulto iudicio utrūq; ante probare uolui.
Testimonium hominum sepe fallit. meum iudiciū ve
rum ē. stabit ⁊ nō subuertet. latet plerūq; ⁊ paucis ad
singula patet nūq; tamē errat nec errare pōt. etiam si
oculis insipientium nō rectum videatur. Ad me ergo
recurrendum est in omni iudicio nec proprio inniten
dum arbitrio. Justus enim nō conturbabit quicquid
a deo ei acciderit. etiam si iniuste aliquid contra eum
prolatum fuerit non multum curabit. Sed nec vane
exultabit si per alios rationabiliter excuset. Pensat
nāq; quia ego sum scrutans corda ⁊ renes. qui non iu
dico secundum faciem ⁊ humanam apparentiam.
Nam sepe in oculis meis reperitur culpabile. quod
hominum iudicio creditur laudabile. Domine

deus iudex iuste fortis ⁊ patiens qui hoīm nosti fragilitatem ⁊ prauitatem·esto robur meum ⁊ tota fiducia mea·Non enīz mihi sufficit cōsciētia mea·tu nosti q̄ ego nō noui·⁊ ideo in omni reprehēsiōe me humiliare debui ⁊ māsuete sustinere· Ignosce ergo mihi ꝓ piciꝰ quotiēs sic nō egi·⁊ dona iterū grām amplioris sufferētie·Melior est ēm mihi tua copiosa misericordia ad obsecutionem ingulgentie q̄ mea opinata iusticia pro defensione latentis obscencie·Et si nihil mihi obscius sum·tm̄ in hoc me iustificare non possum·quia remota misericordia tua nō iustificabit in conspectu tuo omnis uiuēs·

Q̄ omnia grauia pro eterna vita sunt tollerranda· Capi. lii·

Ili non frangant te labores quos assumpsisti propter me nec tribulationes te deiicīāt usqueq̄ q̄·sz mea promissio in omni euētu te roboret ⁊ obsolecur·Ego sufficiēs sum ad reddendū supra omnē modum ⁊ mensuram·Non hic diu laborabis·nec semper grauaberis doloribus·Expecta paulisper ⁊ uidebis celerem finem malorum·Veniet vna hora quādo cessabit omnis labor ⁊ tumultus·Modicum ē breue ōne quod transit cum tempore·age ergo ut agis·fideliter labora in vinea mea ego ero merces tua·Scribe lege canta geme tace ora sustine uiriliter contraria·digna ē bus oībꝰ ⁊ maioribꝰ prelis uita eterna·Veniet pax ī die vna q̄ nota ē dño·Nō ēm erit dies ul̄ nox huiꝰ sc̄z tpis·sz lux ppetua·claritas īfinita·pax firma ⁊ requies secura·Nō dices tunc quis me liberabit de corpe mortis huiꝰ·nec clamabis·heu mihi q̄z incola

tus meus prolongatus ē. quoniā precipitabit mors
⁊ salus erit in defectiua. anxietas nulla. iocūdicas be
ata societas dulcis ⁊ decora. O si uidisses sanctorum
in celo coronas perpetuas. quāta quoq; nūc exultāt
gloria. qui huic mundo olim contemptibiles ⁊ quasi
uita ipi indigni putabant. profecto te statim humili
ares usq; ad terrā. ⁊ affectares potiꝰ omnibꝰ subesse
q̄ omi preesse. nec huiꝰ uite letos dies ocupisceres. sz
magis pro deo tribulari gauderes ⁊ pro nihilo iter
homines computari maximum lucrū duceres. O si ti
bi hec saperēt ⁊ profunde ad cor transirēt. quō aude
res uel semel conqueri? Nōne ꝓ uita eterna cūcta la/
boriosa sunt tollerāda? Nō ē paruū quid lucrari aut
perdere regnum dei. Leua igit faciē tuā in celo. Ecce
ego ⁊ omnes sancti mei mecū qui in hoc seculo mag/
num habuere certamē. mō gaudēt. mō ꝛsolant. ⁊ mo
do securi sunt ⁊ mō requiescunt. ⁊ sine fine in regno
patris mei permanebunt mecum.

De die eternitatis ⁊ huiꝰ uite angustiis. Ca. liii.

Superne ciuitatis mansio beatissima. O dies e/
ternitatis clarissima quā nox nō obscurat. sz sū
ma ueritas semper irradiat. dies semper leta. semp se
cura. ⁊ nunq̄ statum mutans in contraria. O utinam
dies illa eluxisset ⁊ cuncta hec tēporalia finē accepis/
sent. Lucet quidē sanctis ꝑpetua claritate splēdida.
sz nō nisi a lōge ꝑ speculū peregrinantibꝰ ī terra No
runt celi ciues q̄ gaudiosa sit illa. gemūt exules filii e
ue q̄ amara ⁊ tediosa sit ista. Dies huiꝰ temptis parui
⁊ mali. pleni doloribus ⁊ angustiis. ubi homo mul/

Digitized by Google

tis peccatis inquinat·multis passionib9 irretit·mul
tis timoribus stringit·multis curis distendit·ꝛ mul/
tis curiositatibus distrahit·multis uanitatibus im/
plicat·multis erroribus circũfundit·multis laborib9
afflicit·temptationibus grauat·delicis eneruat·ege/
state cruciat·O quãdo finis bo9 multorum laborũ
quando liberabor a misera seruitute uiciorum·Quã
do memorabor domine tui solius·quando ad plenũ
letabor in te·Quando ero sine omni impedimento et
in uera libertate sine omni grauamine mentis ꝛ cor/
poris·Quando erit pax solida·pax imperturbabilis
ꝛ secura·pax intus ꝛ foris·pax ab omni parte firma·
Jhesu bone quando stabo ad uidendũ te· quãdo cõ
templabo gloriam regni tui· quãdo eris mihi õnia ĩ
omnibus·O quãdo ero tecum in regno tuo quod p̃/
parasti dilectis tuis ab eterno·Relictus sum paup et
exul in tempore hostili ubi bella quotidiana ꝛ infor
tunia maxia·Cõsolare exiliũ meũ· mitiga dolorẽ meũ
quia ad te suspirat omne desiderium meũ· Nam on9
mihi totum est quicquid mundus hic offert ad sola/
cium·Desidero te intime frui·sed nequeo apprehende
re·Opto inherere celestibus·sed deprimunt res tẽpo
rales ꝛ immortificate passiones·Mente omnibus re/
bus superesse uolo·carni autem inuite subesse cogor·
Sic ego infelix hõ mecum pugno ꝛ factus sum mihi/
metipsi grauis·Dũ spũs sursum ꝛ caro queritẽ deor
sum·O quid in9 patior dũ mẽte celestia tracto ꝛ mox
carnalia curba occurrit orãti·Deꝰ meꝰ ne elõgeris a
me·neq9 declines in ira a seruo tuo·Fulgura coruscã
tionem tuam ꝛ dissipa eas. emitte sagittas tuas·ꝛ cõ/

Digitized by Google

turbent omnes fantasie inimici. Recollige sensus meos ad te. Fac me oblitisci omnium mundanorum. Da cito abiicere et contemnere fantasmata uiciorum. Succurre mihi eterna veritas ut nulla me moueat vanitas. Adueni celestis suauitas et fugiat a facie tua omnis impuritas. Ignosce quoque mihi et misericorditer indulge quotiens preter te aliud in oratione reuoluo. Confiteor etenim uere quia valde distracte me habere solui. Nam ibi multoties non sum. ubi corporaliter sto aut sedeo. sed ibi magis sum quo cogitationibus feror. Ibi sum ubi cogitatio mea est. Vbi est frequenter cogitatio mea ibi est id quod amo. Hoc mihi cito occurrit quod naturaliter delectat aut ex usu placet. Vnde tu ueritas aperte dixisti. Vbi enim est thesaurus tuus ibi est et cor tuum. Si celum diligo libenter de celestibus pensso. Si mundum amo felicitatibus mundi gaudeo. et de aduersitatibus eius tristor. Si carnem diligo que carnis sunt sepissime imaginor. Si spiritum amo de spiritu alibi cogitare delector. quecunque enim diligo. de his libenter loquor et audio. atque caliui imagines ad domum me cum reporto. Sed beatus ille homo qui propter te omnibus creaturis abeundi licentiam tribuit. quas nature vitiat. et concupiscentias carnis feruore spiritus crucifigit. ut serenata conscientia puram tibi orationem offerat. dignusque sit angelicis interesse choris. omnibus terrenis foris et intus exclusis.

De desiderio eterne vite et quanta sint certantibus bona promissa. Capi. liiii.

Digitized by Google

Jli mi cum tibi desiderium eterne beatitudinis
desup infundi sentis. ⁊ de tabernaculo corporis
exire ocupiscis ut claritatem meã sine uicissitudis um
bra contemplari possis. dilata cor tuum ⁊ omni desi/
derio hanc sanctam inspirationeꝫ suscipe. Redde am
plissimas superne bonitati gratias que tecum sic dig
nãter agit. clementer visitat. ardenter excitat. potẽter
subleuat. ne proprio pondere ad terrena labaris. Ne
q̃ enim hoc cogitatu tuo aut conatu accipis sed sola
dignitate superne gratie ⁊ diuini respectus quatenus
in uirtutibus ⁊ maiori humilitate proficias. ⁊ ad fu/
tura certamina te prepares. nihilq̃ toto cordis affe/
ctu adherere ac feruenti voluntate studeas deserere
Qili sepe ignis ardet sed sine fumo flamma nõ ascen/
dit sic. Aliquorum desideria ad celestia flagrant. et
tamen a temptatiõe carnalis affectus [illegible]beri nõ sunt
Jdcirco nec omnino pure pro honore d[illegible]gũt q̃ tã
desideranter ab eo petunt. Tale est ⁊ sepe t[illegible] desi
derium quod insinuasti fore tam importunum. Non
em̃ est hoc purum ⁊ perfectum quod propria cõmo/
ditate est infectum. Pete nõ quod tibi est delectabi/
le ⁊ commodum sed quod mihi acceptabile est atq̃
bonorificum. quia si recte iudicas meaꝫ ordinationẽ
tuo desiderio ⁊ omni desiderato preferre debes ac se
quit. Doui desiderium tuum ⁊ frequentes gemitus au
diui. Jam uelles esse in libertate glorie filiorum dei.
iam te delectat domꝰ eterna. ⁊ celestis patria gaudia
plena. Sed nondum uenit hora ista. sed est adhuc a/
liud tempꝰ belli. videlicet tempꝰ laboris. ⁊ tempꝰ p
bationis. Optas summo repleri bono sed non potes

Digitized by Google

hoc assequi mō. Ego sum. expecta me dicit dominus donec ueniat regnum dei. Probādus es adhuc in terris ⁊ in multis exercitandus. Consolatio tibi īterdū dabit. sed copiosa satietas nō cōceditur. Confortare igitur ⁊ esto robustus tam in agendo q̄ in patiendo nature contraria. Oportet te nouum īduere hominē ⁊ in alterum virum mutari. Oportet te sepe agere q̄d nō uis. ⁊ quod uis oportet te relinquere. Quod aliis placet processum habebit. quod tibi placet ultra nō proficiet. Quod alii dicunt audiet. quod tu dicis p nihilo oputabit. Petēt alii ⁊ accipiēt. tu petes nec ī petrabis. Erunt alii magni in ore hominum. de te āt tacebit. Aliis hoc vel illud committet. tu autē ad nihil vtile indicaberis. Nam propter hoc natura aliqū contristabit. ⁊ magnum si silens portaueris. In hiis ⁊ similibus multis probari solet fidelis domini seruus qualiter se abnegare ⁊ in omnibus frangere quiuerit. Vix est aliquid tale in quo tantūdem mori indigeas sicut non uideri. ⁊ pati que uolūtati tue aduersa sunt maxime autem cum disconuenientia ⁊ que minus utilia tibi apparent fieri iubentur. Et quia non audes resistere alitori potestati sub domino constitutus ideo duruz tibi uidet ad nutū alterius ambulare ⁊ omne proprium senare omittere. Sed pensa fili horuz fructuz labor um. celerem finem atq̄ premium nimis magnum. ⁊ nō habebis inde grauamē sed fortissimū patiētie tue solamen. Nam ⁊ pro modica hac voluntate quam nunc sponte deseris. habebis semper uolūtatem quam in celis. Ibi quippe inuenies omne q̄d voluieris. omne quod desiderare potes. ibi aderit tibi to

tius facultas boni sine timore amictendi. Ibi uoluntas tua una sp mecũ nil cupiet extraneuz uel priuatũ Ibi nullus resistet tibi. nemo de te oqueret. nemo impediet. nil obuiabit. seo cuncta desiderata simul erũt presentia. Totumqz affectum tuũ reficiet ⁊ adimplebunt usqz ad summum. Ibi reddã gloriã pro ocumellia perpessa pallium laudis pro merore. pro loco nouissimo sedem regni in secula. Ibi apparebit fructus obedientie. gaudebit labor penitẽtie. ⁊ humilis subiectio coronabit gloriose. Nunc ergo te inclina humiliter sub oim manibus nec sit cure quis hoc dixerit uel iusserit. sed hoc magnopere curato vt siue prelatus siue minor aut equalis aliquid a te exposcerit uel inuenerit. pro bono totum accipias ⁊ sincera uolũtate studeas adimplere. Suerat alius hoc. alius illuo. gloriet ur ille in illo. ⁊ iste in isto. laudeturqz milies mille. tu aũt nec in isto nec in illo sz tuuspiz gaude ocemptu. et in mei solius beneplacito ac honore. Hoc optanduz est tibi ut siue per uitã siue p mortem deo semper in te glorificet.

Qualiter homo desolatus debeat in manꝰ dei se offerre. Capi. lv.

Domine deus sancte pater sis nũc ⁊ in eternũ benedictus. quia sicut vis factum ẽ ⁊ quod facis bonum est. Letet in te seruus tuus. nõ in se nec in aliquo alio. quia tu solus letitia uera. tu spes mea ⁊ coronа mea. tu gaudium meũ ⁊ honor meus domine. Quid habet seruus tuus nisi quod a te accepit etiã sine merito suo? Tua sunt oia q̃ dedisti ⁊ q̃ fecisti. pauper sum ⁊ in laboribus meis a iuuẽtute mea ⁊ ocrista

i

tur anima mea nonnunq; usq; ad lacrimas. quandoq;
etiã ꝓturbat ad se propter imminentes passiones. De/
sidero pacis gaudium pacem filiorum tuoꝝ flagito
qui in lumine consolationis ad te pascũt. Si das pa
cem. si gaudium sanctum ifundis erit anima serui tui
plena modulatione ⁊ deuota in laude tua. Sed si te
subtraxeris sicut sepissime soles. nõ poterit currere in
am mandatorum tuoꝝ. sed magis ad tundendum pe
ctꝰ genua incuruant. quia nõ est illi sicut beri ⁊ nudi
ustercius. quãdo splendebat lucerna tua super caput
eius ⁊ sub umbra alaꝝ tuaꝝ protegebat a temptati/
onibus irruentibus. Pater iuste ⁊ semper laudande
uenit hora ut probet seruus tuus. Pater amande di
gnum est ut hora hac patiat pro te aliquid seruꝰ tuꝰ
Pater perpetue uenerãde uenit hora quaꝝ ab eterno
prescibas affuturam ut ad modicum tempus succũ/
bat foris seruus tuus. uiuat uero semper apud te itꝰ
paululum uilipendat humilet ⁊ deficiat coram ho/
minibus. passionibus conterat ⁊ languoribus ut ite
rum tecuꝝ in aurora noue lucis resurgat ⁊ in celestibꝰ
clarificet. Pater sancte tu sic ordinasti ⁊ sic uoluisti.
⁊ hoc factũ ẽ quod ipe ꝑcepisti. Hec ẽ em grã ad ami
cum tuum. pati ⁊ tribulari in mundo pro amore tuo
quotienscunq; a quocũq; ⁊ quomodocunq; id permi
seris fieri. Sine consilio ⁊ prouidencia tua ⁊ sine cau/
sa nihil fit in terra. Bonuꝝ mihi dñe q; humiliasti me
ut discaꝝ iustificationes tuas. ⁊ oẽs elationes cordis
atq; presumptionis abiciã. Vile mihi q; ofusio co/
operuit faciem meam ut te potius q̃ homines ad cõ
solandum requiram. Dicit etiam ex hoc inscruta/

Digitized by Google

bile iudiciū tuū expauescere qui affligis iustū cū im
pio · sed nō sine equitate ⁊ iusticia · Gratias tibi quia
non pepercisti malis meis · sed attriuisti me verberi/
bꝰ amoris infligens dolores · ⁊ immittens angustias
foris ⁊ intꝰ · Non est q̄ me consolet ex omnibꝰ q̄ sub
celo sunt nisi tu domine deꝰ meꝰ · celestis medicꝰ ani/
marū qui percutis ⁊ sanas · deducis ad inferos ⁊ redu
cis · Disciplina tua super me ⁊ uirga tua ipsa me doce
bit · Ecce pater dilecte in manibus tuis ego sum · sub
uirga correctionis tue me inclino · percute dorsuꝫ me
um ⁊ collum meū ut incuruem ad uoluntatem tuā tor
tuositatem meam · Fac me pium ⁊ humilem discipulū
sicut bene facere osueuisti · ut ambulez ad omnē nutū
tuum · Tibi me ⁊ omnia mea ad corrigendū commen
do · melius est hic corripi q̄ in futuro · Tu scis ōnia
⁊ singula ⁊ nil te latet in humana conscientia · Anteqū
fiant nosti ventura · ⁊ non opus est tibi ut quis te do
ceat aut admoneat de hiis que gerunt in terra · tu scis
quid expedit ad profectum meum ⁊ quantum deser/
uit tribulatio ad rubiginem uiciorum purgandam ·
Fac mecum desideratum beneplacitum tuum · ⁊ ne de
spicias peccaminosam uitam meam nulli melius nec
clarius q̄ tibi soli notam · Da mihi domine scire qd̄
sciendum est · hoc amare quod amandum est · hoc lau
dare quod tibi summe placet · hoc reputare qd̄ tibi
preciosum apparet · hoc uituperare quod oculis tuis
sordescit · Non me sinas ꝑm visionē oculorum exteri/
orum iudicare · neq̄ secundum auditum aurium homi
num imperitorum sententiare · sed ī iudicio uero de ui
sibilibus et spūalibus discernere atq̄ super omnia no

luntatem beneplaciti tui semper inquirere. Falluntur sepe boim sensi in iudicado. fallũt ⁊ amatores seculi uisibilia tantũmodo amando. Quid est bõ inde melior quia reputat ab homine maior. Fallax fallacem vanus vanum. cecus cecum. infirmi infirmiz decipiendum exaltat. ⁊ uehaciter magis ofundit dum inaniter laudat. Nam quantũ vnusquisq; ẽ in oculis tuis. tantum ẽ ⁊ nõ amplius ait humilis sanctus Franciscus

Q. humilibus insistendum est operibus cum deficit a summis. Capi. lvi.

Si nõ uales semper in feruẽtiori desiderio virtutiz stare nec in altiori gradu contemplatiõis sed necesse habes interdũ ob originalẽ corruptelã ad inferiora descendere ⁊ onus corruptibilis uite etiã in uite ⁊ cum tedio portare. Q. diu mortale corpi geris tedium senties ⁊ grauamẽ cordis. Oportet ergo sepe in carne de carnis onere gemere eo q nõ vales spũali bi studiis ⁊ diuine ocemplationi indesinẽter inherere. Tũc expedit tibi ad humilia ⁊ exteriora opera cõfugere ⁊ in bonis te actibus recreare. aduentũ meuz ⁊ supernã uisitationẽ firma ofidẽtia expectare. exiliuz tuũ ⁊ ariditatẽ mentis patiẽter sufferre. donec itezq; a me uisiteris ⁊ ab oibi anxietatibi libereris. nã faciaz te laboz obliuisci ⁊ interna quiete pfrui. Expandaz coram te prata scripturaz ut dilatato corde currere ĩcipias uiã mandatorum meorum ⁊ dices. Non sunt condigue passiones huius temporis ad futurã gloriam que reuelabit in nobis.

Q. homo non reputet se consolatione dignuz sed

Digitized by Google

magis uerberibus reum. Ca lvii.

Domine non sum dignus cōsolatione tua nec ali
qua spūali uisitatiōe. ⁊ nō iuste mecum agis quā
do me inopem ⁊ desolatū relinquis. Si enim ad istar
maris lacrimas fundere posset. adhuc osolatiōe tua
dignus non essem. Vn̄ nihil dignus sum q̄ flagellari
⁊ puniri. quia grauiter ⁊ sepe te offendi. ⁊ in multis
ualde deliqui. Ergo uera pensata ratiōe. nec minima
sum dignus consolatione. sed tu clemens ⁊ misericors
qui non uis periri opa tua ad ostendendū diuitias
bonitatis tue in uasa misericordie tue. etiā preter om
ne proprium meritū dignaris osolari seruum tuū su
pra humanum modum. Tue enim consolationes non
sunt sicut humane ofabulationes. Quid egi domine?
ut mihi conferres aliquam celestem consolationē. E/
go nihil boni me egisse recolo. sed semper ad uicia p
num ⁊ ad emendationē pigrum fuisse. Verz est ⁊ ne/
gare nō possum. Si aliter dicerez tu stares contra me
⁊ nō eēt qui defenderet. Quid merui pro peccatis me
is nisi infernum ⁊ ignem eternum? In ueritate ofiteor
quoniam dignus sum omni ludibrio ⁊ otemptu nec
decet me inter deuotos tuos commorari. Et licet hoc
egre audiā. tamen aduersum me pro veritate peccata
mea arguam. vt facilius misericordiam tuam merear
impetrare. Quid dicam reus ⁊ omni confusione ple/
nus? Non habeo os loquendi nisi hoc tm̄ verbū. pec
caui domine peccaui. miserere mei. ignosce mihi. Sine
me paululum ut plangam dolorem meum. antez q̄ va
dam ad terram tenebrosam ⁊ opertam mortis caligi
ne. Et quid tam maxime a reo ⁊ misero peccatore re/

quiris nisi vt conteratur ⁊ humiliet se pro delictis suis
In uera ꝑtritione ⁊ cordis humiliatione nascit spes
venie. reconciliat ꝑturbata ꝓscientia. reparat grā per/
dita. tuet homo a futura ira. ⁊ occurrit sibi mutuo in
osculo sancto deꝰ ⁊ penitens aia. Humilis peccatorū
contritio acceptabile tibi ē dñe sacrificium. longe sua
uius odorans ī conspectu tuo q̄ thuris icensuꝫ. Hoc
est gratum etiam vnguentum quod sacris pedibꝰ tu
is infundi noluisti. quia cor contritu ⁊ humiliatum
nunq̄ despexisti Ibi est locus refugii a facie ire inimi
ci. ibi emendat ⁊ abluit quicquid aliunde ꝑtractu ē
⁊ inquinatum.

De gratia que nō miscet terrena sapiētibꝰ. c. lviii.

Ili preciosa est gratia mea. non patit se misceri
extraneis rebus nec consolationibꝰ terrenis. Ab
licere ergo oportet omnia impedimenta gratie. si op
tas eius infusionem suscipere. Pete secretu tibi. ama
solus habitare tecum. nullius require ꝓfabulationeꝫ
sed magis ad deū deuotam effunde precem ut cōpun
ctam teneas mentem ⁊ puram conscientiam Totū mū
dum nihil estima. dei uacationem omnibꝰ exterior/
bus antepone. Non enim poteris mihi vacare ⁊ ī trā
sitoris pariter delectari. A notis ⁊ a caris amicis oꝫ
elongari. ⁊ ab omni temporali solacio mentem tene/
re priuatam. Sic obsecrat beatus apostolus Petrus.
Vt tanq̄ aduenas ⁊ peregrinos in hoc mundo se cō
tineant cristifideles. O quanta fiducia erit morituro
quem nullus rei affectus detinet in mundo. Sed sic se
gregatum cor habere ab omnibus. eger necduꝫ capit

Digitized by Google

animus nec animalis homo nouit interni hominis libertatem. attamen si vere velit eē spūalis oportet eū renūciare tam remotis q̄ propinquis. ⁊ a nemine magis cauere q̄ a seipso. Si semetipsum perfecte uiceris. cetera facilius subiugabis. Perfecta nāq̄ victoria ē de seipso triumphare Qui enim semetipsum subiectū tenet ut sensualitas rationi ⁊ ratio in cunctis obediat mihi. hic uero victor est sui ⁊ dominus mundi. Si ad hunc apicem scandere gliscis oportet uiriliter incipere ⁊ securim ad radicem ponere vt euellas ⁊ destruas occultam ⁊ inordinatam inclinationē ad seipsum ⁊ ad omne priuatū ⁊ materiale bonum Ex hoc uico q̄ hō semetipsum nimis inordinate diligit. pene totum pendet quicquid radicaliter vincēdum est Quo denicto ⁊ subacto malo. pax magna ⁊ tranquillitas erit continuo. Sed quia pauci sibipsis perfecte mori laborant nec plene extra se tendunt propterea in se īplicati remanēt nec supra se in spū eleuari possunt. Qui autem libere mecum ambulare desiderat. necesse est ut omnes prauas ⁊ inordinatas affectiones suas mortificet. atq̄ nulli creature priuato amore concupiscēter inhereat

De diuersis moribus nature ⁊ gratie. Ca. lix.

Ili diligenter aduerte motus nature ⁊ grē. quia valde strane ⁊ subtiliter mouentur. ⁊ vix nisi a spūali ⁊ intimo illuminato homine discernunt. Omnes quidem bonum appetunt ⁊ aliquid boni in suis dictis prendunt. ideo sub specie boni multi fallūtur Natura callida est ⁊ multos trahit illaqueat ⁊ decipit

i 5

⁊ se semper pro fine habet. Sed grã simpliciter ambu-
lat ab omni specie mala declinat fallacias nõ preten-
dit. ⁊ omnia pure propter deum agit in quo ⁊ finali-
ter requiescit. Natura inuite vult mori. nec premi nec
superari nec subesse nec spõte subiugari. Grã uero stu-
det mortificationi proprie. resistit sensualitati. querit
subici. appetit vinci. nec propria vult libertate fungi
sub disciplina amat teneri. nec alicui cupit dominari
sed sub deo semper viuere stare ⁊ esse. atq; ꝓpter de-
um omni humane creature humiliter parata ē inclina-
ri. Natura ꝓ suo commodo laborat ⁊ quid lucri ex
alio sibi proueniat attendit. Grã autem nõ quid sibi
utile ⁊ commodum sit. sed qd̃ multis proficiat magis
considerat. Natura libenter honorẽ ⁊ reuerentiã acci-
pit. Grã uero omnem honorem ⁊ gloriã deo fideliter
attribuit. Natura ofusionem timet ⁊ contemptũ. gra-
tia autem gaudet pro nomine ihũ contumeliam pati
Natura ocium amat ⁊ quietem corporalem. Grã au-
tem vacua esse non potest. sed libẽter amplectit labo-
rẽ. Natura querit curiosa habere ⁊ pulchra. ⁊ abhor-
ret vilia ⁊ grossa. Grã uero simplicib⁹ delectat ⁊ hu-
milibus. aspera nõ aspernat. nec uetustis refugit idui
pannis. Natura respicit temporalia. gaudet ad lucra
terrena. Tristat de damno irritat leui iniurie verbo.
Deo gratia attendit eterna nõ inheret temporalibus,
nec in perditione rerum turbat. neq; uerbis duriori-
bus acerbat. quia thesaurum suum ⁊ gaudium in ce-
lo ubi nil perit constituit. Natura cupida est ⁊ liben-
tius accipit q̃ donat. amat ꝓpria ⁊ priuata. Grã au-
tem pia est ⁊ communis. uitat singularia contentatur

Digitized by Google

paucis·beatius iudicat dare q̃ accipere·Natura incli
nat ad creaturas·ad carnē propriā·ad uanitatē ⁊ dis
cursus·Sed grā trahit ad deum ⁊ ad uirtutes·renun
ciat creaturis·fugit mundum·odit carnis desideria·re
stringit euagationes·erubescit in publico apparere·
Natura libenter aliquod solacium habet externuz in
quo delectet ad sensum·Sed gratia in solo deo que/
rit consolari·⁊ in summo bono super omnia visibilia
delectari·Natura totum agit propter lucrum ⁊ com
modum proprium·nihil gratum facere potest·sz aut
equale aut melio aut laudem uel fauorem pro bene/
factis consequi sperat·⁊ multum ponderari sua gesta
⁊ dona cōcupiscit·Gratia uero nil temporale querit
nec aliud premium q̃ deū solum pro mercede postu/
lat nec amplius de temporalibus necessariis deside/
rat nisi quantum hec sibi ad assecutionē eternoz va/
leāt deseruire·Natura gaudet de amicis multis ⁊ pro
pinquis·gloriat ō nobili loco ⁊ ortu generis·arridz
potentibus·blandit diuitibo·applaudit sibi similibo
Grā āt ⁊ inimicos diligit·nec de amicoz turba extolli
tur·nec locuz nec ortum natalū reputat nisi uirtu ma
ior ibi fuerit·fauet magis pauperi q̃ diuiti·compati
tur plus innocenti q̃ potenti·congaudet ueraci non
fallaci·exhortat semper bonos meliora carismata e/
mulari ⁊ filio dei per uirtutes assimilari·Natura de
defectu ⁊ molestia cito oquerit·Grā constanter fert i
opiam·Natura oia ad se reflectit·p se certat ⁊ argu
it·grā āt ad deū cūcta reducit·vñ origialiter emanat
nihil bōi sibi assibit nec arrogāter psumit·nō oten
dit nec suam sententiaz aliis prefert sed in ōni sensu ⁊

Digitized by Google

intellectu eterne sapientie ac diuino examini se submittit. Natura appetit scire ⁊ noua secreta audire. vult exterius apparere ⁊ multa per sensus experiri. desiderat agnosci ⁊ agere vnde laus ⁊ admiratio ꝓcedit. Sed gratia nõ curat noua nec curiosa percipere. quia totum hoc de uetustate corruptiõis ẽ ortum cũ nihil nouũ ⁊ durabile sit super terrã. Docet itaq; sensus cõstringere vanã oplacentiã ⁊ ostẽtationẽ deuitare. laudanda ⁊ digne mirãda humiliter abscõdere. ⁊ de omni re ⁊ omni scientia vtilitatis fructum atq; dei laudẽ ⁊ honorẽ querere. Nõ vult se nec sua ꝑdicari. sꝫ deum in donis suis operat benedici. qui cuncta ex mera caritate largit. Nec gratia supernaturale lumẽ ⁊ qõdam dei speciale donũ est. ⁊ ꝓprie electoꝝ signaculũ ⁊ pignꝰ salutis eterne. que hominꝫ de terrenis ad celestia amãda sustollit. ⁊ de carnali spũalẽ efficit. Quãto igit' natura amplꝰ premit' ⁊ vincitur. cãro maior grã infundit' ⁊ quotidie nouis visitationibus interior hõ ꝓ̃ imaginem dei reformatur

De corruptione nature ⁊ efficacia grẽ diuine. c. lx.

Domine deus meus qui me creasti ad imaginẽ et similitudinẽ tuam. concede mihi hanc grãm quã ostendisti mihi tã magnã ⁊ necessariã ad salutẽ ut vitam pessimam naturã meã trahentẽ ad peccata ⁊ ĩpditionem. Sentio enim in carne mea legem peccati cõtradicentem legi mentis mee ⁊ capiuum me ducentem ad obediendum sensualitati in multis nec possum resistere passionibus eiꝰ nisi assistat tua sanctissima gratia cordi meo ardenter infusa. Opus est gratia tua

Digitized by Google

⁊ magna grã ut uincat natura ad malum semper pro
na ab adolescẽtia sua. Nam per primum hominẽ Ad
dam lapsa ⁊ uiciata per peccatum. in oẽs homines pe
na hui⁹ macule descendit. ut ipa natura que bona et
recta a te odita fuit. pro vicio iã ⁊ infirmitate corru
pte nature ponat. eo q̃ motus ei⁹ sibi relict⁹ ad ma
lum ⁊ inferiora trahat. Nam modica vis que reman
sit est tanq̃ scintilla quedam latẽs in cinere. Hec ẽ ip
sa ratio naturalis circumfusa magna caligine adhuc
iudicium habens boni ⁊ mali. veri falsiq̃ distantiaꝫ
licet impotens sit adimplere omne quod approbat.
nec pleno iam lumine ueritatis. nec sanitate affectio
num suarum potiat. Hinc est deus me⁹ q̃ odi lector
legi tue ꝟm iteriorem hominem. scẽs mandatuꝫ tuuꝫ
fore bonum iustum ⁊ sanctum. arguẽs etiã omne ma
lum ⁊ peccatum fugiendum carn autẽ seruio legi pec
cati dum magis sensualitati obedio q̃ rationi. Hinc
est q̃ velle bonum mihi adiacet. perficere autem nõ ĩ
uenio. Hinc sepe multa bona propono. sed quia grã
deest ad adiuuandum ĩfirmitatẽ meã ex leui resisten
tia resilio ⁊ deficio. Hinc accidit q̃ viam perfectiõis
agnosco ⁊ qualiter agere debeã clare satis uideo. sed
proprie corruptiõis põdere pressus ad perfectiora
nõ assurgo. O q̃ maxime mihi necessaria domĩe gra
tia tua ad inchoandũ bonum. ad proficiendum ⁊ ad
perficiendum. Nam sine ea nihil possum facere. õnia
autem possum in te cõfortãte me grã. O uere celestis
grã sine q̃ nulla sunt ꝓpria merita. nulla quoq̃ dona
nature põderãda. nil artes nil diuitie nil pulcritudo
nil fortitudo. nil ĩgenii nil eloq̃ntia ualẽt apũd te sĩ grã

Digitized by Google

Nam dona nature bonis ⁊ malis sunt communia·electoꝝ autem propriũ donũ ē gratia·siue dilectio qua insigniti digni habent uita eterna. Tantũ eminet hec grã vt nec donũ prophetie nec signoꝝ operatio nec q̃ calibet alta speculatio aliquid estimet sine ea· Sed ne q̃ fides neq̃ spes·neq̃ alie virtutes tibi accepte sunt sine caritate ⁊ grã·O beatissima gratia que pauperes spũ virtutibus diuitē facis·⁊ diuitē multis bonis humilem corde reddis· veni descēde ad me· reple me mane consolatiõe tua·ne deficiat pre lassitudine ⁊ aridi/tate mentis anima mea· Obsecro domine vt inueni aꝝ grãm ĩ oculis tuis·sufficit em̃ mihi grã tua·ceteris nõ obtentis que desiderat natura. Si fuero temptatus ⁊ vexatus tribulationibus multis nõ timebo mala dũ mecum fuerit grã tua· Ipsa fortitudo mea·ipsa consi/lium confert ⁊ auxilium· Cunctis hostibus potēcior est ⁊ sapientior vniuersis sapientibus Magistra ē ve/ritatis·doctrix discipline·lumen cordis·solamē pres/sure·fugatrix tristicie· ablatrix timoris·nutrix deuo/tionis·productrix lacrimaꝝ·quid sum sine ea nisi ari/dum lignum ⁊ stipes inutilis ad eriendum? Tua er/go me domine grã semper preueniat ⁊ sequat·ac bo/nis operibus iugiter ꝓsiter eē intentum·p ihũ xpm fi/lium tuum· Amen·

Q̃ nosipsos abnegare ⁊ xpm imitari debemꝰ per crucem. Capi·lxi·

Si quantũ a te vales exire·tantum in me pere/ris transire·Sicut nihil foris concupiscere·inter/nam pacem facit· Sic se interius relinquere deo con/iungit· Volo te addiscere perfectam abnegationem

Digitized by Google

tui in voluntate mea sine otradictione ⁊ querela. Se
quere me ego sum uia veritas ⁊ uita. Sine via nō itur
sine ueritate nō cognoscit. sine uita nō uiuit. Ego sum
via quā sequi debes. veritas cui credere debes. vita
quam sperare debes. Ego sum via inuiolabilis. veri
tas infallibilis. uita interminabilis. Ego sum via re/
ctissima. veritas suprema. vita uera. vita beata. uita
increata. Si manseris in via mea cognosces ueritatē
⁊ ueritas liberabit te ⁊ apprehendes vitā eternaz. Si
vis ad uitam ingredi. serua mandata. Si vis ueritatē
cognoscere. crede mihi. Si vis perfectus eē vende ō/
nia. Si vis eē discipulus meus abnega temetipm. Si
vis beatam uitam possidere. presentē uitā contemne
Si vis exaltari in celo. humilia te in mundo. Si vis
regnare mecum. porta crucem mecū. Soli em̄ serui cru
cis inuenunt viā beatitudinis ⁊ uere lucis. Dñe ihesu
xpe quia arta ē via tua ⁊ mūdo despecta. dona mihi
tecum mundi despectum imitari. Nō em̄ maior ē ser
uus domino suo. nec discipul⁹ super magistrū. Exer/
ceat serui⁹ tu⁹ in uita tua. quia ibi ē sal⁹ mea ⁊ sancti/
tas uera. Quicquid extra eā lego uel audio. nō me re
creat nec delectat plene. Fili quia hec scis ⁊ legisti ō/
nia btūs eris si feceris ea. Qui bz mandata mea ⁊ ser/
uat ea. ipe ē qui diligit me. ⁊ ego diligā eū ⁊ mākesta
bo ei meipsum. ⁊ faciā eum consedere mecuz in regno
patris mei. Domine igit sicut dixisti ⁊ promisisti. sic
vtiq mihi promereri cōtingat. Suscepi de manu tua
crucem portabo eam usq ad mortem sicut imposuisti
mihi. Vere uita boni monachi crux est et dux paradisi

Inceptum ē retro abire nō licet nec relinquere oportet. Eya fratres pergamus simul ihesus erit nobiscū. propter Ihesum suscepimꝰ hanc crucem. propter ihesum perseueremus in cruce. Erit adiutor noster qui ē dux noster ⁊ precessor. En rex noster ingredit' ad nos qui pugnabit pro nobis. Sequamur viriliter. nemo metuat terrores. simus parati mori fortiter in bello. nec inferamus crimen glorie nostre ut fugiamꝰ a cruce

Q. homo nō sit nimis detectus quādo in aliquos labit' defectus. Capi. lxii.

Ili magis placent mihi patientia ⁊ humilitas in aduersis q̄ multa ꝯsolatio ⁊ deuotio in ꝓsperis. Vt quid te ꝯtristat paruū factum ꝯtra te dictuꝫ Si amplius fuisset ꝯmoueri nō debuisses. sed nūc dimitte transire non ē primum. nec nouū nec vltimū erit si diu vixeris. Satis virilis es. q̄ diu nil obuiat aduersi. bene etiam consulis ⁊ alios nosti roborare verbis. sed cū ad ianuam tuam venit repentina tribulatio deficis consilio ⁊ robore. Attende magnam fragilitatem tuam quam sepiꝰ experiris in modicis obiectis. Tamen pro salute tua ista fiunt. Cum hec ⁊ similia contingunt. pone vt melius nosti ex corde. ⁊ si te tetigit non tamen deliciat nec diu implicet Ad minus sustine patienter. si nō potes gaudenter. Etiā si minꝰ libenter audis ⁊ indignationeꝫ sentis. reprime te. nec patiaris aliquid iordinatū ex ore tuo exire vñ puuli scandalizent. Cito quiescet ꝯmotio excitata. ⁊ dolor iterꝰ reuertēte grā dulcorabit. Adhuc viuo ego dicit dominus. iuuare te paratus ⁊ solito ampliꝰ cō

Digitized by Google

solari·si confisus fueris mihi ⁊ deuote inuocaueris·A
mmequior esto ⁊ ad maiorem sustinentiā accingere.
Non est totum frustratum si te sepius percipis tribu
latum uel grauiter temptatū·Nō es ⁊ nō dei. caro es
⁊ nō angeli. Quō tu posses semper in eodem statu v
tutis permanere quando hoc defuit angelo in celo·et
primo homini in paradiso·qui non diu steterunt? E/
go sum qui merentes erigo sospitate·⁊ suam cognos
centes infirmitatem ad meam prouebo diuinitatem·
Domine benedictum sit verbum tuum·dulce sup mel
⁊ fauū ori meo·Quid facerē in tantis tribulationib⁹
⁊ angustiis meis nisi me confortares tuis sanctis ser
monibus? Dummō tandem ad portū salutis pueniā
quid curē que ⁊ quāta passus fuero? Da finē bonuz
da felicem ex hoc mundo transitū·Memēto mei dei
meus·⁊ dirige me recto itinere in regnū tuū Amen·

De altioribus rebus ⁊ occultis iudiciis dei nō scru
tandis. Ca lxiii

Ili caueas disputare de altis materiis ⁊ de oc/
cultis dei iudicis·Cur iste sic relinquit ⁊ ille ad
tantam grām assumit·cur etiā iste tantū affligit ⁊ ille
tam eximie exaltat·Ista omnē humanā facultatē ex
cedunt·nec ad inuestigandum iudicium diuinū vlla
ratio preualet vel disputatio· Quādo ergo hec ti/
bi suggerit inimicus uel etiā quidam curiosi inquirūt
homines·rnde illud ,ppbete·Iust⁹ es dne ⁊ rectū iu/
diciū tuum·Et illud·Iudicia dni vera iustificata ī se
metipsa·Iudicia mea metuenda sunt nō discutendo a
qz humano intellectui sunt incomprehensibilia·Noli

Digitized by Google

etiam inquirere uel disputare de meritis sanctorum quis
alio sanctior aut quis maior fuerit in regno celorum.
Talia generant sepe lites ⁊ contentiones inutiles. nu-
triūt quoq; supbiam ⁊ uanā gloriā. vnde oriunt inuidie
⁊ dissensiones. dum iste illū sanctū ⁊ alius alium co-
nat superbe preferre. Talia autē velle scire ⁊ inuesti-
gare nullū fructum afferunt. sed magis scis displicēt
quia nō sum deus dissensionis sed pacis que pax ma-
gis in humilitate uera q̄ in propria exaltatione qsi-
stit. Quidam zelo dilectiōis trabūt ad bos uel ad il-
los ampliori affectu. sed humano potiꝰ q̄ diuino.
Ego sum qui cunctos condidi sanctos. ego donaui
grām. ego prestiti gloriā. ego noui singulorū merita.
ego preueni eos ī benedictiōibꝰ dulcedinis mee. ego
prescui dilectos ante secula ego eos elegi de munde
nō ipi me preelegerūt ego uocaui per grām. attraxi p
misericordiā. ego perduxi eos p temptatiōes uarias
ego infudi consolationes magnificas. ego dedi perse-
uerantiam. ego coronaui eorum patientiam. ego pri-
mum ⁊ nouissimum agnosco. ego omnes inestimabili
dilectione amplector. ego laudandꝰ sum in omnibꝰ
sanctis meis ego super omnia benedicendꝰ sum ⁊ bo-
norandꝰ in singulis quos sic gloriose magnificaui et
ꝓdestinaui sine ullis precedētibꝰ ꝓpriis meritis. Qui
ergo vnū de minimis meis otempserit. nec magnū bo-
norat. quia pusillum ⁊ magnū ego feci. Et qui dero-
gat alicui sanctorū derogat mihi ⁊ ceteris omnibus ī
regno celorum. Omnes vnum sunt per caritatis vin-
culum. idem sentiunt. idem volūt. ⁊ omnes in vnū se
diligūt Adducāt qd multo altiꝰ est plꝰ me q̄ se ⁊ sua

merita diligunt. Nam supra se rapti ⁊ extra propriã
dilectionem tracti. totu in amorez mei pergunt. ĩ quo
⁊ fruitue quiescunt. Nihil est quod eos auertere pos
sit aut deprimere. quippe qui eterna ueritate pleni ig/
ne ardescunt inextinguibilis caritatis. Taceãt igit car
nãles ⁊ animales homines de sanctorꝫ statu dissere/
re q non norunt nisi priuata gaudia diligere. Demũt
⁊ addunt pro sua inclinatiõe nõ prout placet eterne
ueritati. In multis est ignorãcia eorꝫ maxime qui pa
rum illuminati raro aliquẽ perfecta dilectione spũa/
li diligere norunt. Multi adhuc naturali affectu et
humana amicicia ad hos uel ad illos trahunt. ⁊ sicut
in inferioribus se habent. ita ⁊ de celestibus imaginã
tur. Sed est distantia incomparabilis que imperfecti
cogitant ⁊ que illuminati uiri per reuelationẽ super/
nam speculant. Caue ergo fili de istis curiose tracta/
re que tuam scientiam excedunt. sed hoc magis sata/
ge ⁊ intẽde ut uel minimꝫ in regno dei queas inuenri
⁊ si quispiam scire quis alio sanctior eẽt uel maior
haberet in regno celorꝫ. quid ei hec noticia ꝓdesset.
nisi se ex hac cognitiõe corã me humiliaret. ⁊ in maio
rem nominis mei laudem exurgeret. Multo acceptꝫ
deo facit qui de peccatorum suorum magnitudine et
uirtutum suarꝫ prauitate cogitat. ⁊ q̃ longe a sancto
perfectione distat. q̃ is qui de eorum maioritate uel
paruitate disputat. Melius est sanctos deuotis pre
cibus ⁊ lacrimis exorare ⁊ eorum gloriosa suffragia
humili mente implorare. q̃ eorꝫ secreta vana inquisi/
tione perscrutari. Illi bene ⁊ optime orientant. si hõi
nes scirent contentari ⁊ uanaloquia sua oppescere. Hõ

k

gloriant de propriis meritis·quippe qui sibi nil bo/
nitatis assribunt·ꝗ totum mihi quoniã ipis cuncta
ex infinita caritate mea donaui· Tanto amore diuini
tatis ⁊ gaudio superfluenti replent· ut nihil eis desit
glorie·nihilq; possit deesse felicitatis· Omnes sancti
quãto altiores in gloria tanto humiliores in seipsis·
⁊ mihi viciniores ⁊ dilectiores existunt· Ideoq; ha/
bes scriptum·quia mittebant coronas suas ante de/
um ⁊ cecideruntin facies suas corã agno ⁊ adoraue/
runt viuentem in secula seculorum· Multi quidẽ que
runt·quis maior sit in regno dei·qui ignorant an cũ
minimis erũt digni oputari Magnũ ê uel minimũ eẽ
in celo·ubi oẽs magni sunt·quia oẽs filii dei uocabũ
tur ⁊ erũt· Minimꝰ erit ĩ mille· ⁊ peccator centũ ãnoꝝ
moriet· Cũ enĩ quererẽt discipuli· quis maior eẽt ĩ reg
no celoꝝ·tale audierunt responsum· Nisi uersi fueri
tis ⁊ efficiamini sicut paruuli nõ intrabitis in regnuꝝ
celoꝝ· Quicunq; ergo humiliauerit se sicut paruulus
iste hic maior est in regno celorum· Ve eis qui cuꝝ p
uulis humiliare se sponte dedignant· quoniã humili
tanua regni celestis eos nõ admittet intrare· Ve etiã
diuitibus qui habent hic consolationes suas·qꝛ pau
peribus intrantibꝰ in regnum dei ipsi stabunt foras
eiulantes Gaudete humiles ⁊ exultate pauperes· qꝛ
vestrum est regnum dei· si tamẽ in ueritate ambulatis

Q. oĩs spes ⁊ fiducia ĩ solo deo ẽ figẽda·ca·lxiiii·
Domine que est fiducia mea quã in hac uita hẽo
aut quod maius solaciũ meum ex omnibus ap
parentibus sub celo? Nõne tu oñe deꝰ meꝰ cuiꝰ miseri

Digitized by Google

cordie non est numerus? Vbi mihi bene fuit sine te· aut quando male esse potuit presente te? Malo pauper esse ꝓpter te q̃ diues sine te. Eligo potius tecum ī terra peregrinari q̃ sine te celum possidere. Vbi tu ibi celum· atq; ibi mors ⁊ infernus vbi tu non es. Tu mihi in desiderio es· ⁊ ideo post te gemere ⁊ clamare ⁊ exorare necesse est. In nullo deniq; possum plene confidere· qui in necessitatibus auxilier oportunis· nisi in te solo deo meo. Tu es spes mea ⁊ fiducia mea· tu cōsolator meus ⁊ fidelissimus in omnib9. Omnes q̃ sua sunt querūt· tu salutem meā ⁊ ꝓfectū meū solūmodo ꝓtendis· ⁊ oia in bonum mihi ouertis· etiam si uariis temptationib9 ⁊ aduersitatib9 exponas. Hoc totum ad utilitatē meā ordinas· qui mille modis dilectos tuos ꝓbare ꝯsueuisti. In qua ꝓbatione nō min9 diligi debes ⁊ laudari· q̃ si celestibus ꝯsolationib9 me repleres. In te ergo dñe de9 pono totam spem meam ⁊ refugium. In te omnem tribulationem ⁊ angustiam meam ꝯstituo· quia totum infirmum ⁊ instabile inuenio· quicquid extra te ꝯspicio. Nō em̄ proderunt multi amici neq; fortes auxiliarii adiuuare poterūt· neq; prudētes ⁊ consiliarii responsum utile dare· neq; liberi doctoꝫ ꝯsolari· nec aliqua preciosa substātia liberare· nec locꝫ aliquis secretꝫ ꝯtutari si tu ipse nō assistas tuues confortes consoleris instruas ⁊ custodias Omnia nāq; que ad pacem uident esse ⁊ felicitatem habendam· te absente nihil sunt· nihilq; felicitatis in uerita/te conferunt. Finis ergo omniū bonoꝫ ⁊ altitudo uite ⁊ profunditas oīm eloquiorum tu es· ⁊ in te super oia sperare fortissimū solatiū suoꝫ tuoꝫ Ad te sunt

Digitized by Google

oculi mei in te confido deus meꝰ misericordiarum pa
ter Benedic ⁊ sanctifica animam meam benedictione
celesti. ut fiat habitatio sancta tua ⁊ sedes eterne glo
rie tue. nihilq; in tẗplo tue dignitatis iueniat quod
oculos tue maiestatis offendat. Secundum magnitu
dinem bonitatis tue ⁊ multitudinẽ miserationũ tuaꝝ
respice in me ⁊ exaudi orationẽ pauperis serui tui lõ
ge exulantis in regiõe vmbre mortis. Protege ⁊ oser
ua aiam seruuli tui inter tot discrimina uite corrupti/
bilis ac cõicante grã tua dirige per uiã pacis ad pa/
triã perpetue claritatis.

Explicit liber tercius. Incipit quartus

Deuota exhortatio ad sacrã corporis xpi cõmuni
onem. Vox xpi.

Enite ad me omnes qui laboratis ⁊ onera
ti estis ⁊ ego reficiam vos dicit dns. Pa/
nis quem ego dabo caro mea est ꝓ mũdi
uita. Accipite ⁊ comedite hoc est corpꝰ me
um quod pro vobis tradet. Hoc facite in meã com
memorationem. Qui manducat carnem meam ⁊ bibit
meum sanguinem in me manet ⁊ ego in illo. Verba q̃
ego locutus sum vobis spũs ⁊ vita sunt.

Cũ quãta reuerẽtia xps sit suscipiendꝰ. Capi. i.

Ec sunt uerba tua xpe ueritas eterna. quis non
uno tempore prolata nec uno in loco oscripta
Quia ergo tua sunt uerba gratanter mihi ⁊ fideliter
cũcta sunt accipiẽda. Tua sunt ⁊ tu ea ꝓtulisti ⁊ mea
quoq; sunt qꝛ pro salute mea edidisti. Libẽter susci/
pio ea ex ore tuo. ut arctꝰ iserant cordi meo. Excitãt

Digitized by Google

me uerba tante pietatis plena dulcedinis ⁊ dilectiōis
ſz terrēt me delicta propria. ⁊ ad capienda tanta mi
ſteria me reuerberat ipura conſcientia. Prouocat me
dulcedo uerborum tuorum. ſed onerat me multitudo ui
tiorum meorum. Iubes ut fiducialiter accedā ad te ſi te
cū uelim habere ptē ut īmortalitatis accipiā alimoni
am ſi eternā cupiā obtinere uitā ⁊ gloriā. Venite in/
quit oēs qui laboratis ⁊ onerati eſtis ⁊ ego reficiam
vos. O dulce ⁊ amicabile uerbū in aure peccatoris ꝙ
tu dñe deus meus egenū ⁊ pauperē īuitas ad cōtionē tui
ſcīſſimi corpis. Sz qs ego ſum dñe ut ad te p̄ſumā ac
cedere? Ecce celi celorum te nō capiūt. ⁊ tu dicis. veni
te ad me ōnes. Quid ſibi vult iſta piiſſima dignatio
⁊ tā amicabilis īuitatio? Quō auſus ero uenire qui nihil
boni mihi oſcius ſum? Vnde poſſum p̄ſumere? Quō te in/
troducā īt domū meā qui ſepius offendi benigniſſimā
faciem tuā. Reuerētur angeli ⁊ archāgeli. metuūt ſcī et
iuſti. ⁊ tu dicis. venite ad me oēs. Niſi tu dñe hoc di/
ceres qs uerus eē crederet. ⁊ niſi tu iuberes. qs accedere
atēptaret? Ecce. noe vir iuſtus in arche fabrica centū
annis laborauit ut cū paucis ſaluaret. ⁊ ego quō me
potero vna hora p̄parare ut mūdi fabricatorē cū re/
uerētia ſumā? Moyſes famulus tuus magnus ⁊ ſpecialis ami
cus tuus archā ex lignis īpuerribilibus fecit quā ⁊ mūdiſ
ſimo uestiuit auro ut tabulas legis īt eis reponeret. ⁊ e
go puerida creatura audebo te ōditorē legis ac vite
datorē tā facile ſuſcipe. Salomon ſapiētiſſimus reguz
iſrahel magnificū tēplū ſeptē ānis īt laudē nōis tui e/
dificauit. ⁊ octo diebus festū ōdicatōis eius celebrauit.
mille hoſtias pacificas obtulit. ⁊ archā federis clāgo

re buccine ⁊ iubilo in locum sibi preparatuꝫ solēniter
collocauit. ⁊ ego ifelix ⁊ pauperim⁹ hoim quō te ī dō
mū meā īroduceā q uix mediā expēdere deuote noui
horā. ⁊ vrinā ul semel digne fere mediā? O mi de⁹ qꝫ
tū illi ad placendū tibi agere studuerit. Heu qꝫ pusil
lū ē qd ago. qꝫ breue expleo tēp⁹ cū me ad cōicanduꝫ
dispono. raro tot⁹ collect⁹. rarissime ab oī dictracti
one purgat⁹ Et certe ī tua salutari deicatis pnctia nul
la deberet occurrere īdecēs cogitatio. nulla etiā occu
pare creatura. quia nō angelū sz angelozꝫ dnm susce
pturꝫ sum hospitio. Est tū ualde magna distātia in
ter archā federis cū suis reliquiis ⁊ mū dissimimū cor
p⁹ tuū cū suis ieffabilib⁹ uirtutib⁹. inter legalia illa
sacrificia futurozꝫ pfiguratiua ⁊ uerā tui corpis ho
stiā oīm ātiquorum sacrificiozꝫ opletiuā. Quare igit
nō magis ad tuā uenerabilē inardesco pseniam. cur
nō maiori me preparo sollicitudine ad tua stā sumē
da. qn illi antiqui sancti patriarche et ꝓpbete reges
quoqꝫ ⁊ principes cū vniuerso populo tanctū deuoti
onis demōstrāt affectū erga cultū diuinū. Saltauit
deuotissim⁹ rex dauid corā archa dei totis uirib⁹. re
colēs beneficia oli īdulta patribus. Fecit diuersi gene
ris organa. psalmos edidit ⁊ cātari istituit. cū letitia
cecinit. ⁊ ipe frequēter in citbara spūs sci inflat⁹ grā
docuit ppl'm israbel toto corde deū laudare ⁊ ore cō
sono vrib⁹ singulis bnēdicere ⁊ pdicare. Si tanta ā
gebat tunc deuotio. ac diuini laudis exitit recorda
tio coram archa testamēti. quanta nunc nobis ⁊ omni
populo xpiano habenda est reuerētia ⁊ deuotio ī p
sentia sacramenti. in sumptione excellentissimi corpis

xpi. Currunt multi ad diuersa loca p uisitandis reli
quiis sanctorꝫ ⁊ mirant audiciis gestis eorꝫ. ampla e
dificia templorꝫ inspiciunt ⁊ osculant sericis ⁊ auris
inuoluta sacra ossa ipsorum. Et ecce tu pñs es hic a/
pud me in altari dei mei scūs scōrꝫ creator oīm ⁊ do
mini angelorꝫ. Sepe in talibus uidendis ē curiositas
hoīm ⁊ nouitas inuisorꝫ. ⁊ modicus reportat emēda
tionis fructus. maxime ubi ē tā leuis sine uera cōtriti
one discursi. Hic āt in sacramento altaris tot pñsens
es deus mei hō xps ibūs. ubi ⁊ copiosus pcipit eter
ne salutis fructus. quotiensciūq fueris digne ac deuo
te susceptus. Ad istud uero non trahit leuitas aliqua
nec curiositas aut sensualitas sed firma fides deuota
spes ⁊ sincera caritas. O inuisibilis oditor mūdi dei
qq mirabiliter agis nobiscum. qq suauiter ⁊ gratiose
cum electis tuis disponis quibus temetipsum in sacra
mento sumendū proponis. Hoc nāq omnē intellectū
superat. hoc specialiter deuotorū corda trahit ⁊ acce/
dit affectum. Ipsi eñ ueri fideles tui qui totam uitā
suam ad emendationē disponunt ex hoc dignissimo
sacramento magnam deuotionis gratiā ⁊ uirtutis a/
morem frequenter recipiunt. O āmirabilis ⁊ abscōdi
ta gratia sacramenti quam norunt tñ xpifideles. infi
deles aūt ⁊ peccatis seruientes experiri non possunt.
In hoc sacramento ofert spūalis grā ⁊ reparat ī ani
ma uirtus amissa. ⁊ per peccatū reformata redit pul/
chritudo. Tāta ē aliqñ hec grā ut ex plenitudīe colla
te deuotiōis nō tñ mens sz ⁊ debile corpꝫ uires sibi
prestitas sentiat āpliores. Dolendū tñ ualde ⁊ mise/
rādū sup tepiditate ⁊ negligētia nrā qꝫ ñ maiori affe

ctu trahimur ad xpm sumendum. In quo tota spes saluandorum consistit et meritum. Ipse enim est sanctificatio nostra et redemptio. ipse consolatio viatorum et sanctorum eterna fruitio. Dolendum itaque ualde quod multi tam parum hoc salutare misterium aduertunt. quod celum letificat et mundum seruat vniuersum. Heu cecitas et duricia cordis humani tam ineffabile donum non magis attendere et ex quotidiano usu etiam ad inauuertentiam defluere. Si enim hoc sanctissimum sacramentum in vno tm celebraret loco et ab vno tm consecraret sacerdote in mundo quanto putas desiderio ad illum locum et tale dei sacerdotem homines afficerent. ut diuina misteria celebrare audirent? Nunc at multi facti sunt sacerdotes et in multis locis offert xps. ut tanto maior appareat gra et dilectio dei ad hominem. quanto latius e sacra omunio diffusa per orbem. Gras tibi bone ibu pastor eterne quod nos pauperes et exules dignatus es pcioso corpe et sanguine tuo reficere. et ad hec misteria papienda etiam pprii oris tui alloquio inuitare dicendo. venite ad me oes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos.

Q magna bonitas et caritas dei in sacramento exibet homini. Capi. ii.

Vp bonitate tua et magna misericordia tua domine confisus accedo eger ad saluatorem. esuriens et sitiens ad fontem vite. egenus ad regem celi. seruus ad dominum. creatura ad creatorem. desolatus ad meum pium consolatorem. Sed vnde mihi hoc ut veniat ad me? Quis ego sum ut prestes mihi teipm? Quo audet peccator coram te apparere? Et quomodo tu dignaris ad peccato

Digitized by Google

rem venire? Tu nosti seruum tuũ· ⁊ scis quia nil boni in se habet vnde hoc illi prestes? Confiteor igit vilitatem meam· agnosco bonitatẽ tuã· laudo pietatez et grãs ago propter nimiam caritatem· Propter temetipsum em hoc facis· non propter mea merita ut bonitas tua mihi magis innotescat· Caritas amplior ingerat· ⁊ hũilitas perfectior omẽdet· Quia ergo tibi hoc placet ⁊ sic fieri iussisti· placet ⁊ mihi dignatio tua et vtinã iniqtas mea nõ obsistat· O dulcissime ⁊ benignissime ihũ quãta tibi reuerẽtia ⁊ grãrum actio tuz perpetua laude pro susceptione sacri corporis tui debetur· cuiꝰ dignitatẽ nullus hoim explicare potẽs inuenit· Sed quid cogitabo in hac omunione in accessu ad dñm meum quem debite ueneran nequeo· ⁊ tamẽ deuote suscipere desidero· Quid cogitabo meliꝰ ⁊ salubrius nisi meipsuz totaliter humiliãdo corã te ⁊ tuam infinitam bonitatem exaltando supra me· laudo te deus meus ⁊ exalto in eternuz· Despicio me ⁊ subiicio tibi in profundũ vilitatis mee· Ecce tu sanctꝰ sanctoꝝ· ⁊ ego sordes peccatorum· ⁊ tu iclinas te ad me q nõ suz dignus ad te respicere· Ecce tu venis ad me tu vis eẽ mecum· tu inuitas ad conuiuium tuuz· tu mihi dare vis celestem cibum ⁊ panem angeloꝝ ad mãducandũ· nõ aliũ sane q̃ teipsum panẽ viuuz· qui de celo descendisti ⁊ das vitam mundo· Ecce vnde dilectio procedit· q̃lis dignatio illucescat· q̃ magne gratiarũactiones ⁊ laudes tibi pro his debent· O q̃ salutare ⁊ utile osiliũ tuũ cũ istud istituisti q̃ suaue ⁊ iocũdũ omiuiũ cũ teipz ĩ cibũ dõasti O q̃ admirabil opatio tua dñe· q̃ potẽs uirtꝰ tua· q̃ ieffabil ueritas tua

Dixisti enim ⁊ facta sunt oia ⁊ hoc factum ē quod ipse iussisti. Mira res ⁊ fide digna ac humanū vincens intellectum q̃ tu dñe deus meus verus deus ⁊ hō sub modica specie panis ⁊ vini integer oriueris ⁊ sine osumptione a sumente manducaris. Tu domine vniuersorum qui nullius habes indigentiā voluisti per sacramentum tuū habitare in nobis. oserua cor meū ⁊ corpus meum immaculatū ut leta ⁊ pura oscia sepiꝰ valeā tua celebrare misteria ⁊ ad meam perpetuā accipere salutē. que ad tuū ꝓcipue honorē ⁊ memoriale per bēne sanxisti ⁊ instituisti. Letare anima mea ⁊ grās age deo ꝓ tā nobili munere ⁊ solacio singulari in hac lacrimaꝝ valle tibi relicto. Hā quotiēs hoc misteriū recolis ⁊ xpi corporis accipis totiēs tue redēptionis operis agis ⁊ particeps oim meritoꝝ xpi efficeris. Caritas etenim xpi nunq̃ minuit. ⁊ magnitudo ꝓpiciationis eiꝰ nūq̃ exhauritur. Ideo noua semper mētis renouatione ad hoc disponere te debes. ⁊ magnū salutis misterium attēta osideratione pensare. Ita magnū nouum ⁊ iocundū tibi uideri dz cum celebras aut missam audis acsi eodem die xps primū in utero virgis descendens hō factus esset. aut in cruce pendens ꝓ salute hominum pateret ⁊ moreretur.

Q. vtile sit sepe communicare. Ca. iii.

Ecce ego venio ad te dñe ut bene mihi sit ex munere tuo ⁊ letificer in conuiuio sancto tuo quod parasti in dulcedine tua pauperi deus. Ecce in te ē totum quod desiderare possum ⁊ debeo. tu salus mea ⁊ redēptio, spes ⁊ fortitudo. decꝰ ⁊ gloria. Letifica ergo

Digitized by Google

hodie animam serui tui qm̃ ad te dñe ihū aiam meaz
leuaui. Desidero te nūc deuote ac reuerenter suscipere
cupio te in domū meā introducere quatenꝰ cū zacheo
merear a te benedici ac inter filios abrahe oputari.
Anima mea corpꝰ tuū ocupiscit cor meū tecū vniri de
siderat. Trade te mihi et sufficit. nā ꝑter te nulla oso
latio ualet. sine te eē nequeo. ⁊ sine uisitatione tua vi/
uere nō ualeo. Jdeoq; oz me frequēter ad te accedere
⁊ in remediū salutis mee recipere. ne forte deficiam in
via si fuero celesti fraudatꝰ alimonia. Sic em̃ tu mise
ricordissime ihū ꝑdicās populis. ⁊ varios curās lan
guores aliquādo dixisti. Nolo eos ieiunos dimitte
re in domū suā ne deficiāt in uia Age igit boc mō me
cū q te pro fideliū osolatiōe in sacro reliquisti. Tu es
em̃ suauis refectio anime ⁊ qui te digne māducauerit
particeps ⁊ heres erit eterne glorie. Necessariū quidē
mihi ē q tā sepe laboro ⁊ pecco. tā ato corpesco ⁊ de
ficio. ut ꝑ frequētes orationes ⁊ ofessiones ⁊ sacram
tui corpis perceptionē me renouē mundē ⁊ accendaz
ne forte diutius abstinēdo a scō ꝓposito deficiā. ꝓ
ni em̃ sunt sensus hominis ad maluz ab adolescentia
sua. ⁊ nisi succurrat diuina medicina labit bō mox ad
peiora Retrahit ergo scā omunio a malo ⁊ ofortat ī
bono. Si em̃ modo tā sepe negligēs sum ⁊ tepidꝰ qm̃
cōmunico aut celebro. quid fieret si medelā nō sume/
rem ⁊ tam grande iuuamen non quererē? Et licet om/
ni die non sim aptus nec ad celebrandum bene dispo
situs. dabo tamen operam congruis temporibus di/
uina percipere misteria ac tante gratie participem me
exhibere. Nam hec est vna principalis fidelis.

aīe osolatiō q̃diu peregrinat a te ī mortali corpe ut
sit sepiꝫ memor dei sui. dilectū suuꝫ deuota suscipiat
mēte. O mira circa nos tue pietatis dignatio q̃ tu do
mine deꝫ creator ⁊ viuificator oīm spiritū ad paup
culā dignaris uenire aīam. ⁊ cū tota deitate tua ac hu
manitate eiꝫ impinguare esurīē. O felix mēs ⁊ btā aīa
q̃ te dñz deū suū meret ouote suscipe ⁊ ī tua susceptio
ne spūali gaudio repleri. O q̃ magnū suscipit dñm q̃
dilectū inducit hospitē. q̃ iocundū recipit sociū. q̃ fi
delē acceptat amicū. q̃ speciosum ⁊ nobilē āplectitur
sponsuꝫ. pre omnibꝫ dilectis ⁊ sup oīa desiderabilia
amandum. Sileāt a facie tua dulcissime dilecte meꝫ
celū ⁊ terra et oīs ornatus eoꝝ. qm̃ quicquid laudis
habent ac decoris ex dignatione tue ē largitatis. nec
ad decorē tui pueniēt nois. cuiꝫ sapiētie nō ē numerꝫ

Q. multa bona prestant deuote communican/
tibus Capitu. iiii.

O mine deꝫ meꝫ pueni ꝓuū tuū in bn̄dictionibꝫ
dulcedinis tue ut ad tuū magnificū sacrm dig/
ne ac deuote merear accedere. Excita cor meū ī te. ⁊ a
graui corpore erue me. Visita me in salutari tuo ad
gustandum in spū tuā suauitatē que in hoc sacramen
to tāq̃ in fonte plenarie latet. Illumia quoq̃ oculos
meos ad ituendū tātū misteriū ⁊ ad credēdū illud in
dubitata fide me robora. Est em̄ opatio tua n̄ hūana
potētia. tua sacra istitutio nō hoīs adiuētio. nō enīz
ad hec capiēda ⁊ itelligēda aliqs idoneꝫ p se repit. q̃
āgelicā et subtilitatē trāscēdūt. qd ergo ego pctōr idi
gnꝫ terra ⁊ cinis de tā alto sacro secreto potero capē

Dñe in simplicitate cordis. in bona firma fide ⁊ ī tua
iussione ad te cum spe ⁊ reuerentia accedo. ⁊ uere cre
do quia tu presens es hic in sacramento deꝰ ⁊ homo
Vis ergo ut te suscipiã ⁊ meipm tibi in caritate vniã
Vñ tuã precor clementiã ⁊ specialē ad hoc iploro mi
hi donari grãm ut totꝰ in te liquefiã. ⁊ amore pfluaꝫ
atq; de nulla aliena osolatiõe ampliꝰ me intromittã
Est em hoc altissimũ ⁊ dignissimũ sacramentũ salꝰ a/
nime ⁊ corpis. medicina oīs spũalis languoris ī quo
vicia mea curant. passiones frenant. temptatiões vī
cunt. ac minuunt. grã maior infundit. uirtus incepta
auget. firmat. fides. spes roboratur. ⁊ caritas ignescit
ac dilatat. Multa nãq; bona largitus es. ⁊ adhuc se
pius largiris in sacramento dilectis tuis deuote cõi/
cantibus Deus meꝰ susceptor anime mee. reparator ī
firmitatis humane ⁊ totius dator osolatiõis interne
Dã multã ipis consolationem aduersas uarias tribu
lationes infundis. ⁊ de imo deiectiõis ꝓprie ad spẽ
tue protectionis erigis Atq; noua quadã grã eos itꝰ
recreas ⁊ illustras. ut qui anxii primũ ⁊ sine affectio
ne se añ cõmunionẽ senserãt postea refecti cibo potu
q; celesti ī melꝰ se mutatos iueniãt. Ꝓ idcirco cũ ele
ctis tuis ita dispẽsanter agis ut ueraciter agnoscãt et
patiẽter expiãt. q; nihil ex semetipis hẽant ⁊ qd hõi/
tatis ⁊ grẽ ex te osequant. qz ex semetipis frigidi du
ri ac īdeuoti. ex te ãt feruẽtes alacres ⁊ deuoti eẽ merẽ
tur. Huis em ad fõtẽ suauitatis humiliter accedẽs non
modicũ suauitatis ide ꝛportat. aut qs iuxta ignẽ copi
osuꝫ stãs nõ paꝫ caloris ide ꝓpipit? Et tu fons es sp
plenꝰ ⁊ supabũdãs. ignis iugiter ardẽs ⁊ nũq; ꝑficiẽs

Vñ si mihi nõ licet haurire de plenitudine fontis nec usq; ad satietatem potare· apponam tñ os meum ad foramen celestis fistule ut saltem inde guttulã modicam capiã ad refocillandã sitim meã ut nõ penitus exarescã· Et si necdum totus celestis ⁊ tã ignitus ut sera phin ⁊ cherubim eẽ possum conabor tamẽ deuotioni insistere ⁊ cor meum preparare ut uel modicã diuini incendii flammam ex humili sumptione diuinici sacramenti conquiram· Quicquid autem mihi deest bone ihũ saluator sanctissime· tu pro me supple benigne ac gratiose qui oẽs ad te dignatus es uocare dicẽs Veniite ad me omnes qui laboratis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiã vos· Ego quidem laboro in sudore vultus mei dolore cordis torqueor· peccatis oneror· temptationibus inquietor multis malis passionibus implicor ⁊ premor· ⁊ nõ ẽ qui adiuuet· nõ ẽ q liberet ⁊ saluũ faciat· nisi tu dñe deus saluator meus cui omitto me ⁊ oia mea ut me custodias ⁊ perducas in uitã eternã· Suscipe me in laudẽ ⁊ gloriã nois tui qui corpus tuũ ⁊ sanguinẽ ĩ cibũ ⁊ potũ mihi parasti· Presta dñe deus salutaris meus ut cũ frequentatione misterii tui crescat mee deuotionis affectus·

De dignitate sacramenti ⁊ statu sacerdotali· Ca· v

Si haberes angelicã puritatẽ ⁊ sci Iohãnis baptiste scitatẽ nõ eẽs dignus hoc sacrm accipere nec tractare· nõ enim hoc meritis debet hoim q̃ hõ ofecret ⁊ tractet xpi sacrm ⁊ sumat in cibũ panẽ ãgelorũ· Grã de misterium ⁊ magna dignitas sacerdotũ quibus datũ ẽ qõ ãgelis non ẽ ocessuz· Soli nãq; sacerdotes ⁊ ec-

clesia rite ordinati potestatē hnc celebrandi ⁊ corpus
xpi osecrandi. Sacerdos quidem minister ē dei vtēs
verbo dei per iussionem ⁊ institutionē dei. Deꝰ autez
ibi principalis est auctor ⁊ inuisibilis operator. cui sub
est omne quod voluerit. ⁊ paret omne quod iusserit.
Plus ergo credere debes deo omnipotēti i hoc excel
lentissimo sacramento q̄ ꝓprio sensui aut alicui sig/
no visibili. Ideoq̄ cum timore ⁊ reuerentia ad hoc o
pus est accedendum. Attende igit ⁊ vide cuius mini
sterium tibi traditum est p impositionē manus ēpi.
Ecce sacerdos factus es ⁊ ad celebrandum consecra/
tus. vide nunc ut fideliter ⁊ deuote in suo tēpore deo
sacrificium offeras ⁊ teipsum irreprehensibilē exhibe
as. Non alleuiasti onus tuū. sz arctori iā alligatus es
vinculo discipline. ⁊ ad maiorem teneris perfectionē
sanctitatis. Sacerdos omnibus virtutibꝰ dz eē orna
tꝰ ⁊ aliis bone vite exēplū prebere. Eiꝰ conversatio nō
cum popularibꝰ ⁊ cōibꝰ hoīm vitis. sz cum angelis in
celo aut cum perfectis viris in terra. Sacerdos sacris
vestibꝰ indutus xpi vicem gerit. vt deum pro se ⁊ ꝓ
omni populo supplicter ⁊ humiliter roget. Habz nā
q̄ ante se ⁊ retro dominice crucis signum ad memorā
dam iugiter xpi passionem. Ante se crucem in casula
portat ut xpi vestigia diligenter inspiciat ⁊ sequi fer
uenter studeat. Post se cruce signatus ē ut aduersa q̄
libet illata ab aliis clemēter pro deo tolleret. Ante se
crucem gerit ut ꝓpria peccata lugeat. post se ut alio
rum etiaz omissa p opassionē defleat. ⁊ se mediū iter
deū ⁊ peccatorē constitutum eē sciat. nec ab oratione
nec ab oblatiōe scā torpescat donec grāz ⁊ misericor

Digitized by Google

dia; impetrare meruit. Quãdo sacerdos celebrat deum honorat. angelos letificat. ecclesiã edificat. viuos adiuuat. defunctis requiem prestat. Ipse omniu; bono; participẽ efficit.

Interrogatio de exercitio añ cõmunionẽ. C. vi

Vm tuam dignitatem dñe ⁊ meã vilitatem pen so valde ortem sco ⁊ in meipso ofundor. Si enim non accedo. vitam fugio. ⁊ si indigne me ingessero offensam incurro. Quid ego faciã deus meus auxiliator meus ⁊ osiliator in necessitatibus. Tu doce me viam rectam. propone breue aliquod exercitium sacre cõmunioni congruum. Vtile est eñ scire qualiter sc; deuote ac reuerenter tibi preparare debeã cor meũ ad recipiendum salubriter tuum sacramentũ seu etiam celebrandum tam magnum ⁊ diuinum sacrificium.

De discussione proprie conscientie ⁊ emendatiõis proposito. Capi. vii.

Vper õnia cum summa humilitate cordis ⁊ supplici reuerẽtia cũ plena fide ⁊ pia intentiõe bonoris dei ad hoc sacramentũ celebrandũ tractandum ⁊ sumendum oportet dei accedere sacerdotem. Diligenter examina conscientiam tuã ⁊ pro posse tuo vera contritione ⁊ humili ofessione eã nuda ⁊ clarifica. ita vt nil graue habeas aut scias quod te remordeat ⁊ liberum accessum impediat. Habeas displicentiam oim peccato; tuo; in generali. ⁊ ꝑ quotidianis excessibus magis in speciali doleas ⁊ gemas. Et si tempus patit deo in secreto cordis cunctas ofitere pas

sionuz tuaz miserias. Ingemisce ⁊ dole. q̃ adhuc ita
carnalis sis ⁊ mũdanus. tã ĩmortificatus a passionibus. tã
plenus occupiscentiaz moribus. tã ĩcustoditus in sensibus
exterioribus. tã sepe multis vanis fantasiis implica/
tus. tã multum inclinatus ad exteriora. tã negligẽs ad
interiora. tam lenis ad risum ⁊ dissolutionẽ. tã durus
ad fletũ ⁊ ꝓpunctionẽ. tã promptus ad laxiora ⁊ car/
nis cõmoda. tam segnis ad rigorẽ ⁊ fervorẽ. tam cu/
riosus ad nova audienda ⁊ pulchra intuẽda. tã remis/
sus ad humilia ⁊ abiecta amplectenda. tam cupidus
ad multa habẽda. ⁊ tã parcus ad dandũ. tã tenax ad
retinendũ. tã inconsiderat⁹ in loquẽdo. tã incõstans
ad tacendum. tã incõpositus in moribus tã importu
nus ĩ actibus. tã effusus sup cibũ. tã surdus ad dei uerbũ
tã uelox ad quietẽ. tã tardus ad laborẽ. tã uigilãs ad
fabulas. tam somnolẽtus ad uigilias sacras. tã festinus
ad finem. tã uagus ad attendendũ. tã negligẽs ĩ boris
psoluendis. tã tepidus in celebrãdo. tã ardus in cõican
do. tã cito distractus. tã raro tibi benecollectus. tã sub
ito cõmotus ad irã. tã facilis ad alterius displicentiaz
tam prons ad iudicandũ. tã rigidus ad arguendũ. taz
letus ad prospera. tã debilis in aduersis. tã sepe mul
ta bona ꝓponẽs ⁊ modicum ad effectum perducẽs.
hiis ⁊ aliis defectibus tuis cũ dolore ⁊ magna displi
cẽtia ꝓprie ĩfirmitatis ofessis ac deploratis firmum
statue ꝓpositũ semp emendãdi uitã tuã ⁊ ĩ melius ꝓ
ficiẽdi. Deide cũplẽa resignatõe ⁊ ĩtegra uolũtate of
fer teipm ĩ honorẽ nois mei ĩ ara cordis tui holocau
stũ perpetuũ corpus tuũ scz ⁊ animaz mihi fideliter cõ
mittẽdo quatenus sic digne merearis ad offerẽdũ deo

l

Digitized by Google

sacrificium accedere ⁊ sacramentum corpis mei salubrit
ter suscipere. Nō est enim oblatio dignior ⁊ satisfactio
maior ꝓ pctis diluēdis q̄ seipsuz pure ⁊ integre cū
oblatione corpis xpi in missa ⁊ in cōmunione deo of/
ferre. Si homo fecerit quod in se ē ⁊ uere penituerit.
quotiēscūq̄ pro uenia ⁊ gratia ad me accesserit viuo
ego dicit dns. quia nolo mortē peccatoris. sz magis
ut conuertat ⁊ viuat. quoniam peccatorum suoz nō
recordabor amplius. sed cuncta sibi indulta erunt.

De oblatione xpi in cruce ⁊ propria resignati
one. Capi. viii.

Sicut ego meipsum expansis in cruce mamb⁹ et
nudo corpore pro peccatis tuis deo patri spō/
te obtuli. ita ut nihil in me remaneret quin totum i sa
crificium diuine placationis transierit. ita debes ⁊ tu
temetipsum mihi uoluntarie in oblationē purā ⁊ san
ctam quotidie in missa cū oibus uirtib⁹ ⁊ affectib⁹ tu
is q̄to itim⁹ uales offerre. Quid magis a te requiro.
q̄ ut te studeas mihi ex integro resignare? Quicqd p
ter teipm das mihi curo. qz nō quero datū tuū sz te
Sicut nō sufficeret tibi oib⁹ habitis pter me. ita nec
mihi placere poterit quicqd dederis te non oblato.
Offer te mihi ⁊ da te totū pro deo ⁊ erit accepta ob
latio. Ecce ego me totum obtuli patri ꝓ te. dedi etiā
totū corp⁹ meū ⁊ sanguinē in cibū ut tot⁹ tu⁹ eēm et
tu me⁹ pmaneres. Si āt in teipo steteris nec sponte te
ad uolūtatē meā obtuleris nō ē plēa oblatio nec inte
gra erit inter nos unio. Jō oia opa tua pcedere debz
spōtanea tuiipsius in man⁹ dei oblatio si libertatem
ꝓsequi vis ⁊ grām. Jō tā pauci illuminati ⁊ liberi in

Digitized by Google

tus efficiunt· quia seipsos ex toto abnegare nesciunt·
Est firma sententia mea· nisi quis renunciauerit oib9
nõ põt meus eẽ discipulus· Tu ergo si optas me9 eẽ
discipul9· offer teipm mibi cũ omnib9 affectib9 tuis

Q4 nos ⁊ omnia nostra deo debem9 offerre ⁊ pro
omnibus orare· Ca·ix·

Domine oia tua sunt que in celo sunt ⁊ in terra·
Desidero meipm tibi in spontaneã oblationem
offerre· ⁊ tu9 ppetue permanere· Domine in simplici/
tate cordis mei offero meipm tibi hodie ĩ seruũ sem
piternũ in obsequiũ ⁊ sacrificiũ laudis ppetue· Susci
pe me cũ hac scã oblatiõe tui pciosi corporis quã ti/
bi hodie in pnãcia ãgelorũ inuisibiliter assistentiũ offe/
ro ut sit ꝓ me ⁊ pro cũcto populo tuo ĩ salutẽ· Dñe
offero tibi oia pctã ⁊ delicta mea q̃ amisi coramte et
sanctis angelis tuis a die quo primuz peccare potui
usqꝫ ad diem hanc sup placabili altari tuo· ut tu oia
pariter incẽdas ⁊ oburas igne caritatis tue· ⁊ deleas
vniuersas maculas pctõꝝ meoꝝ ⁊ oscientiã meã ab
omni delicto emũdes· ⁊ restituas mibi grãm tuã quã
peccando amisi oia mibi plene indulgẽdo ⁊ in osculũ
pacis me misericorditer assumẽdo Quid possum age
re pro peccatis meis nisi humiliter ea confitendo ⁊ la
mentando ⁊ tuã ꝓpiciationẽ incessanter deprecãdo.
Deprecor te exaudi me ꝓpic9 ubi asto coramte De9
me9· Oia pctã mea mibi marie displicẽt· Volo ea vn
q̃ ãpli9 ppetrare sz ꝓ eis doleo ⁊ dolebo q̃diu vix
ero· paratus penitentiã agere ⁊ pro posse satisfacere
Dimitte mibi de9 dimitte mibi pctã mea ꝓpter no/

mē sanctū tuū salua aīaz meā quā pcioso sanguīe tuo
redemisti. Ecce omitto me mīe tue. resigno me ī mani
b9 tuis. age mecū ſm bōitatē tuā. nō ſm meā malicīā
⁊ iniquitatē. Offero ēt tibi oīa bōa mea q̄ quis qualde
pauca ⁊ ipfecta ut tu ea emēdes ⁊ scifices ut ea grata
habeas ⁊ accepta tibi facias ⁊ sp ad meliora trabas.
nec nō ad btm ⁊ laudabilē finē me pigz ⁊ inutilē ho
munctionē pducas. Offero quoq tibi oīa desideria
deuotoz. necessitates parētū. amicoz. fratrū sororū
oīmq caroz meoz ⁊ eoz q mihi ul alius ppter amo
rē tuū bene fecerūt. ⁊ qui orationes ⁊ missas pro se su
isq oib9 dici a me desiderauerūt ⁊ petierūt. siue ī car
ne adhuc uiuāt siue iam seculo defūcti sint. ut oēs si/
bi auxiliū grē tue. opē consolationis. ꝓtectionem a
periculis. liberationem a penis aduenire sentiāt. ⁊ ut
ab omnibus malis erepti grās tibi magnificas leti p
soluāt. Offero ēt tibi preces ⁊ hostias placationis ꝓ
illis specialiter qui me in aliquo leserūt otristauerūt
aut uituperauerūt. uel aliquod damnū uel grauamē
ītulerūt. pro his quoq oib9 quos aliqn otristaui cō
turbaui ⁊ grauaui ⁊ scādalizaui uerbis fcis sciēter et
ignoranter ut nobis oib9 pariter indulgeas pctā no
stra ⁊ mutuas offensiones. Auser dne a cordib9 nris
omnē suspicionē indignationē irā ⁊ disceptationē. et
quicqd pt caritatem ledere ⁊ fraternā dilectionē mi/
nuere. Miserere miserere dne misericordiā tuā posce/
tibus. da gratiaz indigentib9. ⁊ fac nos tales existere
ut sim9 digni grā tua pfrui. ⁊ ad uitā ꝓficiamus eter
nam. Amen.

Q. sacra omunio de facili nō ē relinquēda. Ca. x.

Digitized by Google

Requenter recurrendum ē ad fontem grē ⁊ diui
ne misericordie ad fontem bonitatis ⁊ totiꝰ pu
ritatis quatenꝰ a passionibꝰ tuis ⁊ uiciis curari uale/
as. ⁊ ꝯra vniuersas tēptatiōes ⁊ fallacias dyaboli
fortior atq; uigilantior effici merearis. Inimicus sci/
ens fructū ⁊ remediū maximū ī sacra cōmunione po
situ ōni mō ⁊ occasione nitit fideles ⁊ deuotos q̄tuꝫ
ꝑualet retrahere ⁊ ipedire. Cū em quidā sacre cōioni
se aptare disponūt. peiores sathane imissiōes patiūt
Ipe em neq; spūs ut in Job scribit uenit inter filios
dei ut solita eiꝰ nequicia pturbet aut timidos nimiuꝫ
reddat ⁊ pplexos. quatenꝰ affectū eoꝝ minuat uel fi
dem impugnādo auferat. si forte aut oio cōionē reli
quāt aut cū tepore accedāt. Sed nō ē quicq; curāduꝫ
de uersutiis ⁊ fantasiis illiꝰ quātūlibꝫ turpibꝰ ⁊ hor
ridis. sꝫ cūcta fantasmata in caput eiꝰ sunt retorquen
da. Cōtemnēdꝰ ē miser ⁊ deridendꝰ. nec ꝓpter isultꝰ
eiꝰ ⁊ omotiones quos suscitat sacra ē omittēda cōio
Sepe etiā impedit nimia sollicitudo ꝓ deuotiōe bn
da. ⁊ anxietates quedā d ofessiōe faciēda. Age ꝑm cō
siliū sapientū ⁊ depōe anxietatē ⁊ scrupulū. qꝫ grām
dei ipedit ⁊ deuotionē mētis destruit. Propter ali/
quā puā tribulationē uel granitatē sacrā ne dimittas
cōionē. sꝫ uade citꝰ ofiteri ⁊ oēs offensiōes alis li/
benter idulge. Si uero tu aliquē offendisti uenia bui
liter precare ⁊ deꝰ libēter idulgebit tibi. Quid pro/
dest diu tardare ofessionē aut sacrā differre cōionem
Expurga te cū priis. expue uelociter uenenū. festia ac
cipere remedū ⁊ senties melius q̄ si diu sustuleris. Si
hodie ꝓpter istd dimittis. cras forsitā illd magis eue

Digitized by Google

niet· ⁊ sic diu posses a cõione ĩpediri ⁊ magis ĩeptus
fieri· Quãto ergo citꝰ uales a pñti grauitate ⁊ inertia
te excutias. quia nihil importat diu anxiari· diu cum
turbatione trãsire· ⁊ ob quotidiana obstacula se a di
uinis sequestrare· immo plurimũ nocet diu cõionẽ ꝓ
telare· nã ⁊ grauẽ corporẽ osueuit inducere· Proch/
dolor quidam tepidi ⁊ dissoluti moras ofitendi libẽ
ter accipiũt· ⁊ cõionẽ sacrã idcirco differre cupiũt· ne
ad maiorem sui custodiã se dare teneant· Heu q̃ mo
dicã caritatẽ ⁊ debilẽ deuotionẽ bñt q̃ sacrã cõionez
tã faciliter postponũt· Q̃ felix ille ⁊ deo acceptꝰ ba
bet· q̃ sic uiuit ⁊ tali puritate cõscientiã suam custodit
ut etiã oĩ die cõicari paratꝰ ⁊ bñ affectatꝰ eẽt si ei li/
ceret ⁊ sine nota agere posset· Si q̃s ĩterdũ abstinꝫ bu
militatĩ grã aut legittia ĩpediẽte cã laudãdꝰ ẽ de reue
rẽtia· Si ãt torpor obrepserit seipm excitare dꝫ ⁊ face
re qd ĩ se ẽ ⁊ dñs aderit desiderio suo ꝓ bona uolũ
tate quã specialiter respicit· Cũ uere legittime ꝓpeditꝰ
est babebit sp bonã uolũtatẽ ⁊ piã intẽtionẽ cõicãdi
⁊ sic nõ carebit fructu sacramẽti· Põt em̃ quilibet de/
uotꝰ oĩ die ⁊ omni hora ad spũalẽ xpi cõionem salu
briter ⁊ sine ꝓhibitione accedere· ⁊ tñ certis diebus ⁊
statuto tempore corpꝰ sui redemptoris cũ affectuo/
sa reuerentia sacramentaliter dꝫ suscipere· ⁊ magis lau
dẽ dei ⁊ bonorẽ pretendere q̃ suã osolationẽ querere
Hã totiẽs mistice cõicat ⁊ inuisibiliter reficit· quotiẽs
incarnationis xpi misteriũ passionẽq̃ deuote recolit
⁊ in amore eiꝰ accendit· Qui aliter se nõ preparat nisi
instãte festo uel osuetudie opellẽte sepiꝰ ĩparatꝰ erit
Beatꝰ qui se dño in bolocaustum offert quotiens te

Digitized by Google

lebrat aut cõicat. Non sis in celebrando nimis plix
us aut festinus. sz serua bonũ omunẽ modũ cũ quib9
uiuis. Nõ debes aliis generare molestiã ⁊ tediũ sz cõ
munẽ serua uiã ꝑm maiorũ institutionẽ. ⁊ poti9 alio
rum seruire utilitaci q̃z ꝓprie deuotioni uel affectui

Q4 corpus xpi ⁊ sacra scriptura maxime sint anie
fideli necessaria. Ca. xi.

Dulcissime dñe ibũ q̃ta ẽ dulcedo deuote aie te
cũ epulantis in oiuio tuo. ubi ei nõ ali9 cibus
manducand9 proponit nisi tu unic9 dilect9 ei9 sup
oia desideria cordis ei9 desiderabilis. Et mihi qdem
dulce foret in presencia tua ex intimo affectu lacrias
fundere. ⁊ cum pia magdalena pedes tuos lacris irri
gare. Sed ubi est hec deuotio. ubi lacrimaz scãz co/
piosa effusio? Certe in conspectu tuo ⁊ sanctoz ange
loz tuoz totũ cor meum ardere deberet ⁊ ex gaudio
flere. Habeo em te in sacramento uere presentẽ. quã/
uis aliena spẽ occultatũ. Nã in ꝓpria ⁊ diuina cari/
tate te ospicere oculi mei ferre nõ possent. sz neq to/
t9 mund9 in fulgure glorie maiestatis tue subsisteret.
In hoc ergo imbecillitati mee osulis. q̃ te sub sacram
to abscõdis. Habeo uero ⁊ adoro quẽ ãgeli adorãt
ĩ celo. sz ego adhuc interim ĩ fide. illi ãt ĩ specie ⁊ sine
uelamie. Me oz contentũ eẽ in lumine uere fidei ⁊ in
ea ambulare donec aspiret dies eterne claritatis ⁊ um
bre figurarũ inclinent. Cũ ãt uenerit qd̃ pfectũ ẽ cessa
bit usq9 sacramentoz. quia beati in gloria celesti non
egent medicamine sacramentali. gaudent em sine fine
in pnãia dei facie ad faciẽ gloriã ei9 speculantes ⁊ d̃
claritate in claritatẽ abissalis deitatis transformati

Digitized by Google

gustant uerbum dei carnē factū·sicut fuit ab initio et
manet in eternum·Memor horuz mirabiliū graue mi
bi fit tedium etiā quodlibz spūale solaciuz. qz cū dau
dñm meū apte in sua gloria nō uideo ꝓ nihilo duco
omne qd in mūdo ospicio ⁊ audio·Testis es tu mi/
bi deꝯ q nulla pōt me res osolari·nulla creatura qui
etare nisi tu deus meꝯ quē desidero eternaliter otem/
plari·Sed nō ē hoc possibile durāte me in hac mor/
talitate·Ideo oportet ut me ponam ad magnā pati
entiā ⁊ meipm in omni desiderio tibi submittam·Dā
⁊ sancti tui dñe qui tecū iam in regno celozz exultant
in fide ⁊ patientia magna dū uiuerēt aduentū glorie
tue expectabant·Quod illi crediderūt ego credo·qd
illi sperauerūt ego spero·quo illi puenerunt ꝓ gratiā
tuā me uentuzz ofido·Ambulabo interī in fide exem/
plis confortatus sanctozz·Habeo etiā libros scōs ꝓ
solacio ⁊ uite speculo·atq sup hec oia sanctissimū cor
poꝯ tuū pro singulari remedio ⁊ refugio·Duo nāq mi
bi necessaria pmaxīe sentio in hac uita·sine quibꝯ mi
bi importabilis foret ista miserabilis uita·In carcere
corporis huiꝯ detentꝯ duobꝯ me egere fateor·cibo scz
⁊ lumine·Dedisti itaq mihi infirmo sacrū corpꝯ tuuz
ad refectionem mētis ⁊ corporis·⁊ posuisti lucernaz
pedibꝯ meis uerbū tuum·Sine hiis duobꝯ bñ uiuere
non possem·nam uerbum dei lux aīe mee·⁊ sacramen/
tū tuū panis uite·Hec pñt etiā dici mēse due hinc ⁊ in
de in gazophilatio scē ecclesie posite·Una mēsa est sa
cri altaris habēs panē sanctū·id ē corpꝯ xpi pciosuz
Altera ē diuine legis otinēs doctrinā sanctā·erudiēs
fidē rectā·⁊ firmiter usq ad interiora uelaminis ubi

Digitized by Google

sunt sancta sanctorum perducens. Grãs tibi dñe ihesu
lux lucis eterne pro doctrine sacre mensa. quã nobis
per seruos tuos ꝓphetas ⁊ apostolos aliosq; docto
res ministrasti. Gracias tibi creator ⁊ redemptor ho
minum qui ad declarandum toti mundo caritatẽ tu/
am cenam parasti magnam in qua nõ agnũ typicum
sed tuum sanctissimum corpus ⁊ sanguinem proposu/
isti manducandum. letificans omnes fideles diuino
sacro ⁊ calice inebrians saluatori ĩ quo sunt omnes de
licie paradisi. ⁊ epulant nobiscum angeli sancti ꝗ sua
uitate feliciori. O q̃ magnum ⁊ honorabile est offici
um sacerdotum. quibus datum ẽ dominum maiesta/
tis uerbis sacris cõsecrare. labiis benedicere. manib;
tenere. ore proprio sumere. ⁊ ceteris ministrare. O q̃
munde debent eẽ manus ille. q̃ purum os. q̃ sanctuꝫ
corpus. q̃ immaculatum erit cor sacerdotis. ad quez
toties ingredit auctor puritatis. Ex ore sacerdotis
nihil nisi sanctum. nihil nisi honestuꝫ ⁊ utile procede
re dꝫ uerbum qui tam sepe xpi accipit sacramentũ. O
culi eius simplices ⁊ pudici qui xpi corpus solẽt intue
ri. Manus pure ⁊ in celum eleuate. que creatorez celi ⁊
terre solent contrectare. Sacerdotib; specialiter in le
ge dicit. Sancti estote qm̃ ego sanctus sum dñs deus
vester. Adiuuet nos grã tua omnipotẽs deus ut q of/
ficium sacerdotale suscepimus digne ac deuote tibi in
õni puritate ⁊ pscia bona famulari ualeamus. Et si nõ
possumus in tanta innocẽtia uite conuersari ut debe
mus. concede nobis digne flere mala que gessimus. ut
in spiritu humilitatis ac bone uoluntatis proposito
tibi feruentius de cetero deseruire ualeamus.

Digitized by Google

Q; magna diligētia se debeat cōmunicaturꝰ xpo preparare. Capi. xii.

Go sum puritatis amator ⁊ dator omnis sanctitatis. Ego cor purum quero. ⁊ ibi ē locus requietionis mee. Para mihi cenaculum grāde stratū ⁊ faciam apud te pascha cum discipulis meis. Si vis veniam ad te ⁊ apud te maneaz. expurga uetꝰ fermentū ⁊ munda cordis tui habitaculum. Exclude totum seculum ⁊ omnem viciorū tumultū sede tanqꝝ passer solitarius in tecto. ⁊ cogita excessꝰ tuos in amaritudie anime tue. Omnis nāqꝝ amās suo dilecto amatori optimum ⁊ pulcherrimum preparat locum. quia in hoc cognoscit affectus suscipientis dilectū. Scito tamen te non posse satisfacere huic preparationi ex merito tue actionis etiā si per integrum annū te ꝓparares et nihil aliud in mente haberes. Sz ex sola pietate ⁊ grāmea permitteris ad mensam meā accedere. acsi mendicus ad pranoiū uocaret diuitis. ⁊ ille nihil aliud habeat ad retribuendū beneficiis eiꝰ nisi se humiliando ⁊ regratiando. Fac quod in te ē. ⁊ diligenter facito. non ex consuetudine. non ex necessitate. sed cum timore ⁊ reuerentia ⁊ affectu accipe corpus dilecti dñi dei tui dignantis ad te uenire. Ego sum qui uocaui. ego iussi fieri. ego supplebo quod tibi deest. ueni ⁊ suscipe me. Cum gratiā deuotionis tribuo. grās age deo tuo nō quia dignus es. sz quia tui misertus sum. Si non habes sed magis aridum te sentis insiste orationi. ingemisce ⁊ pulsa. nec desistas donec meriaris micā aut guttam gratie salutaris accipere. Tu mei indiges nō

Digitized by Google

ego tui indigeo. Nec tu me sanctificare venis. sed ego te sanctificare ⁊ meliorare venio. Tu venis ut ex me sanctificeris ⁊ mihi vniaris. ut nouam gratiam recipias ⁊ de nouo ad emendationē accendaris. Noli negligere hanc gratiā. semper prepara cum omni diligentia cor tuum ⁊ introduc ad te dilectum tuum. Oportet autem ut nō solum te prepares ad deuotionē ante cōmunionem sed ut etiā te sollicite oserues in ea p̄ sacramenti perceptionē. Nec minor custodia post exigit̄ q̄ deuota preparatio prij. Nam bona postmodum custodia. optima itez̄ est preparatio ad maiorē grām consequendam. Ex eo quippe ualde indispositus quis reddit. si statim fuerit nimis effusus ad exteriora solacia. Caue a multiloquio. mane in secreto. fruere deo tuo. Ipsum enim habes quē totus mūdus tibi auferre nō potest. Ego sum cui te totum dare debes. ita ut iā ultra nō in te sz̄ in me absq̄ omni sollicitudine viuas.

Q. toto corde anima deuota xp̄i vnionez̄ ī sacramento affectare debet. Capi. xiii.

Vis mihi det domine ut inueniam te solum ⁊ aperiā tibi totū cor meū ⁊ fruar te sicut desiderat anima mea. ⁊ iam me nemo despiciat nec ulla creatura me moueat uel respiciat. sz̄ tu solus mihi loquaris ⁊ ego tibi. sicut solet dilectꝰ ad dilectū loqui. ⁊ amicꝰ cū amico conuiuari. Hoc oro. hoc desidero ut tibi totus vniar. ⁊ cor meum ab omnibus creatis rebus abstraham. magisq̄ per sacram cōmuniōem ac frequentem celebrationem celestia ⁊ eterna sapere discam.

Digitized by Google

Ach domine deus quando ero tecum totus vnitus
⁊ absorptus meq; totaliter oblitus Tu in me ⁊ ego in
te ⁊ sic nos pariter in vnum manere ocede. vere tu es
dilectus meus electus ex milibus in quo complacuit a
nime mee habitare omnibus diebus vite sue. Vere tu
pacificus meus in quo pax summa ⁊ requies vera ex
tra quem labor ⁊ dolor ⁊ infinita miseria. Vere tu es
deus absconditus ⁊ consilium tuum nõ ē cum impiis sz cũ
humilibus ⁊ simplicibus sermo tuus O q̃ suauis ē do
mine spũs tuus qui vt dulcedinem tuam in filios de
monstrares pane suauissimo de celo descendẽte illos
reficere dignaris. Vere nõ est alia natio tam grãdis
que habeat deos appropinquãtes sibi sicut tu deus
noster ades vniuersis fidelibus tuis quibus ob quo
tidianum solacium ⁊ cor erigendum in celum te tribu
is ad edendum ⁊ fruendum. Sue est em̃ alia gens tam
iclita sicut plebs xpiana? aut que creatura sub celo tã
dilecta vt anima deuota ad quam ingredit deus vt
pascat eam carne sua gloriosa? O ineffabilis grã. o ã
mirabilis dignatio. o amor immensus homini singu
lariter impensus. Sed quid retribuã domino p gra
tia ista. pro caritate tam eximia? Non est aliud quod
gratius donare queam q̃ vt cor meum deo meo tota
liter tribuam ⁊ intime coniungam. Tunc exultabunt
omnia interiora mea cum perfecte fuerit vnita deo a
nima mea. Tunc dicet mihi. si tu vis esse mecum ego
volo esse tecum. Et ego respondebo illi. Dignare do
mine manere mecum ego volo libenter esse tecum.
Hoc ē totum desideriuz meũ vt cor meũ tibi sit vnitũ

Digitized by Google

De quorũdam deuotoꝝ ardenti desiderio ad corpus xpi. Capi. xiiii.

Q̃ magna multitudo dulcedinis tue dñe quaꝝ abscondisti timentibꝫ te. Cũ recordor deuotorũ aliquoꝝ ad sacramentuꝝ tuũ dñe cũ maxima deuotione ⁊ affectu accedentiũ tũc sepiꝫ in meipso cõfundor ⁊ erubesco q̃ ad altare tuũ ⁊ sacre cõmuniõis mẽsam tam tepide ⁊ frigide accedo. q̃ ita aridꝫ ⁊ sine affectione cordis maneo. ⁊ q̃ nõ sum toaliter accensꝫ corã te deo meo nec ita uehementer attractꝫ ⁊ affectꝫ sicut multi deuoti fuerũt. qui pre nimio desiderio cõmuniõis ⁊ sensibili cordis amore a fletu se nõ potuerunt otinere. sed ore cordis ⁊ corporis pariter ad te deum fontem viuũ medullitꝫ inhiabãt. suã esuriẽ nõ ualentes aliter temperare nec satiare nisi corpus tuuꝝ cum omni iocunditate ⁊ spũali auiditate accepissent. O uera ardens fides eoꝝ probabile existẽs argumẽtum sacre presentie tue. Illi enĩ ueraciter cognoscũt dominũ suũ in fractione panis. quoꝝ cor tam ualide ardet in eis de ibũ ambulante cum eis. Lõge est a me sepe talis affectus ⁊ deuotio. tam uehemẽs amor ⁊ ardor. Esto mihi propiciꝫ ibũ bone dulcis ⁊ benigne et concede pauperi mendico tuo uel interdum modicum de cordiali affectu amoris tui in sacra cõmuniõe sentire. ut fides mea magis ualescat. spes ĩ bonitate tua ꝓficiat. ⁊ caritas semel perfecte accensa ⁊ celeste manna experta nunq̃ deficiat. Potens est autꝫ misericordia tua etiã gratiam desideratam mihi prestare ⁊ in spũ ardoris cuꝝ dies beneplaciti tui aduenerit me clementissime uisitare. Etenĩ licet tãto desiderio taꝝ spe

Digitized by Google

ta alium deuotorum tuoꝝ nõ ardeo · tũ de grã tua alli
us magni inflammati desiderii desiderium habeo o/
rans ⁊ desiderans oĩm taliũ feruidoꝝ amatoꝝ tuoꝝ
participem me fieri · ac eoꝝ sancto consortio annume
rari.

Q4 grã deuotionis humilitate ⁊ suipsi9 abnegati
one acquirit. Capi. xv.

Porter te deuotionis grãm instanter querere · ĩ
desinenter petere · patienter ⁊ fiduciaiter expec
tare · gratanter recipere · hũiliter oseruare · studiose cuꝝ
ea operari · ac deo temp9 ⁊ modũ superne uisitatiõis
donec uenat omittere · Humiliare precipue te debes
cum parum aut nihil deuotionis interi9 sentis · sꝫ nõ
nimium deiici nec inordinate contristari · Dat sepe de
us in uno breui mõmẽto qõ longo negauit tempore
Dat etiã quãdoqꝫ in fine quod in principio oratiõis
largiri distulit · Si semper eto grã daret ⁊ pro uoto
adesset · non eẽt infirmo homini bene portabile · pp
terea in bona spe ⁊ humili patientia expectãda est de
uotiõis gratia · Tibi tamẽ ⁊ peccatis tuis imputa cũ
nõ dat uel etiã occulte tollit · Modicũ quãdoqꝫ ẽ qõ
grãm impedit ⁊ abscondit si tamen modicuꝝ ⁊ nõ po
tius grande dici debeat qõ tantum bonum prohibꝫ
Et si hoc ipsum modicum uel grande amoueris ⁊ per
fecte uiceris erit quod petisti statꝫ nãqꝫ ut te deo ex
toto corde tradideris nec hoc uel illud pro tuo libi
tu seu uelle quesierit · sed integre te in ipo posueris · u
nitum te inuenies et pacatum · quia nil ita bene sapi/
et ⁊ placebit · sicut beneplacitum diuine uoluntatis

Digitized by Google

Quisquis ergo intentionē suaz simplici corde sursum ad deū leuauerit seqz ab omni inordinato amore seu displicēcia cuiuslibet rei create euacuauerit· aptissimꝰ grē percipiende ac dignꝰ deuotiōis munere erit· Dat em dñs ibi benedictionē suā ubi uasa uacua inuenerit Et qto perfectiꝰ quis infimis renunciauerit ⁊ magis sibiipsi per otemptū sui moriť· tāto grā celeriꝰ uenit· copiosius intrat· ⁊ altius liberum cor eleuat· Tunc uidebit ⁊ effluet ⁊ mirabiť ⁊ dilatabiť cor eiꝰ ī ipo· qz manꝰ dñi cum eo· ⁊ ipe se posuit totaliter in manu eius usqz ī seculū· Ecce sic benedicet bō qui querit deum in toto corde suo nec in vanū accipit aīam suam· Hic in accipiendo sacram eucharistiam magnā ꝓmeret diuine vnionis grām· quia nō respicit ad propriam deuotionem ⁊ consolationē· sed ad dei gloriaz ⁊ honorem·

Q. necessitates nostras xpo aperire ⁊ eiꝰ gratiam postulare debemꝰ· Capi· xvi

Dulcissime atqz amantissime domine quem nūc deuote desidero suscipere tu scis infirmitatē meam ⁊ necessitatem quā patior· in quantis malis ⁊ vitiis iaceo· qz sepe sum grauatus· temptatus· turbatus ⁊ inquinatus· Pro remedio ad te venio· pro consolatione ⁊ subleuamine te deprecor· Ad omnia scientem loquor cui manifesta sunt omnia interiora mea· ⁊ qui solus potes me perfecte cōsolari ⁊ adiuuare· Tu scis quibus bonis indigeo pre omnibus· ⁊ qz pauper suz in virtutibus· Ecce sto ante te pauper ⁊ nudus gratiam postulans et misericordiam implorans· Re/

Digitized by Google

Vice esurientē mendicuz tuum · accende frigiditatē nū
am igne amoris tui · illumina cecitatem meā claritate
presentie tue · Verte mihi omnia terrena in amaritu/
dinem · omnia grauia ⁊ contraria in patienciam · ōnia
infima ⁊ creata in contemptū ⁊ obliuionez · Erige cor
meum ad te in celum · ⁊ ne dimittas me vagari sup terram · Tu solus mihi ex hoc iā dulcescas usq; in seculū
quia tu solus cibus ⁊ potus meus · amor meus ⁊ gau
dium meum · dulcedo mea ⁊ totum bonum meum. O
tinam me totaliter ex tua presencia accendas · combu
res · ⁊ in te transmutes · ut vnz tecum efficiar spūs per
grām interne vnionis · ⁊ liquefactionē ardentis amo
ris · He patiaris me ieiunum ⁊ aridum a te recedere · sz
opare mecum misericorditer sicut septus operatus es
cum sanctis tuis mirabiliter · Quid mirum si totus ex
te ignescerem ⁊ in meipso deficerem · cum tu sis ignis
semper ardens ⁊ numq; deficiens · amor corda purifi
cans ⁊ intellectum illuminās

De ardenti amore ⁊ vehementi affectu suscipien/
di xpm · Capi: xvii ·

Vox discipuli.

Vm summa deuotione ⁊ ardēti amore cū toto
cordis affectu ⁊ feruore desidero te dñe suscipe
re quemadmodū multi sancti ⁊ deuote persone in cō
municando te desideraverunt · qui tibi maxime in san
ctitate vite placuerunt · ⁊ in ardentissima deuotione
fuerunt. O deꝫ meus · amor eternus · totum bonū me
um · felicitas interminabilis cupio te suscipere cuz ve
hementissimo desiderio ⁊ dignissima reverentia q̄ ali
quis sanctoz vnq̄ habuit ⁊ sentire potuit · ⁊ licet in

Digitized by Google

dignꝰ sum omnia illa sentimenta deuotionis habere
tamen offero tibi totum cordis mei affectum acsi ō/
nia illa gratissime inflammata desideria solꝰ haberē.
Sed ⁊ quecunq; pōt pia mens cōcipere ⁊ desiderare.
hec oīa tibi cum summa reuerencia veneratione ac in
timo fauore prebeo ⁊ offero. Nihil opto mihi reser/
uare. sꝫ me ⁊ omnia mea tibi sponte ⁊ libentissime im
molare. Dñe deus meus creator meus ⁊ redēptor me
us cum tali affectu reuerēcia laude ⁊ honore. cum tali
gratitudine dignitate ⁊ amore. cum tali fide spe ⁊ pu
ritate te affecto hodie suscipere sicut te suscepit ⁊ de/
sideranit sanctissima mater tua gloriosa uirgo maria
quando angelo euangelizanti sibi incarnationis mi/
sterium humiliter ⁊ deuote respondit. Ecce ancilla do
mini fiat mihi secundum uerbum tuum. Et sicut bea/
tus precursor tuus excellentissimus sanctorum Johā
nes baptista in presencia tua letabundus exultauit ī
gaudio spiritus sancti. dum adhuc maternis claude
rer visceribus. ⁊ postmodum cernens inter homines
Jhesum ambulantem valde se humilians deuoto cū
affectu dicebat. Amicus autem sponsi qui stat ⁊ au/
dit eum. gaudio gaudet propter vocem sponsi. sic et
ego magnis ⁊ sacris desideriis opto inflammari ⁊ ti
bi ex toto corde meipsum presentare. Vnde ⁊ omni/
um deuotorum cordium iubilationes. ardentes affe
ctus. mentales excessus ac supernales illuminationes
⁊ celicas visiones tibi offero ⁊ exhibeo cum omnibꝰ
virtutibus ⁊ laudibus ab omni creatura in celo ⁊ in
terra celebratis ⁊ celebrandis pro me ⁊ omnibus mi/
hi in oratione commendatis quatenus ab omnibus

Digitized by Google

digne lauderis ⁊ in perpetuũ glorificeris. Accipe vo
ta mea dñe deꝰ meꝰ ⁊ desideria infinite laudationis.
⁊ immense benedictionis q̃ tibi ꝓm multitudinẽ inef/
fabilis magnitudinis tue iure debẽt. Hec tibi reddo
⁊ reddere desidero per singulos dies ⁊ momẽta tẽpo
rum atq; ad redendũ mecũ tibi grãs ⁊ laudes õnes
celestes spũs ⁊ cunctos fideles precibus ⁊ affectibꝰ in
uito ⁊ exoro. Laudent te vniuersi populi tribꝰ ⁊ lin/
gue. ⁊ sanctũ ac mellifluũ nomẽ tuũ cũ summa iubila
tiõe ⁊ ardẽti deuotiõe magnificẽt. Et quicũq; reuerẽ
ter ⁊ deuote altissimũ sacramentũ tuũ celebrãt ⁊ plena
fide recipiũt. grãm ⁊ misericordiã apud te iuenire me
reant. ⁊ pro me pctõre supplicter exorent. Cũq; opta
ta deuotione ac fruibili vnione potiti fuerint ⁊ bene
consolati ac mirifice refecti ⁊ de sacra mẽsa celesti abs
cesserint mei pauperis recordari dignent.

Qꝰ homo nõ sit curiosus scutator sacramẽti ꝯ hu/
milis imitator xpi. subdendo sensum suum sacre fi/
dei. Capitulum. xviii

Auendum ẽ tibi a curiosa ⁊ inutili pscrutatiõe hu
ius profundissimi sacramẽti si nõ uis in dubi/
tatiõis ꝓfundũ demergi. Qui scrutator ẽ maiestatis
opprimet a gla. Plꝰ ualꝯ deꝰ opari q̃ hõ intelligere
põt. Tollerabilis pia ⁊ hũilis i quisitio ueritatis pa/
rata sp doceri ⁊ per sanas patrũ sentẽtias studẽs am
bulare. Beata simplicitas que difficiles questionũ re
linquit vias ⁊ plana ac firma pergit semita mandato
rũ dei. Multi deuotionem perdiderũt dũ altiora p/
scrutari uoluerũt. Fides a te exigit ⁊ sincera uita. nõ
altitudo intellectus neq; profunditas misterioꝝ dei

Si nō ignoras nec capis quæ intra te sunt quo opere
bond ea q̄ supra te sunt? Subde te deo ⁊ hūilia sen
sum tuū fidei. ⁊ dabit tibi scientie lumē, put tibi fue/
rit vtile ac necessarium. Quidā grauiter temptant de
fide ac sacramento. sz nō ē hoc ipis iputandū sz po/
tiꝰ inimico. Noli curare. noli disputare cū cogitatiōi
bꝰ tuis. nec ad imissas a dyabolo dubitatiōnes res
ponde. sz crede uerbis dei. crede scis eiꝰ ⁊ ꝓphetis. ⁊
fugiet a te nequā inimicꝰ Sepe multū ꝓdest q̄ talia
sustinet dei seruꝰ. Nā infideles ⁊ pctōres nō tēptat.
quos secure iā possidet. fideles autem deuotos vari
is modis tēptat ⁊ uexat. Perge ergo cū simplici ⁊ in
dubitata fide. ⁊ cū simplici reuerentia ad sacramentū
accede. Quicquid intelligere nō uales deo oipotenti
secure omitte. Nō fallit te deꝰ. fallit qui sibi nimiū cre
dit. Gradit deꝰ cū simplicibꝰ. reuelat se hūilibꝰ. dat i
tellectū puulis. aperit seusuz puris mētibꝰ ⁊ abscōdit
grām curiosis ⁊ supbis. Rō būana debilis ē ⁊ falli pt.
fides āt uera falli nō pt. Dis rō ⁊ naturalis inuestiga
tio fidē sequi dz. nō pcedere nec ifringere. Nā fides et
amor ibi maxie pcellūt ⁊ occultis mōis i hoc scissimo
⁊ supexcellētissimo sacrō opant. Deꝰ eternꝰ ⁊ imensꝰ
ifinitecq̄ potētie facit magna ⁊ iscrutabilia i celo ⁊ in
terra. nec est iuestigatio mirabilium operum eius. Si
talia ēent opa dei ut facile ab būana rōe caperēt. nō
essent mirabilia nec ineffabilia dicenda.

Jobānis Gerson Cancellarii parisiensis de otemp
tu mūdi deuotū ⁊ utile opusculū feliciter finit. Impres
sum Louanii. In domo Jobānis de westfalia.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google